

SPRAWOZDANIE KOMITETU

c. k.

TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO GALICYJSKIEGO

za rok 1874.

Nakładem c. k. Towarzystwa gosp. galic.

we Lwowie

z drukarni A. J. O. Rogosza.

2746 Lwów.

68122

17

Biblioteka Jagiellońska

1002263317

SPRAWOZDANIE

z czynności Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego
za r. 1874.

Zanim przystąpimy do właściwego sprawozdania z toku spraw i czynności naszych za r. 1874, przypada nam przedewszystkiem smutny obowiązek do spełnienia, poświęcić wstępnych słów kilka wielkim i dotkliwym stratom, jakie poniosło Towarzystwo w ubiegłym roku w gronie członków swoich.

Tu przedewszystkiem wspomnieć nam należy o nieodżałowanej stracie, ukochanego Prezesa naszego ś. p. Antoniego Jabłonowskiego, zmarłego dnia 17. Lipca z. r. w 38 roku życia we Lwowie. — Sprawy krajowe! sprawy Towarzystwa! „Rolnik“! oto trojaki kierunek wyteżonych prac Jego. w których nie ustawał nigdy ani na chwilę, pomimo dojmujących cierpień fizycznych — a w miarę dobijania do kresu, podwajał je nawet z gorączkowym pośpiechem. Toż liczne a wielkie zasługi zapełniły to życie krótkie i zapisały imię Jego niezatartemi głoskami w dziejach Towarzystwa, i w sercach wdzięcznej współbraci — a tworząca się na cześć Jego fundacya stypendyjna, za szlachetną inicjatywą Oddziału Żurawieńskiego, utrwali po wieczne czasy pamięć cnót i zasług Jego i przekaże je potomności jako wzór do naśladowania.

Z kolei zapisujemy utratę członka Komitetu Dr. Józefa Sermaka, zmarłego dnia 1. Września we Lwowie. Światłym jego radom i czynnej pomocy ma Towarzystwo i Komitet niemal do zawdzięczenia.

Trzecia strata wreszcie, o której wspomnieć przypada nam smutny obowiązek, nie dotyczy już jedynie Towarzystwa naszego — ale jak daleko sięga język polski, odbiła się echem powszechnego, głębokiego żalu i smutku. Myślmy tu o ś. p. Andrzeju Zamojskim, byłym Prezesie Towarzystwa rolniczego w Królestwie Polskiem, a członku korespondującym Towarzystwa naszego, zmarłym dnia 29. Października z. r. w Krakowie. Zasługi tego dzielnego przewodnika na polu rozwoju ekonomicznego uczciło Walne Zgromadzenie Towarzystwa naszego w r. 1851 — postanawiając: „na uwiecznienie pamięci „zaprowadzenia żeglugi parowej na rzekach kraju naszego, wybić na cześć Andrzeja hr. Zamojskiego me- „dał osobny z funduszków Towarzystwa.“ — Od tego czasu ileż to dokonanych zostało prac nowych pod Jego dzielnym przewodnictwem, bądźto na polu rolnictwa bądź przemysłu krajowego — i oplotło wieńcem zasług skroń Jego obywatelską — aż w końcu do liczby wieńców z wawrzynu przybył Mu wieńiec cieniowy, pod którego brzemieniem uległ — a który Go uczynił tem droższym sercu naszemu — a pamięć tego Wielkiego Obywatela i przodownika Narodu uczynił nam świętą.

Oddawszy w tych kilku słowach hołd pośmiertny wspomnieniu tych mężów — których pamięć i zasługi Sz. Zgromadzenie przez powstanie uczęszcza — przechodzimy do sprawozdania, rozpoczynając je od spraw subwencyjnych.

Suma uzyskanych w roku ubiegłym 1874 subwencyj rządowych, wynosiła ogółem: 43.542 zł. anstr. — z której przypada:

I. Na podniesienie uprawy lnu	5.000 zł.
II. Na podniesieniu chowu bydła rogatego	7.200 „
III. Na podniesienie chowu owiec i trzody chlewnej	2.500 „
IV. Na cele ogrodniczo-sadownicze	1.670 „
V. Na podniesienie pszczelnictwa	500 „
VI. Na maszyny i narzędzia rolnicze	600 „
VII. Na statystykę zbiorów	3.000 „
VIII. Na cele naukowe rolnicze	12.472 „
IX. Na cele naukowe leśne	5.100 „
X. Na wystawę nasion i wystawę Oddziałowe.	1.400 „
XI. Na inżyniera kultury i premiowanie gnojara	1.600 „
XII. Na premiowanie gospodarstw wzorowych	2.500 „
Razem j. w.	43.541 zł.

Przejdziemy je szczegółowo.

I. Subwencya lnu.

Z przyczyn, któreśmy w zeszłorocznym sprawozdaniu podnieśli, odwlokło się otwarcie kursu w szkole lnianej aż do 15. Czerwca. Stypendya 9-miesięczne (po 165 zł.) przyznano następującym 5 uczniom: Brygiderowi Rogowskiemu, Guzkowi, Puchłopkowi, Gonetowi i Karasińskiemu — a nadto przyjęto na czas krótszy 2 byłych uczniów Nowaczka i Wania, z których wszakże tylko ostatni do szkoły wstąpił, i już w d. 18. Lipca ponownemu egzaminowi z dobrym skutkiem się poddał. Dwaj uczniowie (Gonet i Guzek) ustąpili z Zakładu — i w miejsce tychże przyjęto Grochowalskiego od 14. Września, a Rozwadowskiego od 10. Listopada. Liczba uczniów wynosi przeto znowuż 5, a egzamina odbędą się w połowie Marca b. r.

Kierunek szkoły oddano nowo przyjętemu instruktorowi p. Brachtłowi, z którym zawarto umowę od 15. Maja, za wynagrodzeniem rocznym 1000 zł. — obu zaś podinstructorów (Górskiego i Wędziłowicza) użyto przeważnie do objażdżek po kraju — a mianowicie pierwszego wysyłano dwukrotnie w Krośnieńskie i przyległe okolice: drugiego zaś w okolice Sokala, Belza, Rawy, Spasowa, Sniatyna, Żółkwi, Kamionki i Buska. Sprawozdania tychże podinstructorów świadczą, że nietylko uprawa ale i racjonalna wyprawa lnu zyskują coraz więcej zwolenników. — Podinstructora Wędziłowicza uchwalil Komitet z d. 1. Września od obowiązków uwolnić.

Nasiona na zasiew. 1874 r. sprowadzono: 24 beczek lnu Rygskiego, 8 beczek Pernawskiego, około 3 mierzycy lnu Holenderskiego i 2 mierzycy lnu Tyrolskiego. Z tych przyznano:

Sekevi lnianej w Sokalu	9 beczek R.	5 beczek P.	2 mierz. H.
Radzie pow. Krośnieńskiej	6 „ „	„ „	„ „
Władycy (włościaninowi)	3 „ „	„ „	„ „
Gminie Komborni	1 „ „	„ „	„ „
Rozmaitym gminom na ręce podinstrukt.	3 „ „	„ „	„ „
Wędziłowicza	1 1/4 „ „	„ „	„ „
X. Taniackiewiczowi	1 1/2 „ „	„ „	„ „
Haduchowi	1 „ „	„ „	„ „
Stronom rozmaitym w mniejszych ilościach	1 1/4 „ „	„ „	3 gar. H. 11 gar. T.

(Reszta pozostała na składzie)

Razem 28 1/4 b. R. 8 b. P. 2 m. 3 gar. H. 11 gr. T.

O rezultatach uprawy nadesłano nam tylko sprawozdanie z uprawy lnu Holenderskiego w r. 1873 u p. Sandera, z którego ciekawsze daty wyjmujemy. - mianowicie: ilością 10 garnicy obsiane pole objętości 900 sążni kwadr. dało 2 korce i 8 garn. nasienia czelnego. 16 garn. posładu i 14 cetnarów łądyg suchych — z których uzyskano 2 cetn. i 5 funt. włókna czesanego bardzo pięknego i mocnego, a 62 funt. pakulów. Włókno sprzedano za 65 zł. 60 ct., pakuly za 9 zł. 50 ct.; doliczywszy do tego wartość nasienia po cenie najniższej, jak się na olej sprzedaje, korzec po 8 zł. razem przeto 22 zł. — uczyni cały dochód brutto 97 zł. 10 ct., a po potrąceniu 32 zł. wydanych na robociznę, okaże się czysty zysk plonu z 900 □^o 65 zł. 10 ct. — zatem rezultat, który od uprawy lnu odstraszać nie powinien.

Posrednictwo w sprowadzeniu lnu na r. 1875 ofiarował Komitet jak zwykle — i ogłosił to dziennikami; dotąd wszakże nieliczne tylko zgłoszenia wpłynęły, i z tego powodu zamówień jeszcze nie poczyniono.

Prócz nasienia, zakupił też Komitet w roku ubiegłym większą ilość lnu surowego, dla zaprzatnienia uczniów szkoły lnianej, a to z tego powodu, iż właściciel Grzędzkiej majątności swą wydzierżawił.

Z tego też powodu pozostanie dalsze szkoły lnianej w Grzędzie jest niemożliwe — i toczą się obecnie rokowania o przeniesienie szkoły lnianej bądź to do Suchejwoli (własności p. Jana Brenera), bądź też do Gródka — za którą to ostatnią miejscowością ten wzgląd głównie przemawia, że okolica Gródka stanowi punkt ciężkości uprawy lnu w kraju naszym, i że szkoła lniana tamże przeniesiona, miałaby nie tylko szanse jak największego powodzenia i rozwoju — ale nadto przyniesłoby mogła okolicy tamtejszej nieobliczone korzyści, gdyby zwłaszcza połączony z nią został zakład niestającej roszarni lnu, jakto z Oddziału Rudeńsko-Gródeckiego zaprojektowano.

Rokowania dopiero co rozpoczęte; komisye wszakże zjeżdżały już na jedno i drugie miejsce — a gmina m. Gródka uchwałą z dnia 16. Grudnia z. r. zobowiązała się, odstąpić bezpłatnie dla użytku szkoły dwa grunta, tak zwaną „Ujeżdżalnię“ i „Leszczówkę“ objętości około 16 morgów.

II. Subwencya chowu bydła.

W kierunku użycia tej subwencji nie zaszły w roku ubiegłym żadne zmiany — użyto jej zatem :

1. Na zakupno i rozprzedaż bydła rozplodowego w drodze licytacji — i tym celem odbyto dwie licytacje.

Pierwsza z nich (z kolei V.) odbyła się d. 25. Kwietnia z r. na bydło rasy Murzthal, bydła holenderskiego bowiem dla zarazy płuc nie sprowadzano. Komisarzem ze strony Rządu był W. Adam Jędrzejowicz.

Zamówień wpłynęło od 13 stron ogółem na sztuk 18 — a to: 11 buhajów i 7 jałówek. Sprowadzono zaś sztuk 12 — a to: 6 buhajów i 6 jałówek (względnie krów).

Koszta zakupna na miejscu wynosiły 2727 zł., koszt transportu 530 zł. 81 ct. — razem 3257 zł. 81 ct. Ze sprzedaży uzyskano 2199 zł.; strata zatem wynosiła 1058 zł. 81 ct., a po doliczeniu 10% opustu dla członków w sumie 187 zł. 60 ct., wynosiła strata ogółem 1246 zł. 41 ct.

Imiona nabywców ogłoszono w Rolniku.

Druga licytacja (z kolei VI.) odbyła się d. 28. Września z r. w obecności komisarza rządowego W. Roberta Terleckiego, na bydło rasy Algau, Szwyc tudzież Berneńskiej.

Do licytacji zgłosiło się 32 kompetentów i zamówiło ogółem 57 sztuk — a to: rasy Szwyc 27 szt. rasy Algau 14 sztuk, rasy Berneńskiej 16 sztuk. Sprowadzono zaś do licytacji ogółem 32 sztuk — w szczególności: rasy Szwyc 16 sztuk (11 buhajów i 5 jałówek), rasy Algau 5 sztuk (4 buh. i 1 jał.), rasy Berneńskiej 11 sztuk (6 buh. i 5 jał.)

Koszta zakupna na miejscu wynosiły 8822 zł. 11 ct., transport 2677 zł. 22 ct. — razem 11499 zł. 34 ct. — Uzyskano zaś ze sprzedaży 10194 zł., strata zatem wynosiła bez odliczenia 10% 1305 zł. 34 ct., a z opuszczeniem 10% (które tylko członkom 15 zł. placącym przyznano) wynosiła strata ogółem 2324 zł. 74 ct.

Do zakupna bydła użyto w obu razach profesora p. Pankowskiego — a okoliczność, że bydło zakupiono szybko i po dość wysokich cenach, szczególnie przy drugiej licytacji (gdzie tylko 10 sztuk niżej ceny kupna, 12 zaś wyżej ceny kupna, a 10 nawet wyżej ceny kupna i kosztów transportu sprzedano) świadczy wymownie, z jakim znanstwem z zadania swego się wywiązał; za co mu też, jakoteż za trudy i przysporzenie krajowi tak doborowego materiału rozplodowego, Komitet na tem miejscu składa publiczne podziękowanie.

Dla użytku licytacji wynajęto stajnię na Kortumówce za czynszem rocznym 150 zł. — a celniejsze okazy bydła fotografowano.

2. Częstkę funduszków subwencyjnych użyto na zasilenie obory zarodkowej w Dublanach — i przy sposobności zakupna bydła w Szwajcaryi do drugiej licytacji, zakupiono też 6 krów rasy Algan dla Dublan, których kosztą pokrył w większej połowie folwark Dublański, resztę zaś uzupełniono z funduszków subwencyjnych.

3. Trzecim kierunkiem użycia subwencji był najem buhajów dla użytku włościan, na który to cel Komitet preliminował sumę 1200 zł., gotów podwyższyć takową do kwoty 1500 zł. w razie potrzeby.

Mimo usilnych wszakże starań nie zdołano nawet pierwotnie przez Komitet preliminowanej sumy zużytkować — tylko jej część; stacyj bowiem zgłoszonych było zaledwie 21 — a to: —

- a) w Oddziale Jarosławskim 2 — w Woli Pełkińskiej i Surmaczówce;
- b) „ „ Rudeńskim 8 — w Wistowicach, Mokrzanach, Szeszerowicach, Chorośnicy, Dąbrowicy, Dolinianach, Komarnie i Suchejewoli;
- c) „ „ Samborskim 3 — w Maksymowicach, Fulsztynie i Brześcianach;
- d) „ „ Przemyskim 4 — których bliżej nie oznaczono;
- e) „ „ Sanockim 1 — w Leszczowatem;
- f) „ „ Tarnopolskim 2 — w Łoszniowie i Suszczynie;
- g) „ „ Bóbreckim 1 — w Juszkwcach;

z których wszakże tylko 14 było remunerowanych kwotą po 50 zł. rocznie, reszta zaś ma sobie przyznane subwencye, dotąd ich wszakże nie podniosła.

4. Jako czwarty kierunek przyjął Komitet posilkiwanie Oddziałów w utrzymywaniu statych weterynarzy — i w tej mierze było kilka zgłoszeń z Oddziałów; gdy jednak tylko Oddział Złoczowski postawionym przez Komitet warunkom odpowiedział, przeto ten jeden tylko Oddział uwzględniono i wypłacono 100 zł. — Kierunkowi temu jest jednak wys. Ministerstwo roln. przeciwnie.

5. Jako piąty kierunek wreszcie uważać należy premiowanie bydła. W tej mierze wypłacono tylko jednemu Oddziałowi Bóbreckiemu kwotę 50 zł.; z udzielonej zaś w r. 1873 Oddziałowi Rohatyńskiemu subwencji 200 zł. na premiowanie bydła, tylko połowę Oddział na ten cel wyczerpał — drugą połowę, dołożywszy z funduszków własnych 300 zł., użył na urządzoną w r. 1874 licytację jałówek rasy holenderskiej. — O premiowaniu bydła będzie też mowa pod rubryką wystaw Oddziałowych.

Przechodząc z kolei do zdania sprawy ze zwinięcia stacyj buhajów rządowych, których wyprzedaż ogólną Komitet jeszcze w Marcu 1873 r. zarządził, zaznaczamy w ogóle, iż sprawa ta dotąd nieukończona — i mimo kilkakrotnych wezwań Komitetu, postępuje zwolna.

W szczególności ubyty w roku 1874 następujące stacye: w Zarudźcach, Nakwaszy, Bachórczu, Bucowie, Bolesztrazycach, Magierowie, Krasówce, Żurawicy, Brodkach, Leszczowatem i Stronibabach, jakoteż wykazane w zeszłorocznem sprawozdaniu stacye w Dubiu i Baryłowie — razem przeto stacyj 13. Uzyskany ztąd fundusz 1345 zł. wcielono do zapasów ogólnych subwencji chowu bydła.

Pozostaje wszakże jeszcze do zwinięcia stacyj 17 — a to w Oddziałach: Borszczowskim (2), Bóbreckim (3), Buczackim (3), Lwowskim (2), Przemyskim (1), Rawskim (1), Samborskim (2), Żurawieńskim (3), i Komitet uprasza pp. Delegatów, aby za swym powrotem na jak najrychlejsze załatwienie tej sprawy u dotyczących Rad Oddziałowych wpłynąć zechcieli — ile że fundusz ztąd uzyskany użyty być ma na zbadanie chowu bydła w kraju naszym, jakoteż istniejących u nas ras (przed dokonaniem tegoż badania

przez Ministerstwo, jak o tem będzie mowa poniżej), celem przeprowadzenia zmian odpowiednich w dotychczasowym użyciu odnośnej subwencji — a każdy dzień zwłoki naraża fundusz na straty.

O zmianach tych w kierunku użycia subwencji wzmiankować nam jeszcze należy osobno. Dotyczą one przeważnie punktu pierwszego — tj. licytacji.

Jakkolwiek bowiem licytacje znalazły licznych i gorących w kraju zwolenników, zaprzeczyć się jednak nie da, iż w zakupie bydła przy licytacjach gra większą rolę amatorstwo, niż racjonalny wybór ras dla okolicy właściwych — a przeto dobrodziejstwo subwencji rządowej nie tylko częstokroć marnieje, ale nadto przez niewłaściwe krzyżowanie przyczynić się może do zdegenerowania raczej niż do podniesienia chowu bydła miejscowego.

Zwróciło to już uwagę nie tylko Komitetu, ale i wielu racjonalnych chodowców — i Komitet otrzymał w tej mierze kilka poważnych przedstawień — a nawet samo Ministerstwo roln. zamierza przeprowadzić zbadanie rozpołożenia i użyteczności ras w całej Cislitawii, nie z innej przyczyny zapewne: jak tylko dla uregulowania sprawy chowu bydła rogatego. Te też powody skłoniły Komitet, iż uchwałą z d. 18. Stycznia br. postanowił usunąć dotychczasowe licytacje, a subwencyonować natomiast obory zarodowe, ras dla każdej okolicy (strefy) ściśle oznaczonych — i wypracowany w tej sprawie memoriał (przez referenta chowu bydła x. A. Sapięgę wspólnie z profesorem szkoły Dubl. p. Pankowskim) przedłożyć Ministerstwu roln. z następującymi wnioskami:

- a) iż od Stycznia 1876 r. projekt ten ma służyć za podstawę do zużytkowania subwencji rządowej dla chowu bydła;
- b) w strefach, u wybranych przez Komitet hodowców, założą się obory zarodowe ras stosownych, każda najmniej o 6—10 krowach pełnej krwi i 1 buhaju;
- c) w strefach, gdzie to możliwem się okaże, założą się także pod kierownictwem Komitetu, obory zarodowe dla ras miejscowych krajowych, które same w sobie utrzymane i rozwinięte być mają z równem prawem do subwencji;
- d) fundusze subwencyjne tylko na zapomaganie takich obór zarodowych, na subwencyonowanie buhajów dla gmin i na premie używane będą;
- e) Komitet Tow. gosp. galic. (skoro Ministerstwo roln. w zasadzie na powyższe wnioski się zgodzi) ułoży warunki dla właścicieli obór zarodowych, subwencyonowanych — i uwiadomi o tem wszystkie Oddziały przez okólniki, a gospodarzy przez pisma publiczne; — wreszcie:
- f) nie czekając rezultatu badań przez Ministerstwo zamierzonych, wysadzi Komitet już w r. bieżącym komisye znawców — i tejeż poleci:
  - aa) aby objechała cały kraj, podług instrukcyi przez Komitet wydać się mającej, i szczegółowo zbadała stan bydła, tak u większych jak i mniejszych właścicieli;
  - bb) aby w sprawozdaniu swem wykazała, jakie i gdzie dziś znajdują się w kraju rasy — o ile takowe odpowiadają potrzebom okolic pewnych — jakie i gdzie jeszcze znajdują się jeżeli już nie rasy to typy pierwotnego bydła krajowego, i o ile zasługują na utrzymanie ich dalsze bez domieszania krwi obcej — jakie nakoniec i gdzie, w braku bydła pierwotnego krajowego, rasy obce wprowadzić wypada.

Po dokonaniu tych badań będzie można dopiero przystąpić do wydania księgi rodowodowej, do której otrzymano już zapisków 75.

III. Subwencya chowu owiec i trzody chlewnej.

Na podniesienie chowu owiec i trzody chlewnej udzieliło Ministerstwo w r. 1874 kwotę 2500 zł., z której przepisał Komitet 1000 zł. na chów owiec, a 1500 zł. na trzodę chlewną — z tej uwagi, że nie tylko chów trzody jest ogólniejszy i zgłoszenia z Oddziałów liczniejsze, ale nadto pozostałość subwencji trzody z roku ubiegłego była mniejszą od poprzedniej.

O przyznaniu powyższych subwencyj zawiadomiono Oddziały okólnikiem z d. 2. Września z r., a w skutek nadesłanych zgłoszeń przyznano i wypłacono

- a) na zakupno owiec rasy moldawskiej — Oddziałom: Horodeńskiemu 100 zł., Bóbreckiemu, Jarosławskiemu i Złoczowskiemu po 200 zł., Tarnopolskiemu 400 zł.;
- b) na poprawę chowu trzody chlewnej, przy dowolnym wyborze ras — przyznano Oddziałom: Rohatyńskiemu 100 zł., Bóbreckiemu i Tłumackiemu po 150 zł., Horodeńskiemu, Przemyskiemu, Sanockiemu i Złoczowskiemu po 200 zł., Stanisławowskiemu 250 zł., Kamionecskiemu 300 zł., a Jarosławskiemu 400 zł.;

pozostawiając Oddziałom zupełną swobodę w użyciu tych subwencji bądź to na licytacje, bądź też na tworzenie gniazd zarodowych.

Powyższą repartycją subwencya na trzodę już prawie zupełnie wyczerpaną została — subwencya zaś chowu owiec przedstawia pozostałość dość znaczną, której Komitet użyje w części na pokrycie niedoboru innych działów subwencyjnych, w części zaś na obdzielenie Oddziałów, których żądania dotąd uwzględnione nie były.

IV. Subwencya na cele ogrodniczo-sadownicze.

Tu wzmiankować przedewszystkiem należy, że wys. Ministerstwo nie uwzględniło podania Towarzystwa ogrodniczo-sadowniczego o udzielenie subwencji na cele ogólne, pomimo dwukrotnego ze strony Komitetu poparcia, a nawet zarezerwowanej już na ten cel sumy 1400 zł.; — nie uwzględniło też dotąd podania Oddziału Brzeżańskiego, o udzielenie jednorazowego zasiłku 1500 zł. na zbudowanie domku dla ogrodnika przy tamtejszym Zakładzie pomologicznym, a po 300 zł. rocznie przez lat 5 na utrzymanie. — Natomiast przyznało :

- a) 670 zł. na utrzymanie szkoły ogrodniczo-sadowniczej;
- b) 1000 zł. dla Towarzystwa naszego na cele ogrodn. ogólne, z których przypada 500 zł. na r. 1873 i tyleż na r. 1874.

Kwotę pierwszą wypłacono Towarzystwu ogrodniczo-sadowniczemu zgodnie z przeznaczeniem za kwitem, który przesłano Ministerstwu.

Z kwoty drugiej przyznano i wypłacono :

- a) Na ogród botaniczny w Dublanach 400 zł.
- b) Ogrodnikowi przy tymże ogrodzie dano remuneracyi 15 zł.
- c) Pięciu nauczycielom ludowym, proponowanym przez Oddział Rudeński, premia sadownicze po 30 zł. — razem 150 zł.
- d) P. Barańskiemu, na propozycję tegoż Oddziału, premium 50 zł. z zawarowaniem, iż rozda 200 szczepów bezpłatnie.
- e) Szkółce w Dźwinogrodzie, na propozycję Oddziału Bóbreckiego, zasiłek w kwocie 50 zł.
- f) Szpytkowskiemu, nauczycielowi z Koszyłowic, przesłano 4 sztuki narzędzi ogrodniczych wartości 5 zł. 50 ct.

Nadto przyznano premia po 50 zł.: p. Szymonowi Podlewskiemu i p. Arkadyi Czajkowskiej, na propozycję Oddziału Złoczowskiego — a 60 zł. przyznano w zasadzie Oddziałowi Przemyskiemu na założenie szkółki owocowej — które to kwoty jednak dotąd podniesione nie są.

V. Subwencya pszczelnicza.

Z udzielonej w r. 1874 subwencji pszczelniczej 500 zł. przyznano :

- a) 250 zł. zasiłku dla Towarzystwa pszczelniczo-sadowniczo-jedwabniczego w Kołomyi;
- b) 150 zł. na 3 premia (75, 50 i 25 zł.) za wzorowe pasieki;
- c) zakupiono 14 egz. dzieła Lubienieckiego na premia dla nauczycieli ludowych;
- d) 50 zł. przyznano na zakupno poprawnych ulów dla Dublan;

e) udzielono premium 25 zł. Piotrowi Hudymie, nauczycielowi z Horodysławic. na przedstawienie Oddziału Bóbreckiego.

Nadto wyjednano 5 medali srebrnych rządowych dla wystawy pszczelniczej w Zborowie.

Rozdawnictwo premiiów za pasieki wzorowe, na które konkurs pod d. 22. Sierpnia z. r. rozpisano, jeszcze nie nastąpiło. Silna jest jednak kompetencya — i pomimo rozpisanych 3 premiiów tylko, Komitet liczbę nagród prawdopodobnie pomnoży — co jako objaw pocieszający wzrastającego u nas racjonalnego pszczelnictwa z całą przyjemnością podajemy niniejszem do powszechnej wiadomości..

VI. Subwencya na narzędzia rolnicze.

O przyznaniu Oddziałowi Horodeńskiemu kwoty 300 zł. na skład maszyn i narzędzi rolniczych, wzmiankowaliśmy już w zeszłorocznym sprawozdaniu. Tu niech nam tylko wspomnieć będzie wolno, że przy pomocy tego zasiłku zdołał Oddział, a właściwie Przewodniczący tegoż Oddziału p. Jakób br. Romaszkan, zakupić i sprowadzić rozmaitych maszyn i narzędzi roln. dla członków za sumę 15220 zł. przy czem uzyskał 1783 zł. opustu z ceny fabrycznej; koszta transportu w sumie 170 zł. pokryto z subwencyi — a w ostatecznym rezultacie pozostało jeszcze w kasie Oddziałowej 130 zł. na tenże sam cel na rok przyszły. Świetny ten przykład Oddziału Horodeńskiego polecamy z należnem uznaniem innym Oddziałom do naśladowania.

Na licytację i losowanie narzędzi rolniczych przyznano z pozostałości zeszłorocznej jakoteż z subwencyi tegorocznej Oddziałom: Brzeżańskiemu, Przemyskiemu, Sanockiemu, Tlumackiemu, Złoczowskiemu i Żurawieńskiemu po 100 zł., Przemysłańskiemu i Rohatyńskiemu po 200 zł. — reszty zaś podań uwzględnić nie można było, gdyż Ministerstwo wypłaty zarezerwowanej jeszcze kwoty 500 zł. ostatecznie odmówiło — a cała odnośna subwencya już wyczerpana.

Z subwencyi tej pokryto też koszta próby maszyn w Dublinach, która się odbyła dnia 27. Sierpnia z. r., o czem sprawozdanie zamieszczone było w Rólniku.

Cheiał jeszcze Komitet nadać jeden kierunek użyciu tej subwencyi, na zapomaganie warsztatów reparacyjnych — a to na przedstawienie Oddziału Bóbreckiego. Kierunkowi jednak temu oparło się Ministerstwo, proponując natomiast premiiowanie małych właścicieli w drodze konkursu, za sprowadzone do pewnego terminu maszyny i narzędzia ulepszone — co też w roku bieżącym po raz pierwszy praktykowanem będzie.

VII. Subwencya statystyczna.

Jak w latach ubiegłych począwszy od r. 1869, tak i w bieżącym roku zajmował się Komitet na wezwanie i na koszt Ministerstwa rolnictwa zbieraniem i zestawianiem dat do statystyki zbiorów w obrębie Towarzystwa. Stosownie do żądania Ministerstwa wypracowano i przedłożono w początku Września tablice roli uprawionej w r. 1874 wykazujące, ile morgów gruntu w okręgu Towarzystwa wzięto pod uprawę każdego gatunku zboża zosobna. — Według tegoż elaboratu wzięto:

pod uprawę	pszenicy	morgów	395.850	pod uprawę	ziemniaków	morgów	311.885
"	"	żyta	691.615	"	"	buraków	8.610
"	"	jęczmienia	582.950	"	"	koniecz. na nas.	18.330
"	"	grochu	81.285	"	"	koniecz. na paszę	61.220
"	"	rzepaku	13.515	"	"	innych past. rośl.	45.685
"	"	owsa	759.180	"	"	chmielu	766
"	"	hreczki	180.105	"	"	lnu	31.254
"	"	kukurudzy	85.970	"	"	konopi	38.310
"	"	prosa	33.250	"	"	tytoniu	7.530

Z roli uprawnej pozostawiono nadto ugorem w 1874 roku 968.854 morgów — z łąk zaś w ogólnym obszarze 1,463.301 morgów, skoszono 995.045 morgów. Stosunek ugorów przedstawiono gra-

ficznie na mapie, podobnie jak to uczyniono w zeszłym roku, przedstawiając w sześciu mapach rozdział produkcji głównych ziemiopłodów na pojedyncze strefy gospodarcze. Za podstawę do obliczeń służyły i tym razem sprawozdania z gmin typowych, dostarczone przez delegatów strefowych. Obok tego jednak udał się Komitet do Oddziałów z prośbą, ażeby zechciały pośredniczyć w uzyskaniu z ile możności znacznej liczby większych majątków rozkładu uprawnej roli między pojedyncze rodzaje ziemiopłodów. Daty w ten sposób zebrane, jakkolwiek nieliczne, użyte zostały do częściowego sprostowania obliczeń na podstawie gmin typowych. Za pomoc w tej mierze udzieloną Komitet składa podziękowanie tak Radom Oddziałowym, jako też pojedynczym korespondentom — i żywi nadzieję, że w przyszłości coraz to większa liczba światłych gospodarzy zechce poprzeć pracę jego, dostarczeniem dat o rozkładzie roli między uprawiane płody w danym roku. Dat o uprawie tytoniu dostarczyła uprzejmie c. k. krajowa Dyrekcyja skarbu, daty zaś o uprawie chmielu otrzymał Komitet wprost od producentów, wezwanych w tym celu za pośrednictwem Rad Oddziałowych.

W oznaczonym przez Ministerstwo terminie 15. Grudnia przedłożono tablice zbiorów w r. 1874.

Tablice te ułożone zostały na podstawie dat o zbiorze z morga, dostarczonych przez Delegatów strefowych, tak jak w poprzednich latach. Prócz tego jednak zażądano wykazów próbnych o młotów według osobnego formularza — i otrzymano je ze wszystkich prawie okolic, należących do okręgu Towarzystwa, w liczbie wcale poważnej i po największej części starannie wypełnione. I za ten dowód gorliwości obywatelskiej Komitet dzięki składa szanownym panom korespondentom. Daty zebrane w tej mierze, równie jak poprzednio wspomniane, podane zostaną do wiadomości publicznej w Rolniku; tu podajemy tylko datę przeciętnego zbioru z morga:

Pszensica	14.63	mierzyc z morga	Buraki	181.96	mierzyc z morga
Żyto	11.93	„ „	Konicz. na nasienie	2.22	„ „
Jęczmień	13.42	„ „	Konicz. na paszę	21.90	cetnarów „
Groch	12.43	„ „	Siano	16.04	„ „
Rzepak	13.23	„ „	Inne pastewne	30.74	„ „
Owies	12.62	„ „	Chmiel	3.39	„ „
Hreczka	8.26	„ „	Len	5.12	„ „
Kukurudza	14.05	„ „	Konopie	6.31	„ „
Proso	14.55	„ „	Tytoń	7.41	„ „
Ziemniaki	118.56	„ „			

Ministerstwo rolnictwa zażądało w roku ubiegłym oprócz dat o uprawie i zbiorach ziemiopłodów, także dat szczegółowych co do produkcji owoców, nabiału i wełny. Co do produkcji owoców Komitet mimo najlepszych chęci, a nawet poczynionych wstępnych kroków, nie mógł uczynić zadość żądaniu Ministerstwa; droga bezpośredniego sprawdzenia odnośnych szczegółów jest niemożliwą; droga zaś szacowania, przy braku należytych podstaw, mogłaby doprowadzić do rezultatów graniczących z dowolnością. Uznając te trudności, które nietylko w okręgu naszego Towarzystwa na jaw wyszły, Ministerstwo rolnictwa przestało nalegać o dostarczenie dat w tym względzie, obstając przy żądaniu dostarczenia dat co do produkcji nabiału i wełny. W obu kierunkach starał się Komitet uczynić zadość żądaniom Ministerstwa — a to przy pomocy, godnej wszelkiego uznania, ze strony Rad Oddziałowych i licznych korespondentów z pomiędzy członków Towarzystwa, i z poza ich grona. Zebrane daty przedłożono Ministerstwu; oprócz tego układamy na podstawie tych dat pogląd na stosunki chowu bydła mlecznego i owiec w naszym kraju, który ogłosi się drukiem i zaspokoi choć w drobnej części gwałtowną potrzebę zorientowania się w stanie chowu bydła u nas.

Remunera cy e statystyczne dla delegatów strefowych za r. 1873 wypłacono, za rok 1874 wypłata jest w toku.

VIII. Subwencya na cele naukowo-rolnicze.

Wykazana poprzednio subwencya obejmuje następujące działy:

1. Na potrzeby szkoły Dublańskiej 2000 zł.
2. „ szkołę parobków 3800 „

3. Na szkołę gorzelniczą	1000 zł.
4. „ kursa weterynaryi	600 „
5. „ kurs rolniczy (IV.)	4072 „
6. „ cele nauk. roln. w ogóle	1000 „
<hr/>	
Razem j. w.	12472 zł.

1. Kwota pierwsza (na potrzeby szkoły Dublańskiej) zgodnie z przeznaczeniem użytą i na rachunek szkoły przepisana została.

2. Z kwoty drugiej (dla szkoły parobków) przypada :

- a) na utrzymanie szkoły . . . . . 1800 zł.
- b) na budowę szkoły (rata II.) . . . . . 2000 zł.

Koszta utrzymania szkoły, jakoteż wydatki poczynione na budynek wykazuje dostatecznie dołączony rachunek — tę część pomijamy zatem; tu tylko wspomniemy :

- a) że budowę szkoły, — a raczej przebudowanie na ten cel budynku folwarcznego — którą Komitet w drodze przedsiębiorstwa przeprowadzić postanowił, dla braku przedsiębiorcy dotąd jeszcze nie rozpoczęto — materiały wszakże już przygotowane;
- b) iż uczniów w szkole było 8 — a to: Skwirko, Solonyszyn, Starczewski, Cetyś, Szweczyk, Mazurkiewicz, Deputat i Koczaj, z których było 3 stypendystów krajowych, 1 stypendysta ś. p. Ant. Jabłonowskiego, 1. Rady pow. Jasielskiej, 1. Towarzystwa gosp. — a 2 na funduszu rządowym. Przedsiębrany w d. 3. Czerwca z. r. egzamin, według relacji odnośnej komisji wypadł bardzo zadowolniająco, a szkoła rozwija się nader pomyślnie i ładną rokuje przyszłość (ob. Rolnik zeszyt Sierpniowy 1847 r. str. 104). — Wreszcie :
- c) iż upoważniono Dyrekcyę Dublańską do przyjęcia nauczyciela do nauk elementarnych z płacą 480 zł., — a o rozpoczynającym się nowym kursie z początkiem Lutego br. zawiadomiono Oddziały, prosząc o poparcie Szkoły i przedstawienie kandydatów.

3. Z przyznanej dla szkoły gorzelniczej subwencji, (do której uczęszczało w roku ubiegłym 9-ciu słuchaczy) wypłacono zgodnie z postanowieniem Ministerstwa 800 zł. Dr. Gunsbergowi na utrzymanie szkoły — rezerwowane zaś 200 zł. na stypendya, przyznano w kwotach po 100 zł. uczniom tejże szkoły: Romualdowi Majewskiemu i Józefowi Piaseckiemu. Kurs teoretyczny trwał od 1. Maja do 30. Lipca — w którym to dniu odbył się popis publiczny, w obecności delegata Komitetu p. Jakóba Wiktora.

4. Z kwoty czwartej (na kursa weterynaryi) użyto tylko 400 zł. na posiłkowanie kursu w Żurawnie — drugi kurs bowiem (w Kamionce) miał już przyznaną w roku ubiegłym subwencję rządową 200 zł. i takąż samą od Wydziału krajowego.

Kurs w Żurawnie odbył się pierwszy od 5. do 20. Lipca — obejmując według planu, dla tychże kursów stale przyjętego, następujące działy: a) ogólny zarys anatomii zwierząt domowych; b) ogólny zarys fizjologii tychże zwierząt; c) naukę o środkach leczniczych wszędzie pod ręką będących, jakoteż o środkach dyetetycznych; d) o chorobach najpospolitszych, szybko ratunku wymagających; e) o pomocy przy porodach ciężkich i utrudnionych.

Słuchaczy stałych było 14 — a to: nauczycieli ludowych 4, kowali 3, synów rolników 2, ofycjalistów prywatnych 2, właściciel ziemski 1, lekarz 1; dorywczo przychodzących było 28. Popis odbył się w obec Prezesa Oddziału, kilku członków Towarzystwa i miejscowej publiczności.

Kurs drugi odbył się w Kamionce od 20. Sierpnia do 5. Września, z większem niż poprzedni co do liczby słuchaczy powodzeniem.

Słuchaczy bowiem stałych było 39 — a to: nauczycieli ludowych z powiatu Kamioneckiego 18, nauczycieli z powiatów Złoczowskiego i Brodzkiego 15, ofycjalistów prywatnych 2, gospodarzy 2, kowal 1, oprócz tego 6 niestałych słuchaczy, razem przeto 45. Popis odbył się w obecności zastępcy Przewodniczącego Oddziału, 2 członków Rady gospod. tudzież c. k. Starosty — i wypadł bardzo świetnie; przy czem słuchacze, odwdzięczając się prelegentowi p. Kubickiemu za jego niezmierną pracę, doręczyli mu zakupiony przez siebie upominek.

Oprócz powyższych 2 kursów projektowane były jeszcze kursa w Złoczowie i Brzeżanach — pierwszemu wszakże Komitet poparcia swego odmówił ze względu, iż tamże odbył się już kurs jeden, a nauczyciele powiatu Złoczowskiego korzystać mogli z sąsiedniego kursu w Kamionce — kurs zaś w Brzeżanach uchwalono odroczyć do roku przyszłego (1875), gdyż niepodobna było dla jedyne-go prelegenta p. Kubickiego, będącego zarazem weterynarzem m. Lwowa, uzyskać dłuższego nad 1 miesiąc urlopu.

5. Kurs rolniczy (z kolei IV.) dla nauczycieli ludowych — na który Ministerstwo przyznało 4600 zł., a wypłaciło tylko 4072 zł., odbył się w Dublanach od dnia 20. Lipca do 24. Sierpnia z. r., tj. przez tygodni pięć, pod kierownictwem umocowanej do tego przez Komitet komisji (kuratorji) Dublańskiej przy udziale delegata c. k. Namiestnictwa.

Konkurs rozpiśało Namiestnictwo; wybór kandydatów uskuteczniła komisja, w obecności delegata rządowego. Przyjęto słuchaczy 50. z których przybyło 46. Plan nauk i rozkład godzin przyjęto według norm z lat poprzednich, z dodatkiem klimatologii tudzież nauki „o szkodliwych i pożytecznych owadach.” W wykładach brali udział profesorowie szkoły Dublańskiej: pp. Strusiewicz, Pańkowski, Ty-niecki, Rylski, Bastgen i Dr. Wawnikiewicz — profesorowie Uniwersytetu: Dr. Stanecki i Dr. Ciesielski — tudzież docent kursu leśnego p. Romer.

Po ukończonych wykładach zgłosiło się kilku słuchaczy do egzaminu z pszczelnictwa, i takowy bardzo zadowolniająco złożyli. Słuchaczom wszystkim udzielono świadectwa.

Koszta kursu wynosiły 4428 zł. 9 ct.; pozostał przeto niedobór do pokrycia w kwocie 356 zł. 9 ct. — o które, jakoteż o zwrot resztujących jeszcze z subwencji 171 zł. 91 ct. — razem 528 zł. Komitet przy złożeniu rachunków upraszał.

Resztujące zaś z III. kursu 713 zł. 14½ ct. zwrócono Namiestnictwu, które je na wydawnictwo podręcznika dla tychże kursów przeznaczyło.

6. Z przyznanej na cele naukowe ogólne subwencji, pokryto niedobór bibliotek rolniczych polskich, tudzież wydatki poczynione w sprawie kongresu rolniczego — reszta pozostaje do zużycia w roku bieżącym.

Przy tym dziale subwencyjnym wspomnieć nam jeszcze należy o bibliotekach rolniczych, tudzież o laboratorium Dublańskim.

Na biblioteki rolnicze, mające się rozdać w drodze konkursu Oddziałom i szkołom ludowym, wyznaczyło Ministerstwo po 400 zł. dla Towarzystwa naszego i Krakowskiego. Kwotę tę jednak nie przelało Namiestnictwo do kasy Towarzystw. lecz zatrzymało ją, jakoteż kierownictwo całej tej sprawy w rękach swoich — a Komitetowi pozostawiło tylko: a) oznaczenie dzieł mających stanowić te biblioteki, a to osobno dla Oddziałów, osobno zaś dla szkół ludowych; b) rozpowszechnienie konkursu w Oddziałach, jakoteż proponowanie Oddziałów do uwzględnienia — wreszcie: c) zamianowanie delegata do komisji, mającej się zająć rozdawnictwem bibliotek.

W wykonaniu też tego przedłożył Komitet dwa katalogi — nadesłany z Namiestnictwa konkurs rozesał Oddziałom — a otrzymane ztamtąd zgłoszenia w liczbie 13 przedłożył Namiestnictwu, zalecając przedewszystkiem te Oddziały do uwzględnienia, które dotąd żadnych bibliotek nie otrzymały — a delegatem swoim zamianował p. Strusiewicza.

Nie ograniczył się wszakże w swej propozycji jedynie ua Oddziały, ale przesał też dodatkowo Namiestnictwu wszystkie podania o dziełka gospodarskie, jakie z gmin na wieś o tej subwencji wpływały, zalecając jak najmocniej ich poparcie delegatowi swemu — z tej wychodząc zasady, że jakkolwiek gminy te według ogłoszonego konkursu prawa do współubiegania się nie mają, to jednakże objaw ten jest tak pocieszającym i poszanowania godnem zjawiskiem, iż na wszelkie możliwe i choćby wyjątkowe uwzględnienie zasługuje. *)

*) Za obowiązek poczytujemy sobie wymienić te gminy — są one: St. Bohorodezany, Smolin, Czarniawa, Daszawa, Czerteż, Starzyska, Chliple, Jazów, Tyśmieniczany, Wola Starzyska.

Rozdawnictwo odbyć się miało dnia 25. Stycznia br. — o ile wszakże propozycje Komitetu uwzględnione zostały, nie jest dotąd wiadomem.

Przygotowania do budowy laboratorium chemiczno-technologicznego w Dublanach postępują ciągle. — W ubiegłym roku wypalono 200.000 cegieł, zakupiono potrzebny materiał drzewny, a Dyrekcji polecono przeprowadzić jak najrychlej rokowania o zakupno i dostawę kamienia do budowy.

Również i wewnętrzne urządzenie tegoż laboratorium nie spaszcział Komitet z oka — i tym celem wysłał kosztem subwencji profesora chemii Dr. Wawnikiewicza za granicę, dla zwiedzenia laboratoryów w Proszkowie, Halli, Lipsku i Getyndze — polecając mu zakupić przy tej sposobności najniezbędniejsze aparata do przeprowadzenia najprostszych analiz i eksperymentów, i asygnując na cel ten kwotę 700 zł., a na podróż 300 zł. w. a. — Aparata już nadeszły, potrzebne szafy i stoły sprawiono, i laboratorium urządzone wspólnem staraniem pp. Dyrektora Strusiewicza i prof. Wawnikiewicza już funkcjonuje.

W obec poczynionych przygotowań do budowy i wypłaconej już całej subwencji rządowej, użytkano też wypłatę subwencji krajowej 6000 zł., na ten cel przez Wydział krajowy przyznanej.

IX. Subwencya na cele naukowe leśne.

Z wykazanej poprzednio subwencji przypada: 1) kwota 3500 zł. na stypendya i podróże naukowe; — 2) kwota 1600 zł. na III. kurs leśny.

Funduszw subwencji na stypendya i podróże naukowe użyto w roku zeszłym:

- a) na całoroczne utrzymanie stypendystów z r. 1873 pp. Gucklera i Mrówczyńskiego, wysłanych na lat 3 do akademii leśnej w Mariabrunn, a którzy obecnie rok drugi tamże słuchają;
- b) utworzono trzecie stypendyum do tejże akademii, w wysokości 600 zł. a 80 zł. na podróż — i takowe nadano bez konkursu na rok jeden b. słuchaczowi III. kursu leśnego Teofilowi Gądzińskiemu, z obowiązkiem uczęszczania na kurs administracyjno-technologiczny;
- c) przyznano stypendya podróżne po 50 zł. pp. Gucklerowi i Mrówczyńskiemu na wycieczkę w Salzburskie;
- d) tymże stypendystom podwyższono stypendyum na r. 1873/4 o 100 zł. — na rok zaś 1874/5 (w skutek przedstawienia tamtejszej Dyrekcji) podwyższono wszystkim trzem stypendystom stypendyum do kwoty 800 zł;
- e) wypłacono 200 zł. na odszkodowanie partyi, zamieszkującej budynek na szkołę leśną, za wcześniejsze opuszczenie mieszkania — wreszcie:
- f) przelano do funduszu kursu leśnego 200 zł. na zapomogi dla słuchaczy tegoż kursu.

Pozostałość tejże subwencji według uchwały Komitetu z 30. Listopada użytą być ma na stypendyum dla inżyniera, na stypendyum do zakładów przemysłu drzewa — a względnie też na pokrycie niedoboru innych działów subwencyjnych.

2. O otwarciu III. kursu leśnego d. 15. Listopada 1873 r. i szczegółach odnośnych, wzmiankowaliśmy już w sprawozdaniu zeszłorocznem — pozostaje nam przeto podać już tylko dalszy przebieg tej sprawy.

Zarezerwowane z subwencji krajowej 200 zł. jakoteż przelane z subwencji rządowej 200 zł. — razem 400 zł. rozdzielono na 8 zasiłków, z których dwa po 75 zł. przyznano słuchaczom Smółce i Wdówce, dwa drugie po 50 zł. Kowalskiemu i Karasiewiczowi, a cztery po 37 zł. 50 ct. Janowskiemu, Luboradzkiemu, Łętowskiemu i Szejczerowi. Prócz tego pozostałe po stypendyście Śliwińskim 30 zł. nadano tytułem zapomogi uczniowi Niementowskiemu.

Uczniowie, prócz kilku wycieczek jednodniowych w okolice Lwowa, odbyli wycieczkę dwudniową do lasów Krasiczyńskich d. 28 i 29 Czerwca — zaś dnia 16. Lipca odbył się popis publiczny w obecności delegata Wys. ck. Namiestnictwa jakoteż Wydziału krajowego, do którego przystąpiło 15 uczniów.

Pozostałe z tej subwencji 698 zł. 84 ct. użyto na zakupno mikroskopu i rozmaitych narzędzi fizykalnych dla szkoły leśnej, której uroczyste otwarcie nastąpiło dnia 24. Października z. r. po solennem nabożeństwie w kościele ś. Mikołaja, w obecności ks. Marszałka krajowego, Prezydenta miasta

Lwowa, reprezentantów Rządu, Wydziału krajowego, Uniwersytetu, Akademii technicznej, jakoteż Komitetu Towarzystwa. W tym dniu święciło Towarzystwo nasze jedną z wielkich uroczystości swoich, gdyż szkoła ta jest owocem 20to-kilkuletnich usiłowań jego, a względnie Komitetu, który niezrażony trudnościami dopotąd nie spoczął, aż pożyteczną tę instytucję przy pomocy Wys. Sejnu i Wydziału krajowego do życia powołał.

Na delegata swego do Kuratorji (w której, w myśl statutu organizacyjnego tejże szkoły, reprezentant Towarzystwa gospodarskiego zasiadać nia), powołał Komitet ks. Adama Sapielę, a na zastępcę tegoż Wgo Weissmana. Prezesem Kuratorji mianowany JW. Włodzimierz hr. Dzieduszycki.

Komitet zgodnie z uchwałą ostatniej Rady Ogólnej przesłał do kasy Wydziału krajowego zaszczędzone z kursu leśnego 2000 zł., odstąpił środki naukowe tegoż kursu już dość bogate, cały dział leśny biblioteki Towarzystwa, a nadto rozpiisał w kraju całym subskrypcję, która dzięki czynnej pomocy sz. Oddziałów przyniosła po koniec roku ubiegłego 1525 zł., z których 1520 wypłacono Wydziałowi krajowemu. — Dalsze składki nadchodzą jeszcze ciągle.

X. Subwencya Wystaw.

Subwencya ta obejmuje:

1) Resztę zasiłku na III wystawę nasion 400 zł.

2) Zasiłki dla wystaw Oddziałowych: w Horodence 100 zł., w Żurawnie 200 zł., w Bóbrce 300 zł., w Brzeżanach 400 zł. — razem 1000 zł.

1) Wystawa nasion z kolei III, na którą Ministerstwo przyznało 600 zł. (200 zł. w r. 1873, a 400 zł. w. a. w 1874 r.), odbyła się w miesiącu Lutym r. z. we Lwowie, podczas posiedzeń Rady Ogólnej. Wystawców ogółem było 44, okazów 228, nagród pieniężnych rozdano 27 w sumie 72 dukatów w złocie, nadto 22 medalów srebrnych rządowych, 14 listów pochwalnych i 1 pisemne uznanie. Szczegółowe sprawozdanie było zamieszczone w „Rolniku”, — tu tylko podniemiemy jeszcze, iż na podstawie przyznanych nagród w ciągu trzech wystaw odbytych, dałoby się oznaczyć (przynajmniej co do 4 głównych gatunków zboża), gdzie jest najznakomitsza produkcya tychże nasion.

Uzyskał też Komitet na wystawę nasion w roku bieżącym kwotę 600 zł.; zasiłek ten jednak Ministerstwo tak późno wypłaciło, że już o jej urządzeniu podczas Walnego Zgromadzenia VIII. Rady Ogólnej myśleć nie można było. Decyzję co do terminu i miejsca przyszłej wystawy odroczone na później, i tylko co do przyszłego programu postanowiono: że dla ziemniaków ma być utworzony dział osobny, a medale tym tylko wystawcom dawać się będą, którzy złożą oświadczenie, że mają do zbycia ziarna zbożowego według nadesłanego okazu po korcy 20, olejnego po 10, a lasowego po 1 korcu — co zechce Szan. Zgromadzenie przyjąć do swej wiadomości.

2. Oprócz wystawy nasion odbyły się w r. 1874 następujące wystawy Oddziałowe:

- a) w Horodence d. 3. Marca — wystawa zboża, bydła i narzędzi rolniczych, połączona z premiiowaniem okazów, oraz premiiowaniem sług i licytacją narzędzi rolniczych. Na urządzenie wystawy tej zaliczył Komitet 300 zł. — a to 200 zł. z funduszków niedoszłej do skutku wystawy w Zarudcach, a 100 zł. z funduszków własnych, którą to kwotę następnie Ministerstwo Komitetowi zwróciło. (j. w.)
- b) Wystawa w Bóbrce d. 31. Maja — obejmowała wystawę i premiiowanie bydła, ocenienie próbnę wyrobów powiatowych w połączeniu z losowaniem lub licytacją, jakoteż losowanie trzody chlewnej. Na wystawę tę przyznało Ministerstwo jeszcze w r. 1873 kwotę 200 zł.; Komitet przyznał dodatkowo kwotę 50 zł. a nadto wyjednał w r. 1874 u Ministerstwa 300 zł. zasiłku. Na losowanie trzody był wyznaczony fundusz osobny (ob. odn. subw.)
- c) Wystawa w Przemyślanach od d. 9. do 11. Września — obejmowała wystawę i premiiowanie bydła, koni, owiec, nierogacizny i pszczoł, tudzież wszelkich płodów rolnych i wyrobów z tychże, jakoteż narzędzi rolniczych. Na urządzenie wystawy uzyskał Oddział w r. 1873 subwencyę rządową w kwocie 400 zł.

- d) Wystawa w Żurawnie d. 15 i 16 Października—miała program podobny jak wystawa w Przemyslanach z dodatkiem konkursu pługów. tudzież losowania trzody chlewnej i narzędzi rolniczych. Fundusze tej wystawy stanowiły: subwencya z 1873 r. 400 zł., tudzież uzyskana w 1874 subwencya 200 zł. Na cele losowania wyznaczone były osobne fundusze (ob. odn. subw.).
- e) Wystawa nasion w Kamionce w Grudniu — dla której wyznaczył Komitet 40 zł. zasilku i uzyskał 4 medale srebrne rządowe.

Z przebiegu tych wystaw złożone będzie osobne sprawozdanie: wspomniemy tu tylko, iż najdatniejszą była wystawa w Przemyslanach, w której brało udział 123 wystawców, inwentarza żywego było sztuk 133, okazów innych ogółem 600, a wystawę zwiedziło około 10.000 włościan.

W r. 1874 odbyć się też jeszcze miała wystawa w Brzeżanach. i Oddział uzyskał subwencję 400 zł. j. w. na jej urządzenie. tudzież 100 zł. na premiowanie; z powodu jednak zarazy odroczoną została do r. 1875. a wniesione przez Oddział podanie o wyjednanie dodatkowej subwencji 500 zł. (z powodu większych rozmiarów tejże wystawy) poparł Komitet, jednakże po za obrębem subwencji dla Komitetu zastrzeżonych. Nadto projektowane są na r. 1875: wystawa Oddziałowa w Bukaczowcach i wystawa okręgowa w Stanisławowie. Tej ostatniej, ze względu na jej ważność, przyznał Komitet w zasadzie zasilek do wysokości 1000 zł., a zarazem odniósł się do Oddziału Rohatyńskiego o zaniechanie wystawy w Bukaczowcach, a połączenie swych usiłowań z usiłowaniami Oddziału Stanisławowskiego.

Aby nie przerywać toku, dodać nam jeszcze kilka słów wypada o wystawie Warszawskiej, jakoteż o innych wystawach odbytych w okresie ubiegłego roku.

W wystawie Warszawskiej nie brał Komitet bezpośredniego udziału, tylko udział pośredni przez wyjednanie dla członków niższej ceny jazdy na kolejach tutejszych i kolei Warszawskiej, jakoteż przez wysłanie dwóch profesorów Dublańskich pp. Bastgena i Strusiewicza na wystawę w Warszawie, kosztem wyjednanej u Wys. Wydziału krajowego na ten cel subwencji w kwocie 300 zł. Spotkał też grono profesorów Dublańskich ten zaszczyt, iż jednego z profesorów a mianowicie Dra Wawnikiewicza powołano na sędziego wystawy. W dostarczeniu środków na podróż był mu Komitet również pomocnym, przeznaczając na ten cel z funduszków ogólnych subwencyjnych kwotę 150 zł.

Oprócz wyż wyliczonych odbyły się jeszcze następujące wystawy, o których nas urzędownie zawiadomiono: w Londynie wystawa win, w Bremen wystawa międzynarod. gosp., w Medyolanie wystawa płodów mlecznych, w Petersburgu wystawa lnu, we Florencyi wystawa ogrodnicza, w Marsylii wystawa międzynarodowa gospodarska, w Hagenau wystawa chwiełu, w Wiedniu wystawa próbek zboża podczas zebrania giełdy zbożowej, w Cieszynie wystawa rolnicza, w Krakowie wystawa nasion, we Lwowie wystawa ogrodniczo-sadownicza.

Kończąc dział wystaw wspomniemy jeszcze, iż sprawę odbywania wystaw Oddziałowych na przyszłość, postanowił Komitet ująć osobnym regulaminem jakoteż instrukcją — i takowe Szan. Zgromadzeniu do zatwierdzenia przedłożone zostaną.

XI. Subwencya na inżyniera kultury i melioracye.

Biuro melioracyjne składające się z inżyniera kultury (p. Skowrońskiego) i dwóch pomocników, zajęte było przez zimowe miesiące t. j. Styczeń, Luty, Marzec i połowę Kwietnia wyrobieniem następujących planów i kosztorysów: a) planów teraźniejszego stanu, jakoteż projektu i kosztorysu osuszenia około 10.000 morgów bagien nad rzeką Błozewką, przez przekopanie $4\frac{1}{2}$ mili długiego kanału; b) planu projektu i kosztorysu drenowania w Wykotach u p. Balickiego na przestrzeni 520 morgów; c) planu i kosztorysu do drenowania pól w Brześcianach u p. Pawlikowskiego na 24 morgach, jakoteż d) projektu i kosztorysu do drenowania w Kulparkowie (koło Lwowa) 40 morgów.

Od połowy Kwietnia do połowy miesiąca Listopada biuro było zajęte zbieraniem planów jakoteż częściowo wykonaniem tychże, a mianowicie: zebrano pomiar i równoważenie w celu osuszenia stawu w Poczapach u p. Zawadzkiego na przestrzeni 50 morgów; rozpoczęto wykonanie nawodnienia w Hujczu; wykonano nawodnienie w Hrebennem u ks. Sapięhy przez połowę na przestrzeni 6 morgów;

wyrobiono plan i kosztorys nawodnienia w Dublanach podług systemu Petersena na 2 morgi; przeprowadzono drenowanie w Brześcianach u p. Pawlikowskiego na przestrzeni 12 morgów; wybudowano piec do wypalania rur drenowanych i zaprowadzono wyrób drenów w Wykotach u p. Balickiego; zdjęto plan i równoważenie w celu drenowania w Kawsku u p. Podlewskiego na przestrzeni 25 morgów: zebrano pomiar i równoważenie w celu nawodnienia łąk: w Uhersku u br. Z. Romaszkana na przestrzeni 400 morgów, w Stankowie u p. Pietruskiego na przestrzeni 150 morgów, w Rudzie u p. Pietruskiego na przestrzeni 300 morgów; zdjęto plan w celu osuszenia stawiska i doprowadzenia wody na młyn w Markopolu u hr. Dzieduszyckiego na przestrzeni 120 m.; zebrano plan i równoważenie: w celu przyszłego drenowania w Serednem u p. K. Postruskiego na przestrzeni 30 m., a w celu przeprowadzenia jakiej odpowiedniej melioracyi w Stubnie u p. Janickiego na przestrzeni około 800 morgów.

Od połowy Listopada zaś do końca Grudnia zajęte było biuro melioracyjne obliczaniem protokołów równoważenia — i uzupełnieniem na brulionie pomiarów zebranych.

Znaczny niedobór, jaki się w tym dziale subwencyjnym z końcem roku okazał, gdyż Ministerstwo prócz płacy dla inżyniera (1200 złr.) nie wyznaczyło na utrzymanie bióra melioracyjnego i potrzeby tegoż kwoty żadnej, zezwoliło Ministerstwo pokryć z pozostałości innych działów subwencyjnych. Biuro melioracyjne przy zmianie lokalu, połączono z biórem Towarzystwa.

Trzymając się porządku zeszłorocznego sprawozdania, przechodzimy do subwencyi gnojarni.

Zgłoszona w roku 1873 gnojarnia w Twierdzy, po obejrzeniu przez komisję zesłaną przez Oddział Rudeński, uzyskała premium 100 zł. z uchwały Komitetu d. 30. Listopada z. r.— W skutek zaś ogłoszenia nowego konkursu, (przy czem oznaczono premia po 100 i 200 zł. stosownie do kosztów urządzenia), zgłosiło się 11 kompetentów — a to: 8 w terminie przepisany, 3 zaś po terminie. Zgłoszenia w terminie wniesione postanowił Komitet przyjmując wszystkie, późniejsze zaś w miarę starczących funduszy. Kompetenci po ukończeniu gnojarni mają zawiadomić o tem Komitet jakoteż Oddziały, celem zesłania komisji, a zarazem przedłożyć udokumentowany rachunek kosztów urządzenia gnojarni, dla możności oznaczenia wyższej lub niższej nagrody. Nadto wykazać mają obszar gruntów, dla którego urządzoną jest gnojarnia, a to na wyraźne żądanie Ministerstwa.

Co do sprawy torfowisk, a względnie założenia stacyi torfiarskiej w Dublanach t. j. Zakładu produkcyi torfu i kultury torfowej, połączonego z wykładami o torfie, podajemy do wiadomości, iż Ministerstwo przyjęło przychylnie odnośne przedstawienie Komitetu, poparte jak najżywczej przez zesłannika Ministerstwa Dra Breitenlohnera — i wstawiło w budżet na r. 1875 tym celem kwotę 5—6000 zł. Jest zatem nadzieja, że sprawa ta już w roku bieżącym w życie wejdzie, a krajowi przybędzie znowu jeden zakład pożyteczny.

XII. Subwencya premiowania gospodarstw wzorowych.

Uzupełniając nasze zeszłoroczne sprawozdanie z premiowania w r. 1873 w dziale I, podajemy do wiadomości, iż komisya sędziów do premiowania poszczególnych gałęzi gospodarskich na Oddział Przemyski mianowana, wyrokiem z d. 12. Maja 1874 przyznała wielki medal srebrny JO. Ks. Adamowi Sapieże, właścicielowi Krasieczyna, za wzorowe prowadzenie gospodarstwa lasowego w tychże dobrach, a list pochwalny tamtejszemu nadleśnictwu za umiejętną i wytrwałą pracę; komisya zaś na Oddział Stryjsko-Drohobycki mianowana, pomimo kilkakrotnych przypomnień do Oddziału, wyroku swego dotąd nie przedłożyła, i prawdopodobnie już nie przedłoży.

Rezultat zaś premiowania z r. 1874 w Dziale II, obejmującym powiaty: Rawa, Cieszanów, Żółkiew, Sokal, Kamionka, Złoczów, Przemyślany, Brody, Lwów, Rudki i Gródek jest następujący:

W kategorii gospodarstw całkowitych zgłosiło się:

- a) Z posiadłości większej 5 kompetentów, z których trzech odstąpiło, dwóch zaś pozostało.

- b) Z posiadłości mniejszej 64 kompetentów, a to: z Oddziału Brodzkiego 2, z Kamionckiego 36, z Lwowskiego 2, z Przemysłańskiego 1, z Rawsko-Cieszanowsko-Żółkiewskiego 3, z Rudeńsko-Gródeckiego 4, z Sokalskiego 7, ze Złoczowskiego 9.

Komisya sędziów złożona z p. Bolesława Augustynowicza jako przewodniczącego, tudzież sędziów pp. Hipolita Bochdana, Mieczysława Darowskiego, Wincenego Gnoińskiego, Hieronima Romera, i Zygmunta Zukra, po zwiedzeniu gospodarstw wszystkich bądź w własnej osobie, bądź przez umocowane do tego komisye, postanowiła na posiedzeniu d. 22. Listopada w obecności komisarza rządowego, c. k. Rady Namiestnictwa Wgo Dr. Orleckiego co następuje:

a) W dziale posiadłości większej nie przyznać nagrody żadnej konkursowej — i tylko obu kompetentów pp. Stanisława Polanowskiego właściciela klucza Ostrowskiego, tudzież Dra Millereta właściciela Żornisk, przedstawić do wielkiego srebrnego medalu zasługi — a to pierwszego, za wielkie zasługi w obec gospodarstwa krajowego przez wprowadzenie większych machin gospodarskich, tudzież racjonalny i naśladowania godny chów i wypas bydła — drugiego zaś za przemianę kilkuset morgów bezużytecznych torfowisk na dobre i wydajne łąki.

b) W dziale posiadłości mniejszej przyznać:

- I. Nagrodę 200 zł. i dyplom uznania Łukaszowi Wojtowiczowi z Wareża (pow. Sokal.)
- II. Nagrodę 150 zł. i dyplom uznania Józefowi Schutterze z Polany (pow. Lwów).
- III. Nagrodę 100 zł. i dyplom uznania Iwanowi Metelskiemu z Meteniowa (pow. Złoczów).

Prócz tego osobnym wnioskiem przedstawiła Komitetowi do uwzględnienia i obdzielenia nagrodami po 50 zł., jakoteż małym srebrnym medalem następujących właścicieli gospodarstw mniejszych: 1) Józefa Dzika z Trościańca, 2) Ignacego Kostiowa z Trędowacza, 3) Piotra Samulaka z Łopatyna; samymi zaś medalami srebrnymi małymi: 1) Józefa Wiwerę w Zawidowicach, 2) Ignacego Karawana w Sokalu. 3) Jana Lubaczewskiego tamże.

B. W kategorii poszczególnych gałęzi gospodarskich, pomianowane przez Oddziały komisye sędziów przyznały:

W Oddziale Brodzkim: a) srebrny medal p. Rudolfowi Malfait, nauczycielowi szkoły ludowej w Smarzowie, za staranne i umiejętne zaprowadzenie szkółki drzew owocowych i rozpowszechnienie szczepów; b) srebrny medal Wasylowi Kiś, włościaninowi we wsi Kadlubiskach, za przykładowe budynki murowane mieszkalne i gospodarskie; c) brązowy medal p. Wojciechowi Tomaszewskiemu w Gajach założyciel, za zaprowadzenie pasieki według systemu Dzierżona.

2) W Oddziale Lwowskim: a) medal srebrny Jędrzejowi Bednarzowi, właścicielowi gruntu we wsi Winnickach za wzorowe założenie i pielęgnowanie sadu owocowego; b) medal srebrny Janowi Barowiczowi właścicielowi gruntu we wsi Gańczarach, za wzorowe założenie i pielęgnowanie dwóch sadów. Oprócz tego wnosi komisya o przyznanie wyż wymienionym gospodarzom po 50 zł. nagrody pieniężnej.

3. W Oddziale Rudeńskim: a) medal srebrny p. Franciszkowi Linkowi, jeneralnemu pełnomocnikowi Kazimierza hr. Lanckorońskiego, za oborę zarodową w Brzeźcu, poprawnej rasy — b) medal srebrny p. Michałowi Winnickiemu z Czajkowie za wzorowo prowadzoną pasiekę — c) medal srebrny sz. Józefowi Wiwerowi z Zawidowie, za wzorowe utrzymanie wychowanych przez niego 12 krów i staranne przyrządzenie obornika — d) medal brązowy p. Antoniemu Oknińskiemu, zarządcy gospodarstwa i obory w Brzeźcu, tudzież — e) 15 zł. Mikołajowi Koruckiemu za pilność i staranność około bydła obory w Brzeźcu.

4. W Oddziale Sokalskim: a) wielki medal srebrny p. Aleksandrowi Hulimce z Mycowa, za znakomity, liczny i staranny chów koni orientalnych; — b) wielki medal srebrny p. Henrykowi Krużewskiemu z Chorobrowa, za znakomity, liczny i staranny chów koni pochodzenia orientального; — c) wielki medal srebrny p. Feliksowi Polanowskiemu, właścicielowi dóbr Opolska, za wzorowy, liczny i znakomity chów bydła rogatego rasy holenderskiej, jakoteż za wzorowy i liczny chów trzody chlewnej rasy angielskiej Suffolk i Yorkshire; — d) brązowy medal p. Franciszce Szumańczowskiej, klucznicy Wgo Polanowskiego, za wzorową pilność i dozór bydła premiiowanego; — e) 10 zł. dla Jewki Dudek, dziewczki, za wzorową pilność w doglądaniu trzody premiiowanej.

5. W Oddziale Złoczowskim: a) wielki medal srebrny p. Hipolitowi Bochdanowi, za umiejętność urządzenie gorzelnii przez zaprowadzenie maszyny parowej aparatu Henzego do zacieru, tudzież połączenie z tą gorzelnią młyna o trzech kamieniach: — b) mniejszy medal srebrny ks. Władysławowi Drozdowskiemu, za wzorowe utrzymanie bydła i umiejętny skład karmy.

Z Oddziałów Kamioneckiego, Rawsko-Cieszanowsko-Żółkiewskiego i Przemyślańskiego wyroków dotąd nie otrzymano.

Do wiadomości podajemy przytem, iż zmieniony regulamin zatwierdziło Namiestnictwo. — a konkurs na premiowanie b. r. w Dziale III, obejmującym powiaty: Bóbrka, Rohatyn, Brzeżany, Podhajce, Stanisławów, Tlumacz, Bohorodczany, Nadwórna, Kałusz, Żydaczów, Dolina, już rozpisany został. W skład komisji sędziów kategorii A. t. j. do premiowania całkowitych gospodarstw wzorowych powołani: na Przedniczącego p. Stanisław Polanowski, na sędziów pp. Hipolit Bochdan, Edward Weissmann, Zygmunt Strusiewicz, Waleryan Czajkowski, Henryk Karczewski. — Doręczenie nagród z premiowania w roku 1874 jeszcze nie nastąpiło.

Podanie Komitetu o podwyższenie subwencji z 2500 na 3000 zł, celem pomnożenia liczby nagród dla włościan, nie uwzględniło Wys. Ministerstwo.

Kończąc dział subwencyj rządowych — podzielamy się jeszcze tą radosną nowiną, iż staraniom Komitetu udało się uzyskać u W. Ministerstwa subwencyę na lat trzy w kwocie 1000 zł, na pokrycie części kosztów wydawnictwa „Rolnika“; co stawia nas w tem miłym położeniu, że przypadający procent na utrzymanie Zarządu centralnego znacznie **obniżyć** jesteśmy w możności.

Wnioski subwencyjne na rok 1875 przedłożone Ministerstwa w dwóch podaniach — jednym sumarycznem, a drugim motywowanem — wynoszą ogółem **67.700 zł.**

Oprócz powyższych subwencyj rządowych, uzyskał Komitet w ubiegłym roku następujące **subwencye krajowe**: a) na budowę laboratorium w Dublinach 6000 zł., b) na kurs weterynaryi w Kamionce 200 zł., c) na stypendya dla szkoły parobków 300 zł., d) na podróże 2 profesorów szkoły Dublańskiej do Warszawy na wystawę 300 zł., — razem 6800 zł. Dodawszy zaś do tego stale subwencye (na utrzymanie szkoły Dublańskiej 10.000 zł. i 1000 zł. na stypendya), wynosi **suma ogólna subwencyj krajowych 17800 zł.**

Życzliwe to poparcie, jakiego Komitet na każdym kroku doznaje tak ze strony Wys. Wydziału krajowego, jakoteż ze strony Wys. Ministerstwa — powoduje Komitet do wyrażenia niniejszem obu powyższym Wysokim Władzom najgorętszych dzięków.

Przechodząc do zdania sprawy z wykonania **uchwał VII. Rady Ogólnej**, wymienimy tylko co ważniejsze lub interesu ogólniejszego — dla przypomnienia.

Dypłom na członka honorowego doręczono JExc. Ministrowi rolnictwa przez osobną deputacyę. Zawiadomiono Oddział Tlumacki o jego zatwierdzeniu.

Wezwano Towarzystwo Krakowskie do poparcia subskrypcyi na rzecz szkoły leśnej — a o rezultacie zarządzonej przez Komitet subskrypcyi jakoteż o dopełnieniu innych uchwał, dotyczących szkoły leśnej, wzmiankowaliśmy już poprzednio.

Rozesłano Oddziałom elaborat komisji ankietowej (statutowej) wraz z uchwałami VII. Rady Ogólnej, z terminem do dania opinii do końca Listopada.

Do rokowań z Wydziałem krajowym o przeniesienie szkoły Dublańskiej na kraj, zamianowano komisję — przyczem oświadczył się Komitet zgodnie z uchwałą Rady Ogólnej za odstąpieniem szkoły pod następującymi warunkami: a) wraz z szkołą odstępuje się cały inwentarz szkolny w bu-

dynkach, rekwizytach, środkach naukowych i t. d., jakoteż kilkanaście morgów gruntu na pole doświadczalne; b) gospodarstwo jednak Dublańskie ma być odłączone od szkoły i na dochód prowadzone, a osobna instrukcyja ułoży, o ile szkoła korzystać ma z gospodarstwa; c) szkoła pozostaje w majątku Towarzystwa — i Towarzystwo pozwoli użytkować wymienione (pod a) przedmioty, jakoteż gospodarstwo Dublańskie w zakresie instrukcyją określonym, dopokąd organizacyja zostanie niezmienioną, i język polski zachowany; d) nadzór nad szkołą prowadzi kuratoryja, podobnie jak w szkole leśnej. Gdy wszakże następnie Wydział kraj. oznajmił, iż objęcie szkoły na kraj tylko z majątkiem Sejmowi doradzać może, mianowano nową (wzmocnioną) komisję, której pertraktacye dotąd nieukończone.

Sprawę reformy gospodarstwa Dublańskiego poruczył Komitet stałej komisji czyli kuratorji Dublańskiej, która się ostatecznie przybraniem kilku członków wzmocniła.

Odniesiono się też do Ministerstwa rolnictwa o uwolnienie korespondencyj Towarzystwa od opłaty pocztowej, a do kraj. Dyrekcyi poczt o zaprowadzenie księgi doręczeń, — dotąd wszakże rezolucyj nie uzyskano.

Z innych spraw i czynności ważniejszych wymieniamy:

Zarządzono w Czerwcu zjazd Prezesów Oddziałowych, dla poufnego naradzenia się nad niektórymi kwestyami, ogółu Towarzystwa dotyczącemi — a odnośne sprawozdanie przesłano Oddziałom.

Zwołano ankietę z delegatów Oddziałowych w sprawie chowu koni — a opinię tejsze przesłano Ministerstwu, Wydziałowi krajowemu, komisji krajowej chowu koni, jakoteż ogłoszono w dziennikach.

Dla wprowadzenia większej łączności między Oddziałami a Zarządem centralnym, wprowadzono (z uchwały 2. Kwietnia) wysyłanie członków Komitetu na Walne zebrania Oddziałów — a praktyka ta przyczyniła się nietylko do ściśnienia węzłów, ale nadto wpłynęła bardzo ożywczo na wszelkie czynności Towarzystwa.

W sprawie zamierzonego przez Ministerstwo zbadania rozpołożenia i pożyteczności ras bydła rogatego, spowodowano zjazd delegatów sąsiednich Towarzystw rolniczych: Lwowskiego, Krakowskiego i Cieszyńskiego w Krakowie d. 1. Grudnia — i postanowiono: proponować Ministerstwu dla całej Galicyi referenta jednego, w osobie profesora chowu bydła w szkole Dublańskiej p. Pańkowskiego.

Na przedstawienie Komitetu zwołał też Wydział krajowy ankietę do zbadania wniosku rządowego o chowie bydła, do której zaproszono proponowanych przez Komitet kandydatów.

Wniesiono petycję do Sejmu o przymusową komasacyę, — jakoteż petycję drugą o budowę drogi krajowej ze Zboisk na Malechów do Dublan, na przestrzeni 2100 sążni.

Przesłano na ręce Prezesa Koła polskiego memoryał przeciw wnioskowi Schönerera i odnośnej komisji w Radzie Państwa, w sprawie powstrzymania zarazy bydłowej, przez zupełne zamknięcie granicy od Rosyi i Mołdawii tudzież urządzenie rzeźni nadgranicznych.

Wniesiono podanie do Wys. Namiestnictwa, o przeniesienie dni targowych na woły w Oświęcimie z Wtorku — na Czwartek i Piątek.

Wyjednano za pośrednictwem W. Namiestnictwa rozporządzenie, iż ćwiczenia wojskowe odbywać się mają przed żniwami lub po żniwach, nigdy zaś podczas żniw; a na zapytanie jeneralnej Komendy, czy rozpisać takowe na Maj lub Wrzesień — oświadczono się za terminem 1. Września.

Poparto w obec W. Rządu starania Wydziału kraj. o założenie szkoły weterynaryi we Lwowie.

Przedłożono Ministerstwu wykaz gospodarstw racjonalnie prowadzonych, w którychby uczniowie praktykę odbywać mogli, — jakoteż liczebny wykaz szkół ludowych, w których wiadomości gospodarskie udzielane bywają (według tegoż w 769 szkołkach uczą sadownictwa, w 318 pszczelnictwa).

Udzielono opinię starostwu Żółkiewskiemu co do wykarczowania lasu w Turynce — starostwu Trembowelskiemu co do karczunku w Krowince — starostwu Lwowskiemu co do karczunku w Zimnowodzie — starostwu Żółkiewskiemu co do wykarczowania 17 m. lasu u p. Leop. Obertyńskiego.

Poparto żądanie Oddziału Przemyskiego o ustanowienie 2 ogierów w Przemyśle — a Oddziału Brodzkiego o 3 stacje: w Sokółwce, Założcach (lub Podkamieniu) i Łopatynie.

Przesłano Oddziałom statut Towarzystwa Tatrzańskiego, jakoteż Towarzystwa zaliczkowego dla rolnictwa i przemysłu rolniczego — z poparciem i do poparcia.

Uzyskano u gminy m. Lwowa podwyższenie relutum za myto koni Dublańskich na 140 zł.

Zwrócono uwagę Oddziałów na ważność dorocznego zebrania międzynarodowej giełdy zbożowej we Wiedniu — i wezwano do wysyłania próbek zboża — a delegatem zamianowano p. L. Skrzyńskiego, którego sprawozdanie ogłoszono w dziennikach.

Udzielono opinii Wydziałowi krajowemu co do projektu ustawy o ochronie ziemiopłodów od gąsienic — opinie zaś: co do ustawy wodnej, komasacyi, jarmarków na bydło opasowe, jakoteż taryfy cłowej są w trakcie załatwienia.

Poruszono na nowo sprawę założenia niższej szkoły rolniczej w Stanisławowie, jakoteż w Horodence.

Na przedstawienie Oddziału Horodeńskiego nadano stypendyum ś. p. Stanisława hr. Borkowskiego ukończonemu uczniowi szkoły Dublańskiej p. Zulaufowi na rok jeden do Proszkowa — z załączeniem, aby się oddał głównie nauce rolnictwa i chowu bydła.

Do obrad komisji ankietowej w Namiestnictwie celem ułożenia projektu do ustawy o polowaniu, wydelegowano pp. Henryka Strzeleckiego i Gebauera — osobno zaś proszono hr. Kaź. Wodzickiego, o wypracowanie projektu ustawy łowieckiej.

Brano też udział przez delegatów: w egzaminie z rolnictwa w gr. kat. seminarjum, w egzaminach ogrodniczych szkoły przy ogrodzie botaniczym — w egzaminach gorzelniczych — jakoteż w egzaminach państwowych na gospodarzy lasowych, do których to ostatnich zgłosiło się do egzaminu wyższego 28 kandydatów, a zdało egzamin 24 — do egzaminu niższego 106 kandydatów, a zdało 101. Tak poważnej liczby kandydytów do stanu leśniczego jeszcze żaden rok nie-dostarczył.

Dodatkowo podajemy jeszcze do wiadomości: a) iż przyznane Towarzystwu naszemu z Wystawy Wiedeńskiej dwa medale „zasługi“ i „postępu“ — jakoteż medal trzeci dla szkoły lnianej w Grzędzie już nadeszły — b) iż fundusz stypendyjny hr. Amalii Stadnickiej w sumie 12600 zł. splecony został w całości do rąk Komitetu, przez kuratora tejże fundacyi Wgo. Jana Komarnickiego — a Komitet w winkulowanych 5% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ulokować go postanowił — c) iż Ministerstwo zamierza wydać zbiór praw kultury krajowej w języku polskim — wreszcie: d) iż Komitet przed zebraniem się Sejmu zamierza jeszcze zwołać ankietę w sprawie łowiectwa.

Z kolei przystępujemy do **spraw Dublańskich**, ograniczając się jedynie na podaniu najważniejszych.

Sprawami wszystkimi tak Szkoły jakoteż Folwarku, kierowała osobna w łonie Komitetu stała komisya, czyli kuratorya Dublańska.

Z grona profesorów ubył w roku zeszłym zasłużony wielce w obec Zakładu profesor Tyniecki, będąc powołanym na profesora do krajowej szkoły leśnej; zatrzymał jednak wykład z leśnictwa i ogrodnictwa, dojeżdżając tym celem do Dublan raz na tydzień.

Opróżnioną po p. Tynieckim katedrę powierzono Dr. Tanglowi od 15. Września z. r. z płacą 1000 zł. — a p. Bastgena stabilizowano jako profesora rolnictwa od 1. Września, z taką samą płacą.

Na przedstawienie Dyrekcyi wprowadzono nowy wykład o klimatologii, który objął docent p. Tatomir — wykłady zaś zoologii i entomologii poruczono docentowi p. Romerowi.

Statut stacyi doświadczalnej przejrano i ograniczono próby jedynie na Sierpień — zniesiono też taryfę i zawarowano tylko zwrot kosztów. W myśl tych nowych zmian odbyła się próba maszyn dnia 27. Sierpnia, w obec mianowanej ad hoc komisji — a odnośne sprawozdanie, skreślone przez profesora Ryłskiego, zamieszczone było w „Rolniku“.

W wewnętrznym urządzeniu Zakładu przeprowadzono w roku ubiegłym tę zmianę, iż jadalnię przeniesiono do suterenu, a dotychczasową jadalnię obrócono na muzeum i czytelnię. O urządzeniu laboratorium wzmiankowaliśmy już poprzednio — i tylko to dodać nam wypada, że Zakład pod każdym względem się rozwija — a dzięki szczodrości Wys. Rządu, Sejmu i Wydziału krajowego, dziś po wybudowaniu dwóch domów mieszkalnych dla profesorów, po założeniu ogrodu botanicznego, przeniesieniu jadalni do suterenu, a urządzeniu natomiast czytelni i muzeów, w których zbiory uporządkowano i znacznie pomnożono — Zakład nasz nawet pod względem zewnętrznym dla oka znacznie lepiej się przedstawia.

W ciągu roku ubiegłego zwiedził też Dubliny delegat Ministerstwa rolnictwa Dr. Haberlandt, rektor wiedeńskiego uniwersytetu rolniczego.

Administracyę Folwarku poruczono za konkursem p. Brochockiemu.

W etacie **kancelaryi** zaszły następujące zmiany: iż kasę i prowadzenie rachunków poruczono od 1. Sierpnia p. Grużewskiemu, jako stałemu urzędnikowi — protokół zaś i archiwum oddano p. Łętowskiemu.

Na pomieszczenie funduszów Towarzystwa przykupiono kasę Werthheimowską — a inwentarz bióra znacznie uzupełnić musiano, z powodu wynajęcia na bióro obszerniejszych lokalności w Zakładzie Ossolińskich od 1. Września z. r., przyczem bióro melioracyjne połączone z biórem Towarzystwa.

Do **biblioteki** przybyło darem 35 dzieł. — Składka na **kaplicę Dublańską** wynosiła z końcem roku okrągło 3300 zł. — Składka na **stypendyum ś. p. Antoniego Jabłonowskiego** z końcem r. 788 zł. 6 ct., a obecnie przeszło 1120 zł.

Posiedzeń odbył Komitet w ubiegłym roku 29. — Liczba **exhibitów** protokołu podawczego wynosiła 1803.

Dołączone do sprawozdania **zamknięcie rachunków** poda Sz. Zgromadzeniu i Członkom dokładny obraz gospodarki naszej pieniężnej, jakoteż stan majątku i funduszów Towarzystwa.

Kończąc swe sprawozdanie winien Komitet zastrzedz, iż działania swoje nie tyle starał się rozprzestrzeniać na zewnątrz, ile raczej skupiał je na wewnątrz, i przeprowadzał bądź to reformy w łonie swoim, bądź w łonie sprawjemu poruczonych. Czynność jego zatem była przeważnie organizacyjną i organiczną, t. j. wlewała porządek i życie — i to stanowisko przy ocenieniu jego działań zachować należy.

Za taką to czynność poczytuje mianowicie uporządkowanie i usystemizowanie rachunkowości, które zawdzięcza niestrudzonej czynności referenta spraw rachunkowych Wgo. Teodora Kulczyckiego, poświęcającego dnie całe wśród wytężonej i mozolnej pracy temu zawilemu zadaniu. Za co wyraża mu Komitet niniejszem publiczne dzięki, podając zarazem do poczczenia Waszego to, co poczczenia jest godne.

Niemniej z żywym uczuciem radości i z otuchą w lepszą przyszłość konstatuje Komitet znacznie polepszone finansowe położenie Towarzystwa, mocno rozwinięte życie w przeważnej części Oddziałów, zgodę i harmonię, i ufność obopólną między Centrum a Oddziałami — słowem nowe życie, które przy życzliwym poparciu Rządu i Kraju więcej zdziałać będzie mogło, niż wszelkie **Instytucye sztucznie stworzone**, a **nie samorodnie na pniu narodowym wyrosłe** — i pozbawione tego co życie daje t. j. **zaufania** i cuda tworzącej **miłości!!**.

Z Komitetu c. k. Towarzystwa gospod. galic.

Lwów dnia 20. Lutego 1875.

Wiceprezes:
Adam ks. Sapieha.

Sekretarz i sprawozdawca:
Józef Greliński.

SPRAWOZDANIE

**streszczone z czynności Oddziałów c. k. Towarzystwa gospodarskiego
galicyjskiego za rok 1874.**

Oddział Bóbrka.

Oddział liczy członków 103, z których 12 z wkładką po 15 złr., 41 po 5 złr., reszta 50 z wkładką mniej 5 złr., razem 492 złr. Członków zalegających jest 27 z wkładką 91 złr. 70 ct. Po odtrąceniu części obowiązkowej na Zarząd centralny przypadającej pozostaje dla Oddziału kwota 124 złr. 50 ct. Zaległości z lat dawnych Oddział nie ma — winien tylko za ostatni kwartał 82 złr.

Do ważniejszych czynności w roku ubiegłym Oddział zalicza: Urządzenie wystawy w Bóbrce połączonej z premiowaniem bydła i koni, na który to cel otrzymał Oddział subwencyę złr. 650. Na urządzenie tej wystawy, zakupno narzędzi, bydła, premia, wydano kwotę 621 złr.

Oprócz wymienionych na wystawę subwencyj 650 złr. Oddział otrzymał następujące subwencye:

na szkołę sadowniczą w Dźwinogrodzie	50 złr.
na owce	200 „
na trzodę chlewną	150 „
wreszcie	25 „

dla nauczyciela szkoły ludowej w Trybuchowcach na ule Dzierżona.

Jak zwykle co roku w miesiącu Październiku zakupiono ulepszonych narzędzi gospodarskich za 145 złr. i te po oceniu ich przez wybraną komisję wylosowano na Walnem Zpromadzeniu Oddziału między członków. Srodek ten jest bardzo dobry, wpływa bowiem na członków i zmusza ich poniekąd do uiszczania wkładek, — przykro jednak wyznać, że w ten sposób przypominać należy członkom Towarzystwa obowiązek jaki na siebie przyjęli.

Otrzymałą na zakupno owiec i trzody chlewnej subwencyę Oddział użyje z wiosną według warunków w okólniku Komitetu wskazanych.

Z ważniejszych uchwał Rady Oddziału były:

1. zaprowadzenie księgi uchwał;

2. postanowienie aby na każdym Walnem Zebraniu rozbiegano 2 pytania, które wszystkim członkom naprzód rozesłane być mają.

Zebrania ogólne odbywają się 4 razy do roku, na które ze względu, że Oddział łączy w sobie wszystkie warstwy społeczne, wybierane są dni wolne od robót w polu.

Szkółka owocowa staraniem Oddziału założona przed kilku laty w Dźwinogrodzie, posiada już ładne szczepki, z których część rozdaną będzie tej wiosny członkom jako nagroda za wzorowe pielęgnowanie sadów, a część na korzysć Oddziału sprzedaną.

W końcu Oddział wyraża podziękowanie Komitetowi za udzielone zasiłki subwencyjne, wpłynęły one bowiem na rozwój Oddziału i dały możność skutecznie działać i utrzymać gasnące życie w Oddziale,

Oddział Brody.

Oddział z końcem roku 1874, liczył członków 39 z ogólną wkładką 310 złr.

Ważniejsze czynności Rady Oddziałowej były :

Ogłoszono konkurs premiowania gospodarstw wzorowych całkowitych i wybrano komisję do premiowania pojedynczych gałęzi gospodarstw wzorowych kateg. B.

Zajmowano się sprawą świń angielskich, będących własnością Oddziału, które wskutek wynikłej między nierogacizną zarazy wszystkie wyzdechały.

Układano daty z kilku lat ostatnich co do zarazy bydła w powiecie i wykazania, o ile brak soli bydłęcej wpływał na powiększenie się zarazy bydła, praca ta jeszcze ukończoną nie jest.

Wezwano członków o przedłożenie szczegółowych sprawozdań o szkodnikach niszczących pola.

Wskutek polecenia Komitetu sprzedano 3 buhaje subwencyjne za kwotę 275 złr., które przesłano Komitetowi.

Wystosowano petycję do Ministerstwa rolnictwa o stację ogierów rządowych w powiecie, w którym dotąd nie ma żadnej, na żądanie zaś przewodniczącego komisji chowu koni, przeprowadzono formalną konskrypcję wszystkich koni w całym powiecie i przesyłając wyczerpujące w tym względzie sprawozdanie, żądano trzech oddzielnych dla powiatu stacyj ogierów.

Obradowano nad elaboratem komisji ankietowej co do nowego ustroju Towarzystwa i udzielono pewne instrukcje delegatom na VIII. R. O.

Przedłożono c. k. Namiestnictwu sprawozdanie z użycia biblioteki rolniczej w języku niemieckim i proszono o taką bibliotekę w języku polskim.

Przedstawiono Radzie szkolnej okręgowej w Złoczowie dwóch wzorowych sadowników do otrzymania nasion, które Towarzystwo ogrodnicze Lwowskie rozdawać obiecało — dotychczas bez skutku.

Zajmowano się zbieraniem dat statystycznych co do zbiorów — uchwaliliwszy pewne zmiany, które dopiero w r. 1875 w życie wejść mają.

Dostarczono dat statystycznych co do produkcji nabiału, uprawy chmielu i czarnej malwy — jakoteż dat co do statystyki żniw.

Wniesiono prośbę do Komitetu o udzielenie subwencji na maszyny i narzędzia rolnicze.

Na żądanie c. k. Starostwa mianowano kilkakrotnie delegatów do zaopiniowania w przedmiocie mających wykarczować się pewnych przestrzeni lasowych, tak, że ani jeden karczunek nie miał miejsca bez poprzedniego zgodzenia się na to Rady Oddziału.

Co do funduszów Oddziału to wpłynęło w roku 1874 105 złr. które też Komitetowi przesłane zostały; cała zaś administracya oddziału w roku 1874 odbyła się w całym znaczeniu tego słowa na kredyt.

Oddział Brzeżańsko-Podhajecki.

Oddział liczy członków 75 z wkładką razem 695 złr. Zaległości żadnych nie ma — według uchwały — część obowiązkową z góry na rok 1875 już zapłacił.

Oddział odbył w ubiegłym roku 3 Ważne Zgromadzenia oprócz 4-ch Rady Oddziałowej. Przygotował się do urządzenia w r. 1874 wystawy rolniczej w Brzeżanach, połączonej z premiowaniem bydła rogatego, konkursem plugów tak do głębokiej jak i płytkiej orki — na cel ten otrzymał subwencyę 400 złr. na premiowanie bydła i 100 złr. na premiowanie pluga o głębokiej orce, a nadto 50 złr. od członka Oddziału Wgo Krzysztofowicza na premium pluga o płytkiej orce. Wystawa ta jednak z powodu wybuchłej zarazy bydła na rok 1875 odroczoną być musiała. Wskutek rozszerzonego programu wystawy w r. 1875 z końcem maja odbyć się mającej, Oddział zaniósł prośbę o powiększenie subwencji o 500 złr. Wystawa ta obejmować ma wszystko, co z gospodarstwa rolnego pochodzi.

Oddział otrzymał subwencyę na podniesienie trzody chlewnej 150 złr., za kwotę tę zakupił okazy rasy angielskiej Yorkshire i te w drodze publicznej licytacji odprzedał z zyskiem 16 złr.

Upraszał Komitet o subwencyę na urządzenie kursu weterynaryi w Brzeżanach i otrzymał od Komitetu przyrzeczenie, że subwencya ta w r. 1875 przyznana mu będzie.

Pomnożył bibliotekę rolniczą zakupnem 34 tomów i dwóch egzemplarzy „Rolnika“ — ulokował ją w Wydziale Rady powiatowej i oddał na użytek publiczny. — Biblioteka liczy 106 tomów.

Oddział uchwalił stypendjum w kwocie 120 złr. dla ucznia szkoły parobków w Dublanach — na który to cel Wy Kornel Suchodolski ofiarował 60 złr.

Celem uczczenia zasługi ś. p. Antoniego Jabłonowskiego, b. prezesa Towarzystwa, przyjął udział w składkach na stypendjum imienia jego i zebraną w tym celu kwotę 318 złr. Komitetowi odesłał.

Oddział zajął się ściąganiem zaległych od członków wkładek — co mu się powiodło — przy czem jednak 11 członków wykreślić był zmuszony.

Oddział niezrażając się żadnemi trudnościami stara się przywieść do skutku zakład pomologiczny w Brzeżanach — w tym celu ponowił prośbę o subwencyę 1500 złr. na pobudowanie domku dla ogrodnika, oraz przez lat pięć, zanim rzeczony zakład o siłach własnych będzie się mógł ostać, o subwencyę po 300 złr. rocznie.

Rada Oddziałowa ogłosiwszy wiadomość o premiowaniu gospodarstw wzorowych w r. 1875 podała gospodarstwo włościańskie Michała Komarzańskiego z Kurzan powiatu Brzeżańskiego do konkursu.

Oddział Buczacz-Czortków-Zaleszczyki.

Oddział Buczacki zawiadomił, że z powodu niefunkcjonowania tak Oddziału jakoteż Rady Oddziałowej. — Sprawozdania z czynności za r. 1874 nadesłać nie może.

Oddział Kołomyjsko-Horodeński.

Oddział odbył 6 Walnych Zebrań (prócz 4ch Rady Oddziałowej), pomnożył liczbę członków do 98 z wkładką razem 790 złr., uporządkował fundusze ściąganiem zaległości z lat poprzednich, które w kwocie złr. 397 Komitetowi przesłał — uiścił część obowiązkową w zupełności, a z pozostałej kwoty włożył 495 złr. do utrzymywanego składu żelaza.

Uzyskał subwencyę od Komitetu: na wystawę nasion i narzędzi gospodarczych złr. 300 — z wystawą tą połączone było premiowanie sług, na co przeznaczył z własnych funduszków jako też na licytację narzędzi rolniczych złr. 300 — na trzodę chlewną i owce złr. 300, które użyto w sposób przez Komitet wskazany — za co również jak w r. 1873 Oddział spodziewa się uznania od Komitetu. — Ze szczególniejszym też skutkiem rozwinął Oddział skład maszyn i narzędzi gospodarczych przez zakupno i sprzedaż takowych z upustem 10% rabatu i kosztów transportu, — co sprawia, że wszyscy członkowie zaspakajają swoje potrzeby wyłącznie przez Radę gospodarczą.

Oddział upraszał o subwencyę na skład nasion, który dotąd własnem staraniem utrzymuje, i z którego na wiosnę r. b. 10 cetnarów lucerny sprzedał — jakoteż na premiowanie huculów, koni rasy krajowej z wielką szkodą obecnie degenerowanej.

Uchwalił założenie domu komisowego i składu żelaza. Projekt założenia składu żelaza już w życie wprowadzony został — założenie zaś domu komisowego pomimo zebrania na cel ten kwoty 28 tysięcy złr. wynoszącej, napotkało na liczne trudności i z tego powodu projekt ten na później odroczone być musiał. — Skład żelaza styryjskiego urządzony jest na większą skalę — materiał do spieniężenia przenosi obecnie kwotę 10.000 złr., a mimo doborowej jakości, wszystkie gatunki żelaza z wyjątkiem sztabowego i gratówki sprzedawane są po cenach niższych od praktykowanych po handlach żelaznych.

Z obrotu funduszków na cel ten przeznaczonych spodziewany jest czysty zysk dla Oddziału 448 złr. 21 ct.

Oddział uchwalił założyć szkołę rolniczą w Horodence, przyjąwszy jako podstawę ofiary p. p. br. Mikołaja i Jakóba Romaszkanów, legujących 2000 zlr. w gotowiźnie i 18. morg. gruntu — do ofiary tej przystąpił Oddział z kwotą 450 zlr., przeznaczając takową corocznie na stypendya — zawiązał w tym celu rokowania z odnośnemi władzami i spodziewa się doprowadzić sprawę tę do pomyślnego rezultatu.

Wyjednał stypendyum w kwocie 500 zlr. dla b. ucznia szkoły Dubl. p. Tytusa Zulaufa dla dalszego kształcenia się w zawodzie rolniczym za granicą; — przedstawił 1go ucznia do szkoły parobków w Dublinach.

W sprawie zapobieżenia zarazy bydłowej wyraził opinię, iż należy zamknąć zupełnie granicę od strony Rosyi dla niewprowadzania z tamtąd bydła żywego — z wyjątkiem granicy Mołdawskiej — i urządzić rzeźnię rządowe na bite bydło z oznaczeniem stacyj do przewozu w Podwołoczyskach, Brodach i Nowosielicy.

Wniósł do Dyrekcyi wzajemnych ubezpieczeń od ognia przedstawienie, co do udzielania nagród za wykrycie sprawców pożaru.

W sprawie kolei wschodnio-węgierskiej z Szigethu do granicy moskiewskiej objawił zdanie, że myśl podniesiona przez p. Zenona Krzeczunowicza jest dla kraju korzystną — a trudy jego w tym celu podejmowane uznania godne.

Oddział dostarczył Komitetowi dat do księgi rodowodowej bydła rogatego, do produkcji nabitą i wełny, dat co do stanu zbóż (Rolnikowi) i zbiorów, a w końcu wiadomości co do stanu działalności i kierunku Towarzystwa pszczelniczo-jedwabniczego w Kołomyi, dla którego ustanowił kontrolora z ramienia Oddziału; — poparł prośbę o subwencję zlr. 250 dla tegoż Tow. i przedstawił Komitetowi prośbę 3ch pszczelników ubiegających się o nagrody konkursowe.

Sprzeciwił się wykarczowaniu 49 morg. lasu w Rakowcu, i nie przychylił się do wniosku p. Wład. Przybysławskiego, aby uzyskać zawieszenie rozporządzenia rządowego o egzaminach leśniczych.

Prosił c. k. Namiestnictwo o bibliotekę roln. w języku polskim.

Uchwalił wnieść przedstawienie do Namiestnictwa o wzbronięciu przedsiębiorstwa werbowania robotników za granicę.

Przyjął udział w składkach na stypendyum im. Antoniego Jabłonowskiego.

Udzielił datek w kwocie 25 zlr. na pomnik Liebiega, wreszcie 25 zlr. na kaplicę Dublańską.

Oddział Jarosławski.

Oddział liczył z końcem roku 68 członków z wkładką razem 323 zlr., — z tego 5 członków z wkładką po 15 zlr., reszta z wkładką po 5 zlr., oprócz 17 włościan, którym wkładkę ustanowiono na 1 zlr.

Na potrzeby i zasilenie funduszu oddziału dopłacają członkowie od każdego 1 zlr. po 20 ct.

Z końcem roku fundusz Oddziału wynosił kwotę 1268 zlr. i 42 ct., w sumie tej mieszczą się fundusze subwencyjne w kwocie 515 zlr. i 20 ct.

Żadne zaległości na Oddziale nie ciążyą.

W ciągu roku miał Oddział 4 Ogólne zgromadzenia i 5 posiedzeń Rady Oddziałowej — starał się urządzić w ubiegłym roku wystawę w Jarosławiu, dla braku jednak środków wystawa ta nie przyszła do skutku.

Oddział zebrał na fundusz stypendyjny imienia Antoniego Jabłonowskiego	55 zlr. — ct.
--	---------------

„ „ na szkołę leśną	22 „ — „
-------------------------------	----------

„ „ na premiowanie czeladzi folwarcznej	81 „ 60 „
---	-----------

W miesiącu wrześniu urządził Oddział drugie premiowanie czeladzi folwarcznej, której doręczono 20 dukatów złotem z odnośnemi dyplomami. Na premiowanie to z funduszu Oddziału udzielono 12 zlr. 12 ct.

W czasie Ogólnych Zgromadzeń odbywano losowanie zakupionych narzędzi rolniczych, książek gospodarskich, wreszcie dwóch prosiąt rasy Suffolk i tryka rasy Negretti — na cel ten użył Oddział kwotę 81 zlr. 43 ct., — doręczono też przyznane premia za całkowite gospodarstwa wzorowe mniejszej posiadłości

Walentemu Sosze z Zarzecza medal srebrny i 50 złr., Pawłowi Mackiewiczowi z Tuligłów list pochwalny, — za pojedyncze zaś gałęzie gospodarstwa 3 medale srebrne.

Oddział otrzymał od Komitetu następujące subwencje:

Na 2 stacye buhajów dla użytku włościan	100 złr.
na zakupno trzody chlewnej	400 „
na kupno owiec	200 „

Subwencję na trzodę użyto tylko w części na zakupno 7 sztuk poprawnej rasy Suffolk i rozdano pod warunkami przez Komitet wskazanemi; — również subwencję na owce użyto w części na kupno trzech baranów rasy mołdawskiej, które przez licytację sprzedano.

Na ogólnych zebraniach udzielano wiadomości z doświadczeń gospodarskich i odozytywano odnośne wypracowania. Zastanawiano się nad szkodami zrządzonemi przez wylew rzek i środkami zabezpieczenia się od takowych.

Z powodu zniszczenia zasiewów ozimych przez myszy, Rada Oddziałowa wystosowała do władz odnośnych przedstawienia, aby szkody te jako elementarne do opuszczenia podatków gruntowych zaliczone były, również Rada Oddziału zrobiła przedstawienie do c. k. Starostwa co do samowolnego tamowania ruchu przez kolej Karola Ludwika na drodze Jarosławsko-Próchnickiej.

W sprawie chowu koni Rada Oddziałowa wypracowała memoriał do krajowej Komisji chowu koni — i otrzymała przychylną odpowiedź, że w r. 1876 w Próchniku stacya ogierów założoną zostanie.

Wybrała komisję do zbadania użyteczności różnych systemów żniwiarek i zamówiła dla do świadczeń pług zwany „Samochód“.

Bibliotekę rolniczą rozdzieliła na części dla użytku swych członków. Zaprowadziła i utrzymuje skład części zapasowych do żniwiarki Ceres.

Oddział Jarosławski stara się ciągle rozwijać swą działalność według sił swoich — i jest przekonany, że wypełnił obywatelską powinność, do jakiej wobec kraju i społeczeństwa się poczuwa.

Oddział Kamionka.

Oddział odbył w ubiegłym roku 2 Ogólne Zgromadzenia.

Z ważniejszych czynności Oddziału były: Urządzenie wykładów z weterynaryi popularnej, które się odbyły w m. Radziechowie. — Sprawozdanie osobne o tem przedłożono Komitetowi. — Otrzymał od Komitetu subwencję na trzodę chlewną użyto w części na zakupno i licytację poprawnej rasy trzody chlewnej — resztę w kwocie 200 złr. użyje Oddział na powtórna licytację, a w części na zakupno poprawnych sztuk i rozdanie ich między mniejszych właścicieli, oficyalistów i włościan.

Oddział uchwalił urządzić w 1874 r. wystawę nasion, która jednak z powodów od Oddziału niezależnych na rok 1875 odroczoną być musiała.

Zakupił z własnych funduszków pewną ilość fantów gospodarskich, które w czasie Walnego Zgromadzenia między członków wylosowano.

Odnosnie do okólnika Komitetu z dnia 14. września 1874 r. wniósł oddział prośbę o przyznaniu w r. 1875 następujących subwencji:

a) na trzodę chlewną	300 złr.
b) na maszyny i narzędzia rolnicze	400 „
c) na wystawę rolniczą powiat.	300 „

Fundusze Oddziału były: $\frac{1}{2}$ część wkładek z r. 1874 i dawniejszych 169 złr.

z tego wydano 154 „ 60 ct.

Pozostało z końcem r. 1874 . . . 14 złr. 40 ct.

Oddział Lwowski.

Z powodu dłuższej słabości przewodniczącego Oddziału jakoteż śmierci zastępcy przewodniczącego ś. p. Józefa Sermaka, czynności Oddziału w zawieszeniu pozostawały.

Ograniczono się jedynie na załatwieniu najpilniejszych i zwłoki niecierpiących spraw, a mianowicie:

Przeprowadzono wybór członków do komisji premiowania pojedynczych gałęzi gospodarstw wzorowych kateg. B. — wybór członków do komisji zwołanej przez Komitet w sprawie chowu koni.

Co do funduszków Oddziału, to ze względu, że dotyczące akta pozostawały w ręku ś. p. Józefa Sermaka i dopiero niedawno przez kuratora masy Oddziałowi zwrócone zostały, i że co do tych funduszków formalna likwidacja przeprowadzoną być musi — Rada Oddziału dopiero po przeprowadzeniu tej likwidacji sprawozdanie przedłożyć będzie w możności.

Z końcem Stycznia b. r. będzie Ogólne Zgromadzenie członków, na którym wybrana nowa Rada Oddziału wszystkimi czynnościami jak najgorliwiej się zajmie, Oddział wykazał na rok 1875 członków czynnych 103 z wkładką razem 751 złr.

Oddział Przemyski.

Oddział Przemyski dopiero w m. Marcu 1874 na nowo ukonstytuowany, — wybrałszy nową Radę Oddziałową pod przewodn. p. Al. hr. Krukowieckiego, zajął się przede wszystkim odzyskaniem znacznych zaległości, które z lat poprzednich na członkach ciążyły. — Zaległości do r. 1871 trudno było ściągnąć, raz z powodu, że członkowie przydzieleni przez Komitet przy reorganizacji Towarzystwa do Oddziału nigdy w nim nie mieszkali, drugi raz, że zapisano w Oddziale i takich, którzy do Towarzystwa wcale należeć nie chcieli.

Pomimo to Walne Zgrom. 2ch tylko członków wykreślić postanowiło.

Na walnych Zebraniach, Rada Oddziałowa dla większego zainteresowania członków przedstawiała różne pytania gospodarskie do dyskusji, a mianowicie:

1. Jakie są ulepszenia, które są najpilniejsze w naszych gospodarstwach, ażeby pierwsze kroki postawić na drodze postępu? Co w naszych stronach jest najbardziej lekceważone, a jednak najpotrzebniejsze?

2. Jakie gatunki drzewa należy zaprowadzić w naszych lasach? jak się brać do poprawy lasów, które i jakie ulepszenia dadzą się u nas bez strat a z korzyścią zaprowadzić?

3. Czy łąki wszędzie odpowiednio są urządzone? jakieby należało zaprowadzić ulepszenia w ich kulturze.

4. Horszky, jego system gospodarstwa podstawy i zasady jego, co i jak możnaby przyswoić naszemu krajowi? Jego system sadzenia kartofli.

5. Czy w naszym klimacie uprawa leśna orzecha czarnego byłaby stosowną? Czy robiono w tym względzie doświadczenia?

6. O ważności szacowania lasów przy kupnie i sprzedaży.

Wszystkie te pytania dyskutowane były obszernie i przekonały, że kwestye takie interesują bardzo rolników.

Walne Zebrania członków Oddziału były bardzo liczne, apatya ustała i wszyscy są gotowi do spełniania obywatelskich powinności. — Ogół uznaje Towarzystwo nasze jako najważniejszą Instytucją mogącą mieć wpływ na wszystkie inne ściśle z rolnictwem i jego ludnością związane; wszyscy też należeć do Towarzystwa pragną z wyjątkiem ludzi bez serca i obojętnych na dobro ogólne.

Oprócz przyjętych poprzednio 31 członków na ostatniem Walnem Zgromadzeniu zapisało się jeszcze 16 nowych członków.

Oddział starał się załatwić wszelkie polecenia Komitetu i otrzymał od tegoż następujące subwencye:

na maszyny i narzędzia rolnicze	złr. 100
na trzodę chlewną	200
na 4 stacye bulajów	200

Z subwencji na narzędzia, zakupił 23 sztuk narzędzi rolniczych za sumę 793 złr., które sprzedano w drodze licytacyi za 669 złr. — 32ch członków nabywców zyskali przytem 123 złr. — 100 złr. pokryto z subwencji, — resztę 23 złr. z funduszów Oddziału — prócz tego wylosowano między członków 1 opelacz wartości 26 złr. — 1 pług Zigmajera wartości 16 złr. i trzy plużki dane Oddziałowi przez p. Dąbrowskiego wartości 45 złr., kilka książek gospodarskich i 2 prenumeraty na Tygodnik rolniczy; — razem przeto zyskali członkowie złr. 210. — Subwencya na trzodę chlewną według warunków przez Komitet wskazanych użytą będzie.

Chcąc zapobiedz tyle szerzącej się lichwie, Oddział założył Towarzystwo zaliczkowe rolnicze, które już w bież. roku w życie weszło. 38 członków złożyło na cel ten kwotę 8000 złr.

Oddział przyjął udział w składkach na szkołę leśną i na stypendyum im. Antoniego Jabłonowskiego.

Stan funduszów Oddziału był następujący:

Przychód w r. 1874	2223 złr.
Rozchód " " "	1289 " "
pozostało z końcem r. 1874	934 złr. 12 ct.
w tej kwocie	334 " subwencji
600 " Oddziału.	

Oddział Przemysłański.

Oddział Przemysłański nadesłał tylko sprawozdanie z obrotu funduszów, z którego okazuje się: że przychód w roku 1874 wynosił złr. 1252 48 ct.

Rozchód " " " " "	1012 86 "
pozostaje z końcem roku	złr. 239 62 ct.

Oddział Rawski.

Oddział liczy członków 47 z wkładką razem złr. 395.

Odbył w roku ubiegłym 6 posiedzeń, na których z ważniejszych czynności załatwiono następujące:

Wybrano komisję do premiowania pojedynczych gałęzi gospodarstw wzorowych;

Uchwalono zarządzić wystawę targową w Żółkwi, Cieszanowie i Rawie, która jednak do skutku nie przyszła.

Przyjęto 8 nowych członków, między tymi 4ch włościan, wszyscy jednak dotąd deklaracyi nie podpisali.

Uchwalono: a) udać się do c. k. Starostwa o poparcie i zmuszenie gmin do kopania rowów i spuszczenia wody z pól i łąk; — b) zaprowadzić książkę z rubrykami do zapisywania jakie kto ma produkta na sprzedaż i sprawić szafę na umieszczenie próbek; — c) wnieść podanie do Komitetu Tow. gospod. w sprawie regulacyi i komasacyi gruntów, oraz w sprawie zaprowadzenia ulepszonych wagonów do przewozu bydła rogatego; — d) przeznaczyć z funduszów Oddziału kwotę 25 na szkołę gospodarstwa lasowego we Lwowie; — e) uchwalono zakupić z funduszów Oddziału ulepszone narzędzia gospodarcze, co jednak dla braku funduszów z powodu ociągania się panów członków z opłatami ratalnemi, dotąd do skutku nie przyszło; — f) wezwano wszystkich członków o uiszczenie przypadających od nich zaległych wkładek; — upoważniono 2ch członków Towarzystwa do zbierania składek na stypendyum imienia śp. Antoniego Jabłonowskiego.

Z powodu znacznej odległości powiatu Cieszanowskiego i Rawskiego od Żółkwi, i trudności przybywania członków na posiedzenia, jak również dla rozbudzenia większego życia w Oddziale, upoważniono delegatów w tych powiatach, aby peryodycznie a przynajmniej co kwartał odbywali u siebie posiedzenia i protokół ze swych czynności przesyłali Radzie Oddziałowej w Żółkwi — która przedkładałaby takowy na najbliższem swem posiedzeniu i na Walnych Zebraniach członków.

Delegatem na powiat Cieszanowski mianowano Wgo Zychlińskiego, a na powiat Rawski Wgo Bolesława Czerwińskiego. — Przedłożono dezydereja Komitetowi co do zmian Statutu Towarzystwa — i upraszano o subwencyę na chów owiec i na trzodę chlewną.

Co do stanu funduszów Oddziału, — wpłynęło w roku ubiegłym od członków 236 złr. — na rachunek części obowiązkowej i zaległości przesłano Komitetowi złr. 369 — w roku bieżącym zaś złr. 70 — oprócz dość znacznych wpłat wprost przez członków do kasy Komitetu wniesionych.

Oddział Rohatyński.

W roku 1874 Oddział Rohatyński liczył członków 32ch z wkładką razem 210 złr., z których po strąceniu $\frac{2}{3}$ części na Zarząd centralny pozostało mu złr. 70 — na rok 1875 — wykazał Oddział 44ch członków z wkładką 296 złr. — Część obowiązkową za I kwartał b. r. już zapłacił. Zaległości Oddział nie ma — wykazywana zaś przez Komitet kwota zaległości złr. 102 jest mylną. Szczegółowe sprawozdania z ważniejszych czynności Oddziału przesłano Komitetowi w swoim czasie, niniejsze więc zawiera tylko ogólny pogląd na ważniejsze z takowych.

Z otrzymanej subwencyi na premiowanie bydła w roku 1873 w kwocie 200 złr. Oddział urządził w roku 1874 licytację jałówek rasy holenderskiej jako najodpowiedniejszej dla okolicy — z opuszczeniem dla członków nabywców 25% od ceny kupna; — z subwencyi na trzodę chlewną w kwocie złr. 100 — zakupił Oddział kilka sztuk poprawnej rasy Jorkshir i sprzedał członkom zopuszczeniem również 25%. — Z własnych funduszów i z uzyskanej subwencyi w kwocie złr. 200 zakupił maszyny i narzędzia rolnicze za złr. 400. — które w drodze licytacji rozsprzedane były. — Z zakupionych narzędzi cylinder Louis Trieur jako bardzo użyteczny lecz drogi, nabyty został z subwencyi na własność Oddziału — wypożycza się on gospodarzom za opłatą 1 złr. dziennie — sposób ten daje możność korzystania mniej zażończym z narzędzi tak drogich, a Oddziałowi przysparza znaczne fundusze.

Stosownie do uchwały Walnego Zgromadzenia zakupuje Rada Oddziałowa corocznie pewne rzadsze nasiona i rozdaje takowe między członków z obowiązkiem zwrócenia ich z pewnym procentem i sprawozdaniem co do uprawy i plonu. W tym roku zakupiono jęczmień i owies probsteński z Dublan, a kukurudzę z Banatu.

Oddział przyjął udział w składkach na szkołę leśną i stypendyum imienia Antoniego Jabłonowskiego, — które do Komitetu przesłano.

Ogólnych Zgromadzeń odbyło się w bież. roku 3 — posiedzenia Rady Oddziałowej odbywają się w miarę uznanej potrzeby.

Na Ogólnych Zgromadzeniach rozbierane bywają sprawy dotyczące gospodarstwa tak rolnego jak bydłanego — przez co obecni nie tylko więcej są zainteresowani, ale i liczba członków wzrasta.

Według protokołu podawczego liczba załatwionych w roku bieżącym korespondencyj wynosi N. 100.

Co do zmian Statutu Towarzystwa, Oddział przesłał już opinię swą, oświadczając się przeciwko ustanowieniu Walnego Zebrania z uchwałami polecającymi.

Na wezwanie Komitetu, Oddział wybrał komisję do premiowania pojedynczych gałęzi gospodarstw wzorowych — która z całą energią działać zaczęła.

W roku bieżącym Oddział urządził wystawę w Bukaczowcach, na który to cel otrzymał od Komitetu subwencyą w kwocie złr. 300.

Otrzymana na trzodę chlewną subwencya w kwocie złr. 300 według warunków przez Komitet zaleconych, użytą będzie.

Oddział Rudeńsko - Gródecki.

Oddział Rudeńsko-Gródecki wyrażając nadzieję, że każdy rok będzie wzrastał w coraz liczniejszą miłością kraju płonące Oddziały gospodarcze, jest przekonany, że z czasem staną się one rzeczywistością zwiędnią moralnego i materyalnego postępu w kraju naszym, — wzmagajmy tylko i łączmy siły nasze a staniemy u celu.

Oddział liczył w r. 74. 106 członków z wkładką razem 594 złr. z końcem roku wzrosła ilość członków do 126 z wkładką 643 złr.

Oddział uiszczył przypadającą na Zarząd centralny należytość w zupełności, — pozostała zaś reszta w kwocie 178 złr. użył: *a)* na opędzenie skromnych kosztów biórowych, — *b)* na subwencję dla ucznia w szsoleparobków w Dublanach, — *c)* na pronumeratę 3. pism rolniczych, — *d)* na doroczne premiowanie sług gospodarczych i robotników, *e)* na zakupno 20 cetnarów żelaziw i narzędzi rolniczych z hamerni Kamionckiej, które po cenie fabrycznej członkom sprzedano.

Otrzymał następujące subwencje ministeryalne:

<i>a)</i> na 8 stacyj buhajów do użytku włościan	. 400 złr.
<i>b)</i> na trzodę chlewną	. 200 „
<i>c)</i> na owce	. 150 „
<i>d)</i> na premia sadownicze dla 5 nauczycieli ludow. i rozdanie drzewek owocowych włościanom	. 200 „
<i>e)</i> na premium za wzorową gnojarnię w Twierdzy	. 100 „
	1050 złr.

Pomoc w kwocie 400 złr. na podniesienie chowu bydła u włościan, rozdzielita Rada Oddziału w równych częściach między 8 stacyj w różnych stronach Oddziału, a każda z nich odlatowała najmniej 50 krów buhajem rasy poprawnej.

Z subwencji na podniesienie trzody chlewnej założono 3 gniazda rasy angielskiej i podolskiej umieszczone w obrębie Oddziału — przychówek był już i będzie sprzedawany w drodze licytacji w czasie Ogólnych zgromadzeń w celu krzewienia doborowych gatunków trzody chlewnej i utrwalenia funduszu zapomogi.

Podobnie postąpiono z subwencją na kupno owiec rasy mołdawskiej, — pepinierka z 22 sztuk jest już umieszczoną u jednego z gorliwych członków Oddziału.

Z subwencji 200 złr. udzielonych na premia dla nauczycieli ludowych szerzących naukę sadownictwa między ludem wiejskim, udzielono 4. nauczycielom ludowym po 30 złr. — 1 premium w takiejże kwocie po rozpoznaniu dotyczących podań przyznanem będzie, — reszta zaś złr. 50 na zakupno 200 dorodnych szczepów ze znanego chlubnie zakładu pomologicznego w Chłopczykach i rozdanie ich między włościan z przyszłą wiosną użytą zostanie.

Subwencya w kwocie złr. 100 za urządzenie wzorowej gnojarni w Twierdzy jako premium przez komitet przyznaną została.

Oddział odbył w roku 74 trzy Walne Zgromadzenia. — Rada zaś Oddziałowa złożona z 9 członków odbywa swe posiedzenia w pewnych okresach i w razie potrzeby.

Na każdym Walnem Zgromadzeniu odbywa się sprzedaż narzędzi rolniczych, a kilkadziesiąt losuje się między członków Towarzystwa, upowszechniając w ten sposób lepsze, trwalsze i pracę ułatwiające ręczne gospodarcze narzędzia — przytem dzielka rolnicze, obrazy, nasiona zbóż i roślin okopowych, włóknistych i pastewnych.

Ostatnie doroczne Zgromadzenie jesienne (odbywające się na przemian w Rudkach, Gródku i Sądowej Wiśni) uświetnia premiowanie sług i pracowitej czeladzi — odznaczono 14 osób, wielu osiwiałych w 40 i 50-letniej służbie, wśród trudów rolniczych podobnie walecznym żołnierzom bliznami okrytych, — głosząc ich zalety grzmotem moździerzy, aby także innych zachęcić do naśladowania uwieńczonych. — W liczbie 14 nagrodzonych były 3 osoby płci żeńskiej.

Stosownie do zasług obdarzono premiantów dyplomami i nagrodami pieniężnymi w srebrze (80 zł.) nadto odpowiednio do wieku i powołania, rozdawano w upominku książki religijnej i rolniczej treści, noże, narzędzia ogrodnicze, obrazki oprawne, chustki i wstęgi, przyczem jeden z członków Oddziału zwięzłem i gorącym przemówieniem] do odznaczonych, wykazał ich zasługi, ale razem i chlebobawców umięających łączyć niejako swym domem i rodziną ludzi pozeiwiych i pracowitych, dając wzór požądanej jednności, zgody i miłości wszystkich stanów i wyznań, ku szczęściu i potędze ojczyzny naszej.

Oddział posiada bibliotekę rolniczą z 287 tomów złożoną — księgozbiór ten umieszczony jest w powiatowym Wydziale w Rudkach i przez przełożonego bióra a członka Oddziału we wzorowym porządku utrzymany — książki wypożyczają się publiczności rolniczej w Oddziale.

Protokół podawczy Oddziału w r. 74 obejmował 310 numerów.

Oddział Rudeński dla uczczenia pamięci nieodżałowanego a tak przedwcześnie zgasłego prezesa Tow. Anton. Jabłonowskiego, urządził nabożeństwo żałobne w Rudkach — i wziął udział wkładach na stypendyum jego imienia, które w kwocie 36 zlr. komitetowi przesłał.

Na szkołę leśną przesłał komitetowi zebraną składkę w kwocie 35 zlr.

Rada Oddziału przedstawiając streszczone sprawozdanie z działań swoich, z ruchu Oddziału, z jego myśli i uczuć, z gorących zresztą chęci służenia skołatanemu społeczeństwu, — kończy życzeniem, by jej drobne i Ogólnego Zgromadzenia dalej sięgające usiłowania, — przyniosły cześć, sławę i rozwój Towarzystwu, a w koniecznem następstwie zjednoczonej Ojczyźnie naszej.

Stan funduszków Oddziału w roku 1874 był następujący :

Przychód	2296 zlr. 19 ct.
Rozchód	2037 zlr. 71 ct.
pozostało z końcem roku	258 zlr. 48 ct.

Nadto zalega po koniec Grudnia 1874 r. wkładek w ilości 129 zlr. — Fundusz rezerwowy Oddziału wynosił 500 zlr.

Oddział Sambor-Staremiasto-Turka.

Z powodu objazdu powiatu Samborskiego i innych powiatów przez komisję katastralną do której członkowie Rady Oddziałowej przeważnie należą, czynności Oddziału Samborskiego w ubiegłym roku były dość ograniczone.

Rada Oddziału zajmowała się wnioskiem rządowym co do ustanowienia fachowych leśników — a Walne Zgromadzenie członków postanowiło wpłynąć na gospodarzy w powiatach Oddziału zamieszkałych, aby sporządzili plany gospodarstwa lasowego i uniknęli przezto skutków zagrożonych ustawą lasową t. j. zamknięcia lasów, — o czem c. k. Starostwo w Samborze zawiadomione zostało.

Oddział otrzymał od komitetu następujące subwencye :

- 1) na 3 stacyę buhajów do użytku włościan 150 zlr.
- 2) na zakupno trzody chlewnej . . . . . 150 zlr. razem 300 zlr.

Powiększył bibliotekę rolniczą przez zakupno kilku dzieł gospodarskich i zaprenumerowanie pism rolniczych.

Ułożył statut premiowania sług — który Walne Zebranie Oddziału zatwierdziło — pierwsza uroczystość rozdania nagród odbędzie się w roku 1875.

Rada Oddziału zajmowała się ważną sprawą osuszenia znacznych przestrzeni (10000 morg.) bagien nad Dniestrem i prosiła Komitet o wysłanie w tym celu inżyniera kultury Towarzystwa — którego dopiero w bież. roku komitet wysłać obiecał.

Co do funduszków Oddziału przychód w roku 1874 wynosił	871 zlr. 85 ct.
rozchód	455 zlr. 81 ct.
zostaje z końcem roku	416 zlr. 4 ct.

a nadto 10 zlr. w srebrze ofiarowanych przez p. Henryka Janka na premia bydła dla włościan.

Oddział Sanocki.

Po ukonstytuowaniu się nowej Rady Oddziałowej (w Czerwcu 1874 r.) dla obudzenia większego życia i udziału w pracy, rozdzielono czynności do zakresu Oddziału należące pomiędzy członków Rady, a to w następujący sposób:

- 1) Przewodniczącemu i jednemu członkowi Rady przydzielono załatwienie spraw technicznych i przemysłowych mających styczność z gorzelniami, browarami, młynami, tartakami, fabrykacją kości i drenów.
- 2) Prowadzenie kasy i rachunków funduszu Oddziału 2-mu członkowi.
- 3) Popieranie czynności Oddziału na zewnątrz w obec rządu i władz krajowych, i czuwanie nad interesami gospodarzami tak całego Oddziału w ogólności jak pojedynczych członków 3-mu członkowi.
- 4) Uregulowanie handlu zbożowego z ominięciem przekupniów i sprawy dotyczące administracji wewnętrznej gospodarstwa rolnego i domowego, zaprowadzania oszczędności w robociznie, sługach i domowych wydatkach n. p. przez zawiązanie Towarzystwa spożywczego, 4-mu członkowi.
- 5) Sprawy dotyczące leśnictwa, górnictwa w ogólności, a wyzyskiwanie nafty i czuwanie nad kulturą lasową w szczególności 5-mu członkowi.
- 6) Staranie o praktyczne i tanie sprzęty i narzędzia rolnicze 6-mu członkowi.
- 7) Sprawy chowu zwierząt domowych, gospodarstwa mlecznego, staranie o zaprowadzenie stacyj rozplodników, pośredniczenie w kupnie i sprzedaży produktów nabiału i przychowku, 7-mu członkowi.
- 8) Wreszcie 8-mu członkowi Rady sprawy mające styczność z budownictwem gospodarzem, sprowadzenie dobrych nasion, sztucznych nawozów, opiekowanie się drenowaniem, sadownictwem, pszczelnictwem, i bezpieczeństwem od ognia.

Każdemu członkowi Rady wolno przybrać sobie do pomocy uzdolnionych i chętnych członków Oddziału.

Posiedzenia Rady Oddziałowej odbywają się kolejno u każdego członka Rady, przy której sposobności następuje oglądnięcie gospodarstwa.

Czyli i jak dalece powyższy podział pracy przyczyni się do rozwoju czynności Oddziału, przyszłość okaże.

Oddział w ciągu ubiegłego roku odbył 3 Walnych posiedzeń.

Z ważniejszych czynności Oddziału były:

Wybrano komisję do zakupu ulepszonych narzędzi rolniczych, wypróbowania tychże i sprzedania w drodze licytacji — na cel ten przeznaczył Oddział z własnych funduszy kwotę 300 złr.

Wniesiono na ręce komitetu petycję do c. k. Ministerstwa rolnictwa i handlu o stopniowe zaprowadzenie ulepszonych wagonów do transportu bydła rogatego.

Upoważniono delegatów na Radę Ogólną do zaprotestowania przeciw rozporządzeniu Ministerstwa w sprawie inspekcji lasów.

Oddział otrzymał w ubiegłym roku od komitetu następujące subwencje ministeryalne:

a) na trzodę chlewną	200 złr.
b) na narzędzia	100 złr.
c) na 1 stację buhaja dla użytku włościan	50 złr.

razem . . . . . 350 złr.

Podczas 2go Walnego Zgromadzenia urządził licytację narzędzi rolniczych zakupionych za kwotę 200 złr. — przyczem odbyły się próby narzędzi na polu — strata przy sprzedaży narzędzi w drodze licytacji zresztą dość nieznaczna, pokrytą została z uzyskanej subwencji: — urządzenie takich licytacji przynosi członkom korzyści a Oddziałowi przysparza funduszy z powodu przybywania nowych członków.

Sprowadził powtórnie 10 pługów lanych do średniej orki Dornwalda, 1 podskibowiec Horsky'ego, kolce do pługów, 1 pług uniwersalny Burga do kartofli. Z narzędziami temi odbyto w m. paź-

dzienniku r. z. próby na polu we wsi Grabownicy — przyczem odbyły się także próby pługów do różnej orki, — danych przez członków na okaz — pługi lane Dornwalda do średniej orki uznano za najlepsze i najodpowiedniejsze dla tutejszych okolic — sprzedano zaraz 4 sztuk po cenie fabrycznej 13 złr. 50 ct., reszta zaś została na składzie Oddziału do przyszłej wiosny.

Zgromadzeni w Grabownicy członkowie oglądali tamże nowo urządzoną gorzelnię z aparatem Kohlhaupta ze Szlązka.

Poruczono przewodniczącemu wypracowanie projektu do utworzenia funduszu na stypendyum dla celów agronomicznych imienia ś. p. Antoniego Jabłonowskiego ze składek członków, przyczem postanowiono iż zebrane składki mają pozostać przez lat 6 w kasie Oddziału i obracane przez ten czas na korzyść Oddziału, na zakupno narzędzi rolniczych, nasion, buhajów, knurów, baranów i t. p. i dopiero po 6 latach oddane głównemu funduszowi stypendyjnemu.

Wzmocnił Radę Oddziałową przybraniem 4 członków tak, że liczy ona z przewodniczącym 13 członków.

Zaprowadził księgę bydła rozplodowego i obór hodujących rasy poprawne — ułożył przy sposobności większych jarmarków zestawienie bydła do rozplodu zdatnego podług ras, na krajowe, krajowo-szwajcarskie i krajowo-holenderskie, i urządził sprzedaż takowego pod firmą i kierunkiem Rady Oddziałowej w drodze licytacji lub z wolnej ręki; — dotąd dopiero jedna taka sprzedaż próbowaną była. — Sprowadzono 30 sztuk bydła — sprzedano tylko 1 sztukę — gdyż z powodu wielkiej zawieruchy śniegowej kupców nie było.

Zaprowadził księgę informacyjną dla ułatwienia członkom Towarzystwa gosp. sprzedaży i kupna płodów tudzież sprzętów i narzędzi rolniczych, bydła i t. p. Wprowadzenie tej księgi, poruczono komisyi Rady Oddziału w Sanoku.

Stan funduszów Oddziału był następujący:

Przychód w r. 1874 wynosił	1483 złr. 44 ct.
Rozchód „ „ „ „	853 „ 66 „
pozostało z końcem roku	629 złr. 77 ¹ / ₂ „

Oddział Sokalski.

Z ważniejszych czynności Rada Oddziałowa wymienia:

1) Wybrano komisję do premiowania pojedynczych gałęzi gospodarstw wzorowych kateg. B. która w 3. miejscowościach, a to w Mycowie i Chrobrowie co do chowu koni, a w Opulsku co do chowu bydła i nierogacizny odnośnie czynności odbyła i sprawozdanie komitetowi przedłożyła.

2) Dostarczono dat statystycznych o stanie sadownictwa, chowu bydła, owiec i koni, a nadto co do gospodarstwa nabiałowego w powiecie.

3) Wystosowano i przesłano na ręce komitetu prośbę do c. k. Ministerstwa rolnictwa o stopniowe zaprowadzenie wagonów na bydło systemu Dorna.

4) Starano się urządzić wystawę rolniczą w Sokalu i proszono Komitet o subwencję — Komitet przyobiecał udzielić takową w kwocie złr. 350, gdy jednak Rada Oddziałowa nie czuła się w możności przy tak małej subwencji żądaniom Oddziału zadość uczynić, prosiła ponownie komitet o subwencję 1000 złr.

5) Z uzyskanej subwencji na podniesienie chowu trzody chlewnej w kwocie 100 złr. zakupiła Rada Oddziałowa 5 par prosiąt poprawnej rasy i rozdała takowe pod warunkiem, że każdy otrzymujący parę prosiąt, jest obowiązany z przychowku w 1¹/₂ do 2 lat zwrócić parę prosiąt w celu dalszego rozdańnictwa, wraze zaś niemożności dopełnienia tego obowiązku, zwrócić do kasy Oddziału 20 złr. przyczem zastrzeżono, że otrzymany knurek do bezpłatnego odstanowienia 10 włościąńskich loszek użytym być powinien.

6) Oddział upraszał komitet o następujące subwencje na rok 1875.

a) na narzędzia rolnicze	200 zlr.
b) na 10 stacyi buhajów	500 „
c) na pszczelnictwo	100 „
d) na ogrodnictwo	100 „
e) na trzodę chlewną	200 „
Razem	1100 zlr.

7) Oddział przyjął udział w składkach na szkołę leśną i zebraną na cel ten kwotę 37 zlr. przesłał do Komitetu.

8) Z powodu udzielonej przez komitet subwencji na utrzymanie stałego weterynarza w Sokalu, ogłoszono konkurs, gdy jednak po zamianowaniu kandydat cofnął swe podanie, postanowiono rozpisać nowy konkurs.

9) Wskutek uchwały Walnego Zgromadzenia członków Oddziału, wystósowano i przesłano do Rady państwa petycję o kolej żelazną boczną od kolei koncesyonowanej Lwów-Tomaszów w kierunku Rawa-Sokal, a następnie Sokal-Włodzimierz, równocześnie zawezwano też Radę gminną w Bełżu o podanie petycji tej samej treści

10) Rada Oddziałowa pośredniczyła w sprowadzeniu narzędzi rolniczych dla członków za ratnemi wyplatami, na ten cel wydała około 1700 zlr., które już powowróć do kasy wpłynęły.

11) Na ogólnem zebraniu dnia 17. Grudnia r. z. odbytem, uchwalono podać petycję do ministerstwa rolnictwa o zaprowadzenie dla Galicyi Rady kultury krajowej. Staraniem członka Wgo Stanisława Polanowskiego wydana broszura objaśniająca ważność tej Instytucyi, sąsiednim Oddziałom rozesełaną została.

Oddział Stanisławowski.

Oddział Stanisławowski ukonstytuował się na nowo dopiero dnia 20. Sierpnia 1874., od tego też czasu aż do końca roku składa niniejsze sprawozdanie :

W okresie tym odnośnie do protokołu podawczego przeprowadziła Rada Oddziału 54 korespondencyj, z których ważniejsze są :

1) Zawiadomiono Komitet o Walnem Zebraniu członków dnia 20. Sierpnia 1874 a następnie o skutkach odniesionych.

2) Żądano od komitetu subwencji na podniesienie chowu owiec i trzody chlewnej — z których pierwsza przez Komitet uwzględnioną nie została, na drugą zaś otrzymał Oddział kwotę 150 zlr. — z której to kwoty odtrącił Komitet 39 zlr. jako zaległość części obowiązkowej — przeciw czemu Rada Oddziału usilnie zaprotestowała.

3) Przesłano komitetowi a) listę członków Oddziału z oznaczeniem wysokości ich wkładek. b) kwotę 38 zlr. z dobrowolnych składek na stypendyum imienia Antoniego Jabłonowskiego. c) część obowiązkową za rok 1874 w kwocie 182 zlr.

4) Odnośnie do Okólnika Komitetu przedstawiono p. Ramuszyńskiego jako wzorowego pszczelarza do uzyskania premium konkursem ogłoszonego.

5) Wezwano niektórych obywateli Ziemian o dostarczenie Komitetowi żądanych dat statystycznych.

6) Wybrano Komisję do premiowania pojedynczych gałęzi gospodarstwa wzorowego kat. B.

7) Przesłano wszystkim członkom Oddziału oświadczenie do podpisania, że odpowiedzą wymogom przez Statut Towarzystwa wskazanym.

8) Przesłano za pośrednictwem Komitetu prośbę do c. k. Namiestnictwa o przyznanie dla Oddziału biblioteki rolniczej.

- 9) Wyjaśniono szczegółowo sprawę zaległości na Oddziale ciążących.
- 10) Przesłano Komitetowi wykaz konsumpcyi nabiału.
- 11) Zawiadomiono o skutkach 2-go Walnego Zebrania członków Oddziału.
- 12) Proszono Komitet o subwencyę w kwocie 2000 zlr. na wystawę przemysłowo-rolniczą w Stanisławowie w r. b. urządzić się mającą.
- 13) Wybrano delegatów w osobie przewodniczącego Oddziału i jego zastępcy na Zebranie w sprawie chowu koni przez Komitet zwołane.
- 14) Oświadczone się za wielką użytecznością szkoły parobków, kandydatów jednak dla braku rąk do roboty nie przedstawiono.
15. Proszono Komitet o subwencyę na urządzenie wykładów z weterynaryi i popularnej pomologii.

Od ukonstytuowania się do końca roku odbyły się 2 Walne Zgromadzenia, i 5 posiedzeń Rady Oddziałowej. Załatwiono oprócz tego wiele korespondencyj niniejszem sprawozdaniem nieobjętych.

Stan funduszów Oddziału był następujący: Przychód . . . . . 787 zlr. — ct.
Rozchód . . . . . 300 „ 98 „

pozostało z dniem 1. Stycznia 1875 r. 486 zlr. 2 ct.
w tej liczbie zaległość na członkach 45 zlr.

Oddział Tarnopolski.

Po dwuletniej zupełnej nieczynności, rozpoczął Oddział Tarnopolski w roku 1874 działalność swoją. Ukonstytuował się w mies. Lutym, wybrał nową Radę Oddziału z 9 członków złożoną — której Walne Zgromadzenie poleciło, aby przedewszystkiem sprawdziła dokładnie o ile dawni członkowie pozostają nadal w Towarzystwie, zajęła się ściąganiem zalegających na członkach wkładek, po rok 1873 kwotę zlr. 1859 wynoszących — i uregulowała rachunki z Zarządem centralnym.

W tym celu zamianowano odpowiednią ilość delegatów — a Rada Oddziałowa przeprowadziła z tego powodu liczne korespondencye z dawniejszymi członkami Oddziału. — Rezultatem tych usiłowań było, iż uzyskano ze strony 56 dawnych członków ponowne oświadczenie pozostania nadal w Towarzystwie, tudzież ściągnięto kwotę 785 zlr. zaległych wkładek. — Reszta zaległości, z powodu niemożności ściągnięcia wykreśloną została. — Szczegółowy rachunek w tym względzie przedłożono Komitetowi, przesyłając zaś należną kwotę, upraszau o umorzenie pozostajej po rok 1873 zaległości, jako do ściągnięcia niemożliwej. — Ogółem przesłano w r. 1874 Zarządowi centralnemu za czas do 1873 roku kwotę 945 zlr. 35 ct.

Oddział Tarnopolski liczy z końcem 1874 członków 65, z roczną wkładką w łącznej sumie 540 zlr.

Z wkładek tych wpłynęło w ciągu roku tylko 270 zlr., Oddział bowiem ściągając dawne zaległości — nie nalegał tak silnie z razu na uiszczenie wkładek bieżących. — Z tej przyczyny nie była też Rada Oddziałowa w możności uiszczenia części obowiązkowej za rok 1874 Zarządowi centralnemu przypadającej — Komitet wszakże ściągnął należytość tę z subwencyi w kwocie 600 zlr. przyznanej Oddziałowi Tarnopolskiemu na podniesienie chowu owiec tudzież trzody chlewnej, — tak, iż Oddział nie zalega za rok ubiegły z żadną wypłatą.

W r. 1874 odbył Oddział Tarnopolski trzy Walne Zgromadzenia, Rada Oddziałowa zaś odbyła posiedzeń ośm.

Co do czynności, prócz powyższych, załatwiono w r. 1874 jeszcze następujące;

1. Uporządkowano na nowo kancelaryę i bibliotekę Oddziału.

2. Ustanowiono w różnych stronach Oddziału stałych korespondentów, w celu zasiągnięcia w każdym razie potrzebnych wiadomości.

3. Urządzono szczególnie dla dogodności członków Oddziału nieustającą wystawę wszelkiego rodzaju nasion i założono obok tego księgę zgłoszeń dla wszelkich innych do gospodarstwa należących, na sprzedaż przeznaczonych rzeczy.

4. Ustanowiono z funduszów Oddziału premiowanie odszczególniających się sług gospodarskich, które według przyjętego w tym względzie statutu ma się nadal odbywać rok rocznie. — Na rok 1874 ustanowionych było pięć premii, a to:

jedno	à	6 dukatów
dwie	„	4 „
dwie	„	3 „

razem więc pięć premii w łącznej kwocie 18 dukatów.

W terminie, który oznaczony był po dzień 15. Września r. z. zgłosiło się sług 15. — Na Zgromadzeniu Walnem d. 17. Października r. z. zostały premie przyznane, a wręczenie ich wraz z listami pochwalnymi nastąpi publicznie na następnem Zgromadzeniu Walnem.

5. Postanowiono za przykładem innych Oddziałów urządzić także w Tarnopolu odczyty publiczne z weterynaryi. — Postanowienie to powzięte na wniosek Rady Oddziałowej na Zgromadzeniu Walnem d. 20. Czerwca r. z. nie mogło jednak być przeprowadzonym już w roku zeszłym. — Wykonanie postanowienia tego, a to ile możności jak najspieszniej, jest zadaniem Rady Oddziałowej.

6. Postanowiono podobnie zaprowadzić w Oddziale tutejszym zjazdy gospodarskie kolejno u pojedynczych członków Oddziału, a to w celu zbadania trybu gospodarstwa i wzajemnego porozumienia się w tym względzie.

7. Postanowiono również w czasie Walnych Zebrań Oddziału urządzić losowanie narzędzi gospodarczych, jako też innych do gospodarstwa należących rzeczy i liczono w tym względzie na udział w subwencyach rządowych — w kierunku tym zgłosił się też Oddział Tarnopolski.

8. Do następujących subwencji, jako to:

- a) na rozpowszechnienie ulepszonych maszyn i narzędzi gospodarczych;
- b) na zasilenie bibliotek gospodarczych dziełami w języku polskim;
- c) na podniesienie chowu owiec tudzież trzody chlewnej;
- d) na zaprowadzenie ulepszonych gnojarń;
- e) na podniesienie pszczelnictwa, tudzież
- f) na najem buhaja dla włościan — starał się również skorzystać Oddział Tarnopolski w r. 1874 i na zgłoszenia ad c przyznano już dwa wynagrodzenia po 50 zlr. — reszta zgłoszeń jest jeszcze w zawieszeniu.

9. W szczególności w sprawie subwencji na podniesienie chowu bydła, używanej przez zakupno takowego za granicą i rozsprzedaż następnie w drodze licytacji — starał się Oddział Tarnopolski na ogólne żądanie w tym względzie, by licytacje zakupionego bydła odbywały się także w Tarnopolu. — W ogóle nie odmówił Komitet Towarzystwa żądaniu temu, stawiając jedynie warunek wcześniejszego zgłoszenia się w tym względzie. — W sprawach subwencyj rządowych na cele gospodarskie przeprowadził nakoniec Oddział Tarnopolski w r. 1874.

10. Sprzedaż w drodze licytacji buhaja subwencyjnego umieszczonego w r. 1874 w Oddziale tutejszym na stacyi w Krasówce i przesłał uzyskaną ze sprzedaży tej kwotę Komitetowi Towarzystwa jak również wykaz rezultatu utrzymywania buhaja tego na wspomnianej stacyi.

11. Zajmował się Oddział na wezwanie Komitetu Towarzystwa zbieraniem dat do zaprowadzić się mającej księgi rodowodowej dla bydła rogatego, tudzież dat dotyczących uprawy chmielu i malwy czarnej, jakoteż produkcji nabiału i wełny, jak niemniej dat dla statystyki zbiorów.

12. Na wezwanie Komitetu Towarzystwa oznajmił Oddział zdanie swe w sprawie transportu bydła bpasowego na kolejach żelaznych wagonami ulepszonej konstrukcji, jakoteż pod względem oznaczenia przeciętnej konsumpcji nabiału. Z własnej zaś inicjatywy podniósł Oddział Tarnopolski sprawę odpowiedniejszego oznaczenia czasu dla ćwiczeń wojskowych, a to z uwzględnieniem stosunków tutejszo-

krajowych. Sprawę tę przeprowadził Komitet Towarzystwa w ten sposób, że wspomniane ćwiczenia mają się odbywać nadal tylko w miesiącu Wrześniu. Jakkolwiek miesiąc Maj byłby zwłaszcza dla okolicy tutejszej o wiele odpowiedniejszy — nakoniec

13. Pośredniczył Oddział Tarnopolski w zbieraniu składek na szkołę krajową gospodarstwa lasowego, tudzież w rozpowszechnieniu różnych ogłoszeń Komitetu Towarzystwa, jak: w sprawie różnych wystaw zagranicznych, które odbywały się w r. 1874 — w sprawie stacyi doświadczalnej w Dublanach — w sprawie postanowień dotyczących inżyniera kultury krajowej — w sprawie pośrednictwa w sprowadzeniu nasienia zagranicznego lnu i szkoły parobków w Dublanach.

Zresztą — podnieść jeszcze należy, że podzielając żal ogólny z powodu śmierci ś. p. Antoniego Jabłonowskiego, b. prezesa Towarzystwa, urządził Oddział tntejszy dla uczczenia Jego pamięci Nabożeństwo żałobne w czasie Walnego Zgromadzenia w d. 17. Października r. z.

Stan funduszów Oddziału był następujący:

Przychód w efektach	459 zlr. 64 ct.	— w gotówce	1393 zlr. 97 ct.
Rozchód " " " " " " " " " " " "	151 " 72 " " " " " " " " " "		1310 " 48 "
Pozostaje z końcem roku razem			391 zlr. 41 ct.
po strąceniu zaś ciążących wydatków z r. 1874 w kwocie			105 " 30 "
pozostaje na r. 1875			196 zlr. 11 ct.

Oddział Tłumacz.

Oddział Tłumacki zatwierdzony przez Walne Zgromadzenie VII R. O. Towarzystwa w 1874 roku, — ukonstytuował się dnia 1. marca t. r. licząc 17 członków, później przystąpiło jeszcze 7 członków — obecnie przeto liczy Oddział 24 członków, 22-ch z wkładką po 15 zlr., 2-ch po 5 zlr. — razem z sumą wkładek 340 zlr.

Walne Zebranie odbywa Oddział co 3 miesiące, — posiedzenia Rady Oddziałowej co miesiąc — odbył nadto 2 nadzwyczajne Zgromadzenia.

Po ukonstytuowaniu się Rada Oddziału ułożyła regulamin — który Walne Zebranie Oddziału zatwierdziło.

Oddział dostarczył Komitetowi dat statystycznych co do zbiorów i zasiewów, co do mleczości obór i przeciętnej konsumcyi nabiału, co do sadów i owczarni.

Otrzymał od Komitetu następujące subwencye:

- a) na trzodę chlewną . . . . . 150 zlr.
- b) na maszyny i narzędzia rolnicze . . . . . 100 „

pierwsza subwencya użytą była na zakupno kilku sztuk poprawnej rasy trzody chlewnej w fabryce Tłumackiej i w Łoszniowie — zakupiono za zlr. 198 — sprzedano na licytacyi za 160 zlr. — za ostatnią kwotę zakupiono znowu w Łoszniowie owce i wylosowano między członków za cenę 62 zlr.

Drugą subwencyę powiększoną dobrowolnemi składkami użyto na kupno za pośrednictwem Towarzystwa zaliczkowego Tłumackiego, 4-ch plugów Schutlewortha, które sprzedano z opuszczeniem 10% — powstała stąd kwota o 26 zlr. mniejsza od pierwotnej, — na powtórzenie tej samej operacyi użytą będzie — tym sposobem członkowie Oddziału nabędą 16 plugów zyskując 15%, gdyż Towarzystwo zaliczkowe Tłumackie o 5% taniej od fabryki je nabywa.

Oddział Złoczowski.

Oddział liczył w r. 1874 — 62 członków z wkładką 405 zlr., z której tylko kwota 190 zlr. do kasy Oddziału wpłynęła, dla uiszczenia przeto części obowiązkowej na zarząd centralny przypadającej, część unduszu z lat poprzednich zaoszczędzonego użytą być musiała.

Oddział otrzymał następujące subwencje ministerjalne:

1. na zakupno narzędzi rolniczych	200 zlr.
2. na dotację dla weterynarza powiatowego	100 „
3. na zakupno owiec	200 „
4. na zakupno trzody chlewnej	200 „
razem 700 zlr.	

Otrzymane subwencje na narzędzia i owce odpowiednio do poleceń Komitetu użyte zostały.

Oddział odbył w r. 1874 dwa Walne Zgromadzenia, na których uchwalono między innymi:

a) ustanowić weterynarza powiatowego z siedzibą w Złoczowie z placą 400 zlr. rocznie na lat trzy, przeznaczając na ten cel z funduszu Oddziału 100 zlr., o resztę zaś 300 zlr. upraszać Komitet, reprezentację powiatową i reprezentację gminy miasta Złoczowa, co też Rada Oddziałowa już wyjednała; b) zawiązać Towarzystwo zaliczkowe; c) urządzić kurs weterynaryi; d) prosić o pomnożenie stacyj ogierów rządowych i wyznaczenie stosowniejszych na egzystujące już stacje; e) urządzić biuro wywiadowcze oddziałowe dla ułatwienia członkom kupna i sprzedaży przedmiotów w gospodarstwie potrzebnych, przedewszystkiem żelaza.

Rada Oddziałowa odbyła 5 posiedzeń i zajmowała się wykonaniem uchwał Walnego Zgromadzenia i załatwieniem spraw bieżących.

Z otrzymanych od Komitetu subwencji zakupiła Rada Oddziałowa poprawne narzędzia gospodarskie i barany rasy moldawskiej do licytacji, która się d. 5. Stycznia b. r. odbyła — oddzielne w tym względzie sprawozdanie Komitetowi przedłożonem będzie. Rada Oddziału wysłała kilku członków Oddziału do zakładu stadniny w Drohowyżu, w celu pozyskania stosowniejszych na stacje ogierów. Spowodowała złożenie komisji ankietowej w sprawie podniesienia chowu bydła w powiecie.

Ciągłem usiłowaniem Rady Oddziałowej jest rozbudzić większy ruch i życie w Oddziale, a jakkolwiek działanie jej nie okazało jeszcze widocznych skutków, ma jednak nadzieję, że przy czynnej pomocy członków będzie mogła w przyszłości wykazać dosadniejsze rezultaty swej działalności.

Fundusze Oddziału wynoszą z dniem 31. Grudnia 1874 r. 884 zlr. 19 ct. ulokowane w kasie oszczędności przyniosły już 100 zlr. odsetek. — 21 zlr. znajduje się w kasie oddziałowej — razem fundusz Oddziału wynosi przeszło 1000 zlr.

Zaległości na członkach wynoszą 687 zlr. — Członków nieplacących pomimo upomnień, Rada Oddziału do wykreślenia i umorzenia ciężających na nich zaległości, przedstawić nie omieszka.

Oddział Żurawieński.

W roku 1874 Oddział liczył 43 członków z wkładką 480 zlr., pomimo, że 3ch członków z wkładką zlr. 30 zalega, uiszczono przypadającą na Zarząd centralny należność w zupełności.

Posiedzeń Rady Oddziałowej odbyto 16, a Walnych Zgromadzeń 2 — Oddział Żurawieński chcąc uczcić zasługi ś. p. Antoniego Jabłonowskiego b. prezesa Tow., pierwszy powziął myśl zbierania składek na utworzyć się mające stypendyum imienia Anton. Jabłonowskiego i zebrał na cel ten kwotę zlr. 388 — myśl ta przez wszystkie Oddziały godnie popartą została.

Drugą ważniejszą czynnością Oddziału, która pomyślnym skutkiem mimo wielu przeszkód uwieńczoną została, było wprowadzenie w życie kasy zaliczkowej z firmą „Towarzystwo zaliczkowe rolnicze z ograniczoną poręką w Żurawnie“. Kasa ta już istnieje, fundusz wzrasta — zgłoszenia się ziemian bardzo są liczne — jest więc nadzieja, że przy należytem poparciu, Instytucya ta, najskuteczniej przeciw szerszącej się lichwie zapobiedz może.

Trzecią równie ważną czynnością, którą Rada Oddziału poszczycić się może, było urządzenie wykładów z weterynaryi popularnej, na który to cel uzyskała Rada subwencję ministerjalną w kwocie zlr. 400. Wykłady te miane przez p. Józefa Kubickiego docenta weterynaryi ze Lwowa, odbywały się w Żurawnie w ciągu dni 15 z nadwyzczajnem powodzeniem, za co też Rada Oddziału pisemne podziękowanie p. Kubickiemu przesłać postanowiła.

Staraniem Oddziału z subwencji ministerjalnej, w kwocie zlr. 600, urządzoną była w r. 1874 w Żurawnie wystawa rolniczo-przemysłowa;—że cel wystawy tej osiągnięty został, dowodzi sama liczba sprzedanych w ciągu dni 2ch biletów wstępu na wystawę w ilości 1440 — wystawa Żurawińska wywarła na ludność okoliczną najlepsze wrażenie i Oddział jest przekonany, że częstsze powtarzanie w przyszłości takich wystaw bardzo zbawienne skutki przynieść musi.

Wydatki na tę wystawę wynosiły 924 zlr., w tej liczbie premia, narzędzia rolnicze i 1200 fantów dla zwiedzających wystawę.

Przychód . . . 600 zlr. subwencji.

Za sprzedane bilety . 173 „

Razem 773 zlr.

Niedobór w kwocie 151 „

Oddział pokrył z własnych funduszków.

Co do funduszków Oddziału, stan ich z końcem roku 1874, był następujący:

Przychód zlr. 1963 i 27 ct.

Rozchód „ 1669 i 27 „

pozostaje remanent. zlr. 294

Jak już wykazano wyżej Oddział otrzymał następujące subwencje:

1. na wystawę . . . zlr. 600

2. na kurs weterynaryi . „ 400

3. na trzodę chlewną . „ 100

Razem zlr. 1100

Oddziały Bircza, Borszczów i Drohobycz-Stryj sprawozdania nie nadesłały.

Streścił i ułożył

Piotr Gadomski

urzęd. Kom. Towarz. g. g.

KOMITET

C. K. GALIC. TOWARZYSTWA GOSPODARSKIEGO.

Protektor:

Hr. Gołuchowski Agenor, c. k. namiestnik.

Prezes:

Posada nieobsadzona.

Wiceprezesa:

I. Książę Sapieha Adam.

II. Abrahamowicz Dawid.

Członkowie komitetu:

Strzelecki Henryk.
Augustynowicz Bolesław.
Kulczycki Teodor.
Gross Piotr.
Hr. Dzieduszycki Włodzimierz.

Podlewski Walerian.
Dr. Pilat Tadeusz.
Wiktor Jakób.
Dr. Stanecki Tomasz.
Wereszczyński Józef.

Kancelarja:

Sekret. Greliński Józef, kor. geol. instyt.
Pomoc. koncept. Gadomski Piotr.
Protok. Łętowski Stanisław.

Kasyer i rachm. Grużewski Eugeniusz.
1 pisarz dzienny, 1 woźny.

Komisja rachunkowa:

Dworzak Jan.
Gizowski Józef.
Hubicki Karol.

Hr. Komorowski Franciszek.
Śmiałowski Bolesław.

Spis imienny członków

c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego
według stanu z końcem roku 1874.

Członek honorowy:

z Najdostojniejszej rodziny Cesarskiej Jego Ces. Wys. Karol Ludwik, arcyksiążę Austrii, królewicz węgierski i czeski, c. k. feldmarszałek-porucznik, właściciel pułku ułanów nr. 7 i t. d.

Członkowie honorowi.

- Hr. Attems Ignacy Marya,
zast. prezes tow. roln.
w Styryi.
- Hr. Beroldingen Franci-
szek, wiceprezes tow.
roln. w Wiedniu.
- Borelli Wrana Franciszek,
prez. tow. roln. w Zarze.
- Chlumetzky, c. k. minister
rolnictwa w Wiedniu.
- Hr. Forgach Ghymes An-
toni, c. k. podkom. i
kaw. ord. węgiersk. św.
Szczepana.
- Grocholski Kazimierz.
- Janko Henryk.
- Hr. Lichtenberg Wolfgang,
c. k. podkom., prezes
tow. roln. w Krainie.
- Plener Ignacy, rzecz. tajny
radca.
- Hr. Potocki Alfred.
- Książę Salm Reiferscheid
Hugo, prez. Tow. roln.
w Morawii.
- Książę Sapięha Leon.
- Książę Schwarzenberg Jó-
zef August Fryderyk,
prezes towarz. rolnicz.
w Pradze.
- Hr. Sedlnicki Antoni, c. k.
tajny radca i podkom.
- Smochowski Witalis.
- Stülz Jodek, ksiądz prałat,
prez. tow. rol. w Lincu.
- Thienfeld Ferdynand, c. k.
rzecz. tajny radca.
- Torosiewicz Teodor.
- Hr. Trapp-Trappenberg
Jan, prez. tow. roln.
w Tyrolu.
- Hr. Wodzicki Henryk.
- Hr. Zaj Karol, wł. dóbr
w Węgrzech.

**Członkowie korespon-
dujący.**

- Dr. Albert Józef, profesor
szkoły leśn. w Aschaf-
fenburgu.
- Anleitner Antoni.
- Baumgartner w Wiedniu.
- Dr. Bernard August.
- Betzhold Franciszek
w Warszawie.
- Biegelmeier Ludwik, c. k.
radca skarb. w Wiedniu.
- Bleiweiss Jan, Dr. med. i
sekr. tow. rol. w Krainie.

- Bettcher, radca kancelar.
w Berlinie.
- Chłapowski Dezydery, wł.
dóbr w W. ks. Pozn.
- Chłapowski Kazimierz,
wł. d. w W. ks. Pozn.
- Czerwiakowski Ignacy Ra-
fał, Dr. med.
- De Lens Ludwik.
- Dietl Józef, Dr. med.
- Br. Doblhoff-Dier Antoni
c. k. poseł w Holandji.
- Dr. Döbner E. Ph., prof.
szk. leśn. w Aschaffen-
burgu.
- Dudgeon Jan, dzierżawca
w Szkocji.
- Działyński Jan, wł. dóbr
w W. ks. Poznańskiem.
- Eberhard Filip, insp. rząd.
stadniu w Król. Pol.
- Dr. Ebermayer, prof. szk.
leśn. w Aschaffenburgu.
- Ejdziałowicz Tedeusz, wł.
dóbr w Król. Polsk.
- Elwangen Wilhelm, wł. d.
w Czechach.
- Engert, Wilhelm, c. k. emer.
prof. mechaniki w Gracu.
- Dr. Exner Wilhelm Fran-
ciszek, prof. akad. leśn.
w Mariabrun.
- Fiskali Ferdynand, dyr.
szk. leśn. w Weisswasser.
- Fischbach Karol
- Fötterle Franciszek, c. k.
radca gór. w Wiedniu.
- Forster Karol, literat
w Berlinie.
- Fuchs Wojciech, Dr. med.
i prof. gosp. wiejsk. przy
c. k. politechn. w Wie-
dniu.
- Gabrielli Adolf, prof. przy
akad. techn. w Gracu.
- Geyer Karol, prof. szkoły
leśn. w Aschaffenburg.
- Gorczyński Adam, wł. d.
- Goupy-Beauvillers Adolf,
wł. d. w Belgii.
- Hr. Gourcy Konrad, czl.
Tow. roln. w Paryżu.
- Guillon Wojciech, właśc.
fabr. w Wenecyi.
- Dr. Grebe Karol, dyr. szk.
leśn. w Eisenach.
- Grossbauer Franciszek,
prof. akad. w Mariabrun
- Dr. Hamm Wilhelm, c. k.
radca sekcji w min. roln.

- Hammerschmied Karol we
Wiedniu.
- Dr. Hartig Teodor, prof.
leśnic. na politechnice
w Brunszwiku.
- Dr. Hartwig Robert.
- Gaussegger Zygmunt w Pe-
szcie.
- Hassmann Wincenty, c. k.
prof. w Peszcie.
- Heidinger Wilhelm, dyrek.
c. k. geolog. instyt. we
Wiedniu.
- Heinrich Ernest, c. k. prof.
w Proszkowie.
- Havas Józef, wiceprezes
tow. roln. w Peszcie.
- Dr. Hess Ryszard, profes.
leśn. na wsz. w Giessen.
- Dr. Heyer Edward, prof.
leśn. na wsz. w Giessen.
- Dr. Heyer Gustaw, dyr.
akad. leśn. w Münden.
- Hlubek Franciszek Ksa-
wery, Dr. fil., prof. gosp.
wiejsk. w Gracu.
- Br. Hohenbruk Artur, sekr.
w min. roln. w Wiedniu.
- Horsky Franciszek, c. k.
radca i dyr. szk. roln.
w Czechach.
- Horwath-Goment Józef,
prezes tow. roln. w Salz-
burgu.
- Książę Jabłonowski Karol,
Janota Eugeniusz, ksiądz,
dr. fil.
- Jastrzębowski Wojciech,
prof. hist. nat. w Król.
Polskiem.
- Dr. Judeich Fryderyk, prof.
akad. leśn. w Tharand.
- Kalusowski Henryk, sekr.
w biurze minist. w Wa-
shingtonie.
- Karnowicz-Efim Stefano-
wicz, wł. d. w Rosyi.
- Klimkiewicz Antoni, wł.
realn. we Lwowie.
- Dr. Knorr A., prof. akad.
leśn. w Münden.
- Koja Karol, nadleśniczy
w Rosji.
- Komers A. E., rad. gosp.
i dyr. szk. w Teschen-
Liebwerd.
- Kostaki Grzegorz, wł. d.
w Moldawii.
- Hr. Koziebrodzki Włady-
sław, wł. d.

Kozubowski Antoni, Dr. med.
 Kraus Jan, c. k. urzędnik w Wiedniu.
 Dr. Krutzsch, prof. akad. leśn. w Tharend.
 Kuczyński Szczepan, Dr.
 Kuranda Ignacy, literat w Wiedniu.
 Lambl Karol, przeł. zakł. nauk. gosp. w Lerbwerd. w Czechach.
 Dr. Landolt.
 Langie Karol, kaw. ord. Fr. J., czł. tow. roln. w Krakowie.
 Levenau Karol, sekr. tow. roln. w Styryi.
 Dr. Lorenz J. R., radca w min. roln.
 Br. Lüttwitz Rudolf na Szląsku.
 Majewski Władysław, agent galic. banku dla handlu i przemysłu w Oświęcimie.
 Mandis Jan, c. k. radca skarbu i dyr. fabr. tyt. w Wiedniu.
 Dr. Marchet Gustaw, prof. akad. leśn. w Mariabrun.
 Miączyński Antoni, koresp. tow. roln. w Krakowie.
 Minklitz Robert, dyr. szk. leśn. w Eulenburgu.
 Moro Tomasz, prezes tow. roln. w Mageregg w Karynty.
 Nadhorny Ludwik Karol. wł. d. w Czechach.
 Nathusius Hermann. wł. d. w Hundschburgu.
 Newald Jan, dyr. akad. leś. w Mariabrun.
 Hr. Nostitz Wojciech, c. k. podkom. w Pradze.
 Nowicki Maksymilian, Dr. filoz.
 Oborski Maksymilian, wł. d. w Król. Polsk.
 Dr. Oser Jan, prof. akad. leśn. w Mariabrun.
 Hr. Ostrowski Aleksander, wł. dóbr w Król. Polsk.
 Paskowski Franciszek.
 Pavić, ks. prob. w Cucerye.
 Pawłowski Adam, rządca w Sławucie na Wołyniu.
 Peschke Gustaw Adolf, prof. fil. na wszechn. pragsk.

Peyrer Karol, c. k. radca w min. roln.
 Płaskowski Aleksander, wł. dóbr w Król. Polsk.
 Pless Franciszek, były prof. chemii w Pradze.
 Dr. Pressler Robert, prof. na akad. leśn. w Tharand.
 Przystański Stanisław, urzędn. w Warszawie.
 Dr. Purkinie Józef, prof. szk. leśn. w Weisswasser.
 Rau Henryk Karol, prof. w Heidelbergu.
 Br. Riese-Stallburg Maciej, wł. dóbr w Czechach.
 Rochleder Fryderyk, Dr. fil., prof. chemii na wsz. pragsk.
 Rogojski Józef Bohdan, Dr. fil. w Warszawie.
 Rubens Ferdynand w Hohenhausen.
 Sacher-Masoch Leopold w Wiedniu.
 Książę Sanguszko-Lubartowicz Roman, wł. dóbr na Wołyniu.
 Santer Jędrzej, c. k. radca leśny w Tyrolu.
 Schanlawy Waclaw, radca dworu w Koszycach.
 Schatzmann w Szwajcaryi.
 Schindler Floryan.
 Schlesinger Józef, prof. ak. leśn. w Mariabrunn.
 Schmierger Jan, prof. leśn. na Johanneum w Gracu.
 Dr. Schönweitz Antoni, chirurg.
 Schuberger Karol, prof. leśn. na politech. w Karlsruhe.
 Br. Seckendorf-Gudent Artur, Dr., prof. akademii leśn. w Mariabrun.
 Settagast Henryk, dyrekt. zakł. nauk. roln. w Proszkowie.
 Dr. Sprengel Karol, król. prus. radca gosp. w Berlinie.
 Stalmach Paweł, redaktor w Cieszynie.
 Dr. Stöckhard Adolf, prof. akad. leśn. w Tharand.
 Steinerd Siard, prof. na wszechn. w Peszcie.
 Stéphane Henryk, sekret. tow. roln. w Szkocyi.

Stieber Ferdynand, docent nauk. gosp. na wszech. ołomunieckiej.
 Stumpf Karol, dyrekt. szk. leśn. w Aschaffenburgu.
 Strumilo Józef, wł. d. na Litwie.
 Syrski, Dr. med. w Tryeście.
 Szczawiński Hipolit, właśc. dóbr w W. ks. Pozn.
 Szubin Michał Mikołajewicz wł. dóbr w Rosyi.
 Temple Rudolf, były kapitan w c. k. armii w Peszcie.
 Terpinz Fidelis, prez. tow. roln. w Krainie.
 Thieriot Wojciech, c. k. leśn. w Presburgu.
 Tomaszek Edward, Dr. pr. c. k. radca minister. we Wiedniu.
 Umlauf Karol, redaktor dzien. gosp. w Neutitschein.
 Vanderborsch.
 Dr. Wonhansen Wilhelm, prof. leśn. na politech. w Karlsruhe.
 Wachtel Kalikst, radca namiestn.
 Weeber H. L., insp. leśn. w Bernie.
 Weiser Józef, prof. fil. przy szk. realn. w Wiedniu.
 Wessely Józef, jen. insp. dóbr koron.
 Dr. Wiessner Juliusz, prof. akad. leśn. w Mariabrun.
 Wislocki Teofil, Dr. med. prof. w Warszawie.
 Książę Woroniecki Karol, wł. dóbr w Królestwie Polskiem.
 Zbyszewski Celestyn, c. k. major i prof. mechaniki w Wiedniu.
 Zippe Franciszek Ksawery, sekret. towarz. gospod. w Pradze.

Członkowie czynni.

A. *Nienależący do żadnego oddziału*
 płacący po 15 złr. wkładki.
 Agopsowicz Deodat.
 Książę Czartoryski Aleks.

Dolański Feliks.
 Br. Horoch Kalikst.
 Jego Eks. hr. Krasicki
 Kazimierz.
 Krański Maurycy.
 Marassé Mieczysław.
 Jego Eks. hr. Potocki Alfred
 Załęski Gabryel.

B. Przydzieleni do oddziałów.

1. Oddział Bircza.

a) członkowie płacący po 15 zł.
 wkładki.
 Kowalski Innocenty, prze-
 wodniczący.
 Kozłowski Mieczysław.
 Nowosielski Józef.
 Tyszkowski Antoni.
 Tyszkowski Józef.

b) członkowie płacący po 5 złr.
 wkładki.

Antoszewski Adam.
 Bogdanowicz Tytus.
 Gizowski Aleksander, ks.
 Hartman Józef.
 Jaworski Józef.
 Laskowski Władysław.
 Nowosielski Wenanty.
 Porembalski Jan.
 Staroniewicz Franciszek, ks.
 Schiller Ryszard.
 Stokłosiński Michał, ks.
 Tergonde Franciszek.
 Wisłocki Samuel, ks.

2. Oddział Bóbrka.

a) członkowie płacący po 15 złr.
 wkładki.

Bartmański Roman.
 Bocheński Alojzy.
 Czajkowski Hipolit.
 Czajkowski Jan.
 Henzel Seweryn.
 Hirschler Franciszek.
 Hr. Kalinowski Władysław
 Madejski Karol.
 Obertyński Władysław.
 Pieńczykowski Józef.
 Winnicki Ludwik.
 Wybranowski Roman.

b) członkowie płacący po 5 złr.
 wkładki.

Barzykowski Michał.
 Bastgen Karol.
 Beer Wilhelm.
 Berezowski Henryk.
 Berezowski Wincenty.
 Bobowski Franciszek.
 Hr. Borkowski Włodzimierz

9 9

5

13 18

12

Bukojemski Cyryl, ks.
 Hr. Dembiński Antoni.
 Dzerowicz Hipolit, ks.
 Herman Franciszek .
 Hoszowski Erazm.
 Hrehorowicz Michał, ks.
 Juzefowicz Feliks.
 Juzyczyński Jan, ks.
 Kalaj Jan.
 Karwat Józff.
 Kocowski Mikołaj, ks.
 Korzeniowski Leon, ks.
 Leszczyński Jan.
 Miedlicki Władysław.
 Mikitka Leon, ks.
 Oczosalski Stefan.
 Piątkowski Tadeusz, ks.
 Podwiński Leon.
 Radziejowski Antoni, ks.
 Ruszczyński Leon.
 Sawczyński Grzegorz, ks.
 Siemonski Władysław.
 Smalawski Ignacy.
 Sosnowski Leon, ks.
 Strumiński Maksymilian, ks.
 Sztogryn Hipolit, ks.
 Waydowski Teofil.
 Winnicki Mikołaj, ks.
 Wybranowski Aleksander,
 przewodniczący.
 Wysoczański Bazyl.
 Zarzycki Ambrozy, ks.
 Zawadzki Michał.
 Zwolski Julian.
 Zwolski Kazimierz.

c) członkowie płacący niżej
 5 złr. wkładki.

Bakowski Józef.
 Bielecki Jan.
 Bieniaszewski Franciszek.
 Buła Franciszek.
 Cymbrowski Mikołaj.
 Cymbrowski Michał.
 Dachów Dmytro.
 Danilewicz Leon.
 Danilewicz Atanazy.
 Fiszer Tomasz.
 Fiszer Piotr.
 Gurniak Danilo.
 Gutz Antoni.
 Horkawy Danilo.
 Hudyma Piotr.
 Hupało Wasyl.
 Kłosowski Franciszek.
 Kozłowski Jan.
 Łaba Iwan.
 Mech Oleksa.
 Mech Andruch.

41

Michalewski Henryk.
 Nowotarski Ludwik,
 Nyczka Jan.
 Plichowski Andrzej.
 Plichowski Piotr.
 Pochmurski Jan.
 Pochmurski Iwan.
 Poruczyński Wasil.
 Prokopowicz Fileon.
 Pryma Oleksa.
 Przybyła Jan.
 Puszkarski Iwaś.
 Rybak Grzegorz.
 Rzepecki Ignacy.
 Sliwak Jan.
 Sliwak Jakób.
 Sofiński Jan.
 Strocki Jędrzej.
 Szarabura Antoni.
 Sztogryn Stefan.
 Szubert Józef.
 Szymański Szymon.
 Tatarzyn Feliks.
 Wetyczko Iwan.
 Wilczyński Józef.
 Winnicki Piotr.
 Zakalak Michał.
 Zakalak Konstanty.
 Żukowski Danilo.

3. Oddział Borszczów.

a) członkowie płacący po 15 złr.
 wkładki.

Bocheński Romuald.
 Borkowski Mieczysław.
 Hr. Gołuchowski Artur.
 Hr. Gołuchowski Stanisław.
 Jocz Jan, przewodniczący.
 Kęszycki Marcin.
 Kęszycki Aleksander.
 Makowiecki Nicefor.
 Starzyński Julian.

b) członkowie płacący po 5 złr.
 wkładki.

Fabrycyusz Władysław.
 Karczewski Jan.
 Kopestyński Tytus.
 Kraus Leon.
 Sosnowski Michał, ks.
 Rozenkiewicz Kazimierz.
 Znamirovski Konstanty.

4. Oddział Brody.

a) członkowie płacący po 15 złr.
 wkładki.

Garapich Eliasz.
 Gniewosz Władysław.
 Hubicki Karol.
 Kallir Majer.

50 103

9

7 16

Karniewski Wojciech.
 Kunaszowski Władysław.
 Miączyński Józef.
 Hr. Ożarowski Konstanty.
 Padlewski Szczepan.
 Radziejowski Edward.
 Sala Oktaw.
 Schnell Artur.
 Tworkowski Stanisław.

13

b) członkowie płacący po 5 zł.
 wkładki.

Bauer Alfred.
 Bauer Józef.
 Bobrowski Klemens.
 Borzowski Wacław.
 Hr. Dzieduszycki Włodzimierz.
 Gomoliński Julian.
 Gorzejowski Michał.
 Gruszecki Ignacy.
 Hauzner Alfred.
 Kallir Natan.
 Kornfeld Leo.
 Kowalski Jan. ks.
 Krajewski Adam.
 Krajewski Ignacy.
 Leszczyński Aleksander.
 Lewin Szymon.
 Majer Antoni.
 Mandyczewski Teofil.
 Młodecki Kazimierz.
 Hr. Olizar Erazm.
 Ornstein Wilhelm. Dr.
 Pilatowski Jan.
 Schnell Franciszek.
 Siarkiewicz Antoni. ks.
 Szczerkowski August.

25

c) członkowie uwolnieni od
 wkładki.

Garwoliński Bronisław.

1

5. Oddział Brzeżański-Podhajecki.

a) członkowie płacący po 15złr.
 wkładki.

Bocheński Józef.
 Cywiński Andrzej.
 Cywiński Mieczysław.
 Czarnożyński Stanisław.
 Książę Czartoryski Marcei.
 Br. Czechowicz Władysław.
 Dobrzański Maksymilian.
 Gołębski Marcei.
 Hohendorf Edwin.
 Jakubowicz Józef, przewodniczący.
 Jankowski Wojciech.

Kastory Ludwik.
 Lityński Edmuud.
 Lityński Wincenty.
 Ostrowski Wawrzyniec, ks.
 Hr. Potocki Stanisław.
 Suchodolski Kornel.
 Szeliski Henryk.
 Torosiewicz Emil.
 Trzeciak Józef.
 Wartarasiewicz Aleksand.
 Wierzchlejski Bolesław.
 Zalewski Filip.

23

b) członkowie płacący po 5 zlr.
 wkładki.

Auerbach Szulim.
 Bajewski Ignacy.
 Bardecki Maciej.
 Bilinski Wiktor. ks.
 Bogdanowicz Zygmunt.
 Bukowski Jan.
 Cywiński Zenon.
 Gołaszewski Napoleon.
 Hoszowski Wiktor.
 Jankowski Kazimierz.
 Iwasieczko Jan. ks.
 Kamiński Gustaw.
 Komarzański Grzegorz, ks.
 Kozicki Julian.
 Krzysztofowicz Józef.
 Krzyżanowski Michał.
 Br. Lewartowski Włodzim.
 Lilienfeld Iro.
 Łoś Władysław.
 Łukasiewicz Franciszek.
 Madejski Leon.
 Malinowski Włodzimierz.
 Maramorosz Grzegorz.
 Matkowski Jan.
 Merl Emanuel.
 Miliński Józef.
 Natali Franciszek.
 Natanson Salamon.
 Podlewski Wincenty.
 Poradowski Feliks.
 Raczyński Stanisław.
 Rieger Władysław.
 Sahajdakowski Franciszek.
 Sahajdakowski Paulin.
 Sahajdakowski Stanisław.
 Sahajdakowski Tyburecysz.
 Sawicki Erazm.
 Skrzytowski Edward.
 Strutyński Józef.
 Stetkiewicz Hilary, ks.
 Trzeciński Józef.
 Tyszkowski Józef.
 Tyszkowski Julian.
 Tyszkowski Michał.
 Wiśniewski Zygmunt.

Wiszniowski Leon.
 Wolski Waleryan.
 Zaremba Kazimierz.
 Zarzycki Modest, ks.
 Zminkowski Józef.
 Zubr Jan.

51

c) członkowie uwolnieni od
 wkładki.

Szormhun Andrzej,

1

75

6. Oddział Buczacko-Czartowski.

a) członkowie płacący po 15złr.
 wkładki.

Albinowski Franciszek.
 Antoniewicz Antoni.
 Br. Błażowski Edward.
 Br. Błażowski Krzysztof.
 Bogdanowicz Michał.
 Borkowski Aleksander.
 Bykowski Stanisław.
 Cielecki Alfred.
 Cielecki Włodzimierz, przewodniczący.
 Cywiński Ignacy.
 Cywiński Ludwik.
 Czajkowski Władysław.
 Dąbrowski Wiktor.
 Gnoiński Jan.
 Br. Heydel Adam.
 Br. Heydel Erazm.
 Kozicki Marian.
 Łukasiewicz Jan.
 Matkowski Stanisław.
 Noel Adam.
 Ochocki Władysław.
 Pawlikowski Jan.
 Platner Fryderyk.
 Platner Piotr.
 Książę Poniński Kalikst.
 Romaszkan Jakób.
 Szawłowski Stanisław.
 Szczepański Julian.
 Tarnowski Franciszek.
 Wernicki Józef.
 Wolański Witold.
 Wolański Erazm.
 Wolański Mikołaj.
 Wybranowski Leoncysz.

b) członkowie płacący po 5 zlr.
 wkładki.

Andrzejowski Maciej, ks.
 Ender Antoni.
 Mierzwiński Jan.
 Ożarowski Julian.
 Podlewski Waleryan.

Ruszczyński Aleksander.
Zubrzycki Piotr.

7. Oddział Drohobycko Stryjski.

a) członkowie płacący po 15 złr. wkładki.

Bielski Julian.
Br. Romaszkan Zygmunt.
Hr. Tarnowski Stanisław,
przewodniczący.

b) członkowie płacący po 5 złr. wkładki.

Berski Adam.
Błażowski Wiktor.
Dobrzyniecki Wiktor.
Frommel Jan.
Kałużniacki, ks.
Knauer Wojciech.
Kmicikiewicz Jerzy.
Kral Franciszek.
Kurzweil Józef.
Lepere Franciszek.
Majer Henryk.
Pflanzer Franciszek.
Schneider Franciszek.
Skarzyński Teodor.
Skobielski, ks.
Stach Waclaw.
Stokłosiński Szczęsny.
Terlecki Ignacy, ks.
Wolski Maksymilian.
Zatęski Stanisław.

c) członkowie płacący niżej 5 złr. wkładki.

Biłus Iwan.
Krawców Józef.
Kuliner Sen.

8. Oddział Kołomyjsko-Horodenski.

a) członkowie płacący po 15 złr. wkładki.

Abgarowicz Jan.
Abrahamowicz Dawid.
Bogdanowicz Feliks.
Borkowski Mikołaj.
Br. Brunicki Seweryn.
Hr. Dzieduszycki Stanisław.
Garliński Marcełi.
Hr. Golejewski Antoni.
Jasiński Franciszek.
Krzeczunowicz Zenon.
Krzysztofowicz Ignacy.
Krzysztofowicz Kajetan.
Krzysztofowicz Szczepan.
Lachowicz Zenobiusz.
Łukasiewicz Grzegorz.
Mojsa Jan.
Passakas Ignacy.
Przybysławski Władysław.

Radliński Robert.
Br. Romaszkan Jakób.
przewodniczący.
Br. Romaszkan Mikołaj.
Romaszkan Jakób.
Schpirich Edmund.
Siemiginowski Włodzimierz.
Stojowski Zdzisław.
Teodorowicz Kajetan.
Teodorowicz Teodor.
Wielowiejski Władysław.
Zachariasiewicz Marcełi.
Zotta Jan.

c) członkowie płacący po 10 złr. wkładki.

Antoniewicz Kajetan.
Gniewosz Włodzimierz.
Mroczkowi Longin.
Passakas Kajetan.

c) członkowie płacący po 5 złr. wkładki.

Abrahamowicz Adolf.
Agopsowicz Kazimierz.
Agopsowicz Antoni.
Aksentowicz Marcełi.
Antoniewicz Bołóż Domin.
Bańkowski Gustaw.
Baran Szmul.
Bezner Nuchim.
Biskupski Bolesław.
Bogdanowicz Antoni.
Bohosiewicz Jakób.
Bojak Franciszek.
Cerkiewicz Antoni, ks.
Cheuł Jan.
Cheuł Józef.
Cieński Ludomir.
Czuczawa Antoni.
Dąbrowski Marian
Ebenberger Adolf.
Gumowski Apolinary.
Jakubowicz Jędrzej.
Jakubowicz Jakób.
Jasiński Marcełi.
Br. Kapri Jędrzej.
Kobyłański Kajetan.
Kobyłański Leon.
Krzysztofowicz Eugeniusz.
Krzysztofowicz Mikołaj.
Lewicki Teodor, ks.
Liskowacki Piotr.
Łukasiewicz Ignacy.
Menzel Karol.
Osadca Dominik, ks.
Osadca Michał.
Ostaszewski Seweryn.
Passakas Kajetan.
Pernarowski Mikołaj.
Pestendorfer Antoni, ks.
Polowy Leon, ks.

Puzyna Roman.
Rauch Teodor, Dr.
Romaszkan Józef.
Romaszkan Antoni.
Siarkisiewicz Jan.
Siewicki Konstanty.
Skibiński Adam, Dr.
Skolski Mieczysław.
Sokołowski Józef.
Sozański Walery.
Szczepański Robert.
Szymonowicz Antoni.
Teodorowicz Józef.
Teodorowicz Walery.
Teodorowicz Teodor.
Teodorowicz Kazimierz.
Teodorowicz Mikołaj.
Tretiak Grzegorz, ks.
Tworowski Karol.
Ududowicz Grzegorz.
Zerygiewicz Grzegorz.

d) członkowie uwolnieni od wkładki.

Krzysztofowicz Kajetan.
Robacki Aleksander.
Sucharowski Teodor.
Szamocki Wincenty, ks.

9. Oddział Jarosławski.

a) członkowie płacący po 15 złr. wkładki.

Hr. Badeni Kazimierz.
Dembowski Zygmunt, prze-
wodniczący.
Małachowski Zygmunt.
Micewski Edward.
Hr. Zamojski Stefan.

b) członkowie płacący po 5 złr. wkładki.

Anlauf Józef.
Br. Brunicki Ludwik.
Bogdański Edward.
Bogdański Władysław.
Bzowski Władysław.
Czajkowski Marian.
Dąbrowski Jarosław.
Drohojowski Bolesław.
Frommel Józef.
Jaskłowski Karol.
Gostyński Stanisław.
Godziń Karol.
Górniak Józef.
Grocholski Napoleon.
Horkan Seweryn.
Jahn Fryderyk.
Jahn Gustaw.
Jelski Jan.
Kötte Herman.
Kraft Aleksander.

Lysakowski Jan.
 Markiewicz Marcelli, ks.
 Marynowski Wacław.
 Marynowski Karol.
 Mroczkowski Henryk.
 Paprocki Antoni.
 Prek Stefan.
 Raciborski Feliks.
 Rożański Feliks.
 Rybicki.
 Rzewuski Stefan
 Hr. Scypio.
 Skrzyński Mieczysław.
 Soltysik Andrzej, ks.
 Terlecki Aleksander.
 Turnau Herman.
 Ustrzycki Włodzimierz.
 Wojtkowski Adolf.
 Wściślak Józef, ks.
 Younga Włodzimierz.
 Zaklika Kazimierz.
 Zalewski Julian.
 Zuker Roman.

43

c) członkowie płacący po 1 zlr.
 wkładki.

Borys Szymon.
 Chudy Marcin.
 Chudy Kazimierz.
 Dryniak Antoni.
 Gaweł Antoni.
 Gaweł Józef.
 Gierczak Jędrzej.
 Jakóbiak Ignacy.
 Kudła Tomasz.
 Malec Jan.
 Maziarek Tomasz.
 Mackiewicz Paweł.
 Mielniczek Fedko.
 Mielniczek Maciej.
 Socha Walenty.
 Sykała Jędrzej.
 Wilk Jan.

17

10. Oddział Kamioniecki.

a) członkowie płacący po 15 zlr.
 wkładki.

Br. Badeni Stanisław.
 Bartmański Feliks.
 Herman Zygmunt.
 Kielanowski Tytus, przewodniczący.
 Kruszewski Józef.
 Lewakowski Alfred.
 Łodyński Stanisław.
 Rubczyński Władysław.
 Stecki Alfred.
 Stecki Adolf.

Szumlański Michał.
 Wasilewski Tadeusz.
 Wasilewski Antoni.
 Weeber Karol.
 Wolski Marcin.
 Winnicki Hipolit 20 zlr.

16

b) członkowie płacący po 5 zlr.
 wkładki.

Brand Juliusz.
 Grochowalski Adolf.
 Ilnicki Melchior.
 Janicki Erazm.
 Kaleczyński Józef, ks.
 Kiernig Antoni, ks.
 Korczyński Ignacy.
 Menthner Mateusz.
 Mokrzycki Wacław, ks.
 Piepes Szymon.
 Pohorecki Aleksander.
 Służewski Leon.
 Sochacki Jan, ks.
 Szczerbiński Feliks.
 Wanio Dymitr.
 Żurowski Bolesław.
 Żychewicz Tomasz, ks.

17

c) członkowie płacący niżej 5 zlr.
 wkładki.

Jarosławski Antoni.

1

d) członkowie uwolnieni od
 wkładki.

Andes Piotr.
 Barski Franciszek.
 Babij Jan.
 Berg Jerzy.
 Copuch Jan.
 Gliński Piotr.
 Iszczuk Roman.
 Kachlik Jan.
 Kaufman Karol.
 Kleban Filip.
 Lipiec Henryk.
 Lysak Tymko.
 Olejnik Dymitr.
 Petecki Jan.
 Podhajny Jan.
 Popiel Jędrzej.
 Seńczuk Konrad.
 Sobotta Aleksander.
 Stupir Jędrzej.
 Stefanowicz Teodor.
 Szad Jan.
 Tkaczyk Stefan.
 Wejsbrod Jędrzej.
 Wejsbrod Jakób.
 Woźny Aleksander.
 Zbyszewski Jan.

17 65

26

11. Oddział Iwowski.

a) członkowie płacący po 15 zlr.
 wkładki.

Bogdanowicz Maksymilian.
 Czajkowski Adolf.
 Czajkowski Marcelli.
 Czerkawski Ludwik.
 Czerkawski Władysław.
 Darowski Mieczysław.
 Dąbczański Antoni.
 Fried Jan, Dr.
 Gall Emanuel.
 Gall Jakób.
 Gnoiński Michał, Dr.
 Hoffman Maurycy.
 Hoffman Jan.
 Hudetz Wacław.
 Kratter Ferdynand, Dr.
 Krzczunowicz Kornel.
 Krasicki Erazm, Dr.
 Kislinger Franciszek.
 Łodyński Antoni.
 Madejski Marcelli.
 Milleret Józef, Dr.
 Pajączkowski Józef.
 Papius Jan.
 Polański Teodory, Dr.
 Pniewski Feliks, ks.
 Remer Erazm.
 Roiński Emanuel, Dr.
 Simon Edward.
 Sobieszczanski Wiktor.
 Sochanik Nikodem.
 Strzelecki Jan.
 Szeligowski, ks.
 Tarnawiecki Marcelli, Dr.
 Tchórznicki Konstanty.
 Ufryjewicz Dalmacy, ks.
 przewodniczący.
 Hr. Uruski Seweryn.
 Wieczyński Jan.
 Wszelaczyński Leon, Dr.
 Ks. Arcyb. Wierzchlejski.
 Wereszczyński Michał.
 Zieleniewski.

41

b) członkowie płacący po 10 zlr.
 wkładki.

Czyrniański Emil, Dr.
 Kuhn Adolf.
 Ubysz.

3

d) członkowie płacący po 6 zlr.
 wkładki.

Lettner Gustaw.

1

d) członkowie płacący po 5 zlr.
 wkładki.

Hr. Borkowski Aleksander.
 Bruchse, ks.

68

Brochocki Antoni.
Chłędowski Kazimierz, Dr.
Ciesielski Teofil, Dr.
Gadomski Piotr.
Hexel Jan.
Kobyliński Józef.
Kozieradzki Stanisław.
Köwess Kornel.
Krenzer Michał.
Kulczycki Teodor.
Mrozowski Stanisław.
Niecielski Wiktor.
Pierożyński Ludwik.
Popiel Antoni.
Pilat Tadeusz, Dr.
Siekawicz Józef.
Solecki Szczesny.
Strzelecki Henryk.

e) członkowie uwolnieni od
wkładki.

Bauer Karol.
Borek Jan.
Buczko Hryńko.
Daszkiewicz Julian.
Dietz Ludwik.
Dobrzański Jan.
Gütsberg, Dr.
Jaśkiewicz Józef.
Krentz, Dr.
Kubicki Józef.
Kurczak Jan.
Lechtner Henryk.
Lęzny Antoni.
Masłańska Wojciech.
Merunowicz Eustachy.
Niewiadomski Tadeusz.
Pańkowski Kazimierz.
Peltz Jakób.
Pietruski Konstanty.
Radziszewski Bronisław, Dr.
Rewakowicz Henryk.
Rogalski Bruno.
Romanowicz Tadeusz.
Rosenbusch Ferdynand.
Romer Zygmunt, Dr.
Rylski Tomasz.
Schneider Antoni.
Smochowski Witalis, syn.
Stanecki Tomasz, Dr.
Starkel Juliusz.
Strusiewicz Zygmunt.
Strzelecki Feliks, Dr.
Socha Jędrzej.
Twardowski Marcelli.
Tyniecki Władysław.
Wawnikiewicz Roman, Dr.
Zawadzki Władysław.
Zmurko Wawrzyniec.

12. Oddział Przemyski.

a) członkowie płacący po 15 zlr.
wkładki.

Hr. Borowski Józef.
Dembiński Zdzisław.
Hr. Drohojowski Kazimierz.
Drohojowski Stanisław.
Gorecki Włodzimierz.
Gużkowski Marcin.
Jocz Bolesław.
Kozłowski Zygmunt.
Hr. Krasicki Ignacy.
Hr. Krukowiecki Aleksan.
przewodniczący.
Książę Lubomirski Hieron.
Hr. Michałowski Stanisław.
Mniszek Władysław.
Pawlikowski Mieczysław.
Puchalski Narcyz.
Książę Sapiela Adam.
Skórski Maryan.
Hr. Stadnicki Edward.
Hr. Stadnicki Stanisław.
Younga Władysław.
Wajgart Walery.

b) członkowie płacący po 5 zlr.
wkładki.

Baar Michał.
Bielowski Karol.
Hr. Bielski Stanisław.
Bodakowski Alojzy.
Borowski Maciej.
Dąbrowski Antoni.
Dembiński Stanisław.
Hr. Dembiński Eustachy.
Hr. Dembiński Antoni.
Dembowski Zygmunt.
Drużbacki Mikołaj.
Dr. Dworski.
Dzierżanowski Aleksander.
Ebenberger Adolf.
Frankowski Ignacy.
Garczyński Emil.
Grocholski Feliks, ksiądz.
Jaworski Józef.
Janicki Władysław.
Janiszewski Leopold.
Kamiński Kazimierz.
Komarnicki Aleksander.
Kreczy Emil.
Krzyszkowski Julian.
Kulczycki Ludwik, ksiądz.
Loewenthal Emil.
Łobaczewski Erazm.
Markiewicz Antoni.
Medwecki Adolf.

Mniszek Antoni.
Mroczkowski Maksymilian.
Nalepa Franciszek.
Nędzowski Seweryn.
Nowosielecki Zenon.
Nowosielecki Bronisław.
Oczkowski Ludwik.
Orzechowicz Andrzej.
Osiecimski Hipolit.
Polmann Jan.
Popiel Marcelli.
Przedzimirski Mikołaj.
Romer Teofil.
Smoleński Kornel.
Stankiewicz Antoni.
Stojalowski Roman, ksiądz.
Stormke Florjan.
Studziński Wojciech.
Wasilkowski Émil.
Wolski Ignacy.
Załęski Julian.
Zaręba Jan.
Zaba Franciszek.

c) członkowie płacący niżej
5 zlr. wkładki.

Kokosiński Franciszek.
Malek Jan.
Niemirowski
Stelmach Mikołaj.

d) członkowie uwolnieni od
wkładki.

Konak Michał.
Krawiec Michał.
Walach Jan.

13. Oddział Przemysłański.

a) członkowie płacący po 15 zlr.
wkładki.

Czajkowski Walerjan.
Czajkowski Alfons.
Poten Fryderyk, przewodn.
Raczyński Włodzimierz.
Torosiewicz Jan.
Treter Hilary.
Wiśniewski Jan.

b) członkowie płacący po 5 zlr.
wkładki.

Adamski Franciszek Hof-
mann.
Buchowiecki Władysław.
Dorożewski Atanazy.
Dworzak Jan.
Dzierżanowski Ludomir.
Gorczycki Wincenty.
Jaworski Michał, ksiądz.
Kędzierski Julian.

<p>Kozakiewicz Józef. Krajczyk Maciej. Krzemień Jędrzej. Majewski Franciszek. Pajak August, ksiądz. Prytyka Władysław. Roeder Eugeniusz. Romański Franciszek. Sander Edmund. Sawracki Michał. Waligórski Albin. Waligórski Adolf. Wiśniewski Arnold. Wiśniewski Włodzimierz. Zajączkowski Emil. Zaleski Aleksander. Zamorski Bronisław.</p>	25	<p>b) członkowie płacąc po 5 zlr. wkładki. Białoskórski Stanisław. Boniecki Kazimierz. Br. Brunicki Władysław. Czermiński Juliusz. Czerwiński Bolesław. Doleżał Józef. Gawroński Michał. Gubata Rudolf. Hierowski Ludwik. Kosonocki Michał. Lanz Józef. Leontowicz Paweł, ksiądz. Lewandowski Mieczysław. Lisiński Ludwik. Matkowski Józef. Paluszyński Józef. Książ Puzyna Julian. Starzewski Maksymilian. Studziński Wojciech. Szydłowski Ignacy. Urbański Jan. Zarzycki Tytus Artur. Żelechowski Tadeusz. Żelechowski Wincenty. Żychliński Ludwik.</p>	<p>Korczyński Jan. Kornberger. Lekezyński Wincenty. Madejski Tadeusz. Madejski Zdzisław. Malczewski Włodzimierz. Malczewski Julian. Molik Wojciech. Monasterski Seweryn. Onyszkiewicz Mieczysław. Onyszkiewicz Zdzisław. Paulo Oswald. Penther Alfred. Puzyna Włodzim., przew. Riger Michał. Torosiewicz Mikołaj. Wereszczyński Józef. Wojakowski Henryk. Wysocki Kazimierz. Wysocki Stefan.</p>	
<p>c) członkowie płacący niżej 5 zlr. wkładki. Bukowski Stefan. Drozdowski Roman. Jung Karol. Lauterswiller Karol. Lemik Oleksa. Maluta Michał. Pisz Piotr. Ruppenthal Adam. Rybicki Walerjan. Swieżyński Jan. Tarnawiecki Józef. Tink Filip.</p>	12	<p>c) członkowie uwolnieni od wkładek. Hass Jan. Sull Michał. Zadworny Jędrzej. Zukowicz Łukasz.</p>	<p>c) członkowie płacący niżej 5 zlr. wkładki. Bittner Jakób. Chlebowicki. Czyżowski ks. Kuryk Jan. Mortkowicz.</p>	30
<p>d) członkowie uwolnieni od wkładek.</p>	4	<p>4 47</p>	<p>5 44</p>	
<p>Madurowicz Adolf.</p>	1 45	<p>15. Oddział Rohatyński.</p>	<p>16. Oddział Rudeńsko-Gródecki.</p>	
<p>14. Oddział Rawsko-Cieszanowski-Zółkiewski.</p>		<p>a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki.</p>	<p>a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki.</p>	
<p>a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki. Ozajkowski Aleksander. Dąbrowiecki Zenon. Głogowski Artur. Jabłonowski Józef. Jędrzejewicz Franciszek. Kratochwil Marcin. Kruzenstern Aleksander. Lanz Paweł. Książę Poniński Ludwik. Hr. Potocki Stanisław Wojciech. Sarnecki Napoleon, przew. Skolimowski Julian. Skrzyszowski Michał. Soroczyński Roman. Udrycki Adolf. Urbański Rudolf. Younga Konstanty. Żarski Kazimierz.</p>	18	<p>b) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki. Bartożyński Władysław. Barczowski, ksiądz. Bedliński Feliks. Borkowski Jarosław. Dzbański Feliks. Górski Franciszek. Hirsch. Jasiński Stanisław. Jasiński Kazimierz. Koniecki Julian.</p>	<p>Andruszewski Ignacy. Bal Józef. Bielski Stanisław. Breuer Jan. Brykczyński Stanisław. Br. Doliniański Seweryn. Hr. Dzeduszycki Stanisł. Hr. Fredro Aleksander. Gizowski Józef. Głowacki Henryk. Górski Henryk. Janko Henryk, przewodn. Hr. Karnicki Teodor. Hr. Lanckoroński Karol. Link Franciszek. Matczyński Konstanty. Morawski Konstanty. Niezabitowski Włodzimierz. Petrowicz Ksawery. Rajski Tomasz. Smiałowski Bolesław. Szczepański Aleksander. Weisman Edward.</p>	23
		<p>b) członkowie płacący po 10 zlr. wkładki.</p>	<p>Zuker Zygmunt.</p>	1

c) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki.

Agopsowicz Stanisław.
 Augustynowicz Bronisław.
 Augustynowicz Seweryn.
 Barański Karol.
 Biejkowski Leon.
 Błatkiewicz Feliks.
 Bodakowski Alojzy.
 Br. Brunicki Konstanty.
 Ciemirski Tomasz.
 Doleczek Wincenty.
 Dolnicki Wiktor, ksiądz.
 Dunajewski Adam.
 Gerink Franciszek.
 Gizowski Kazimierz.
 Górski Antoni.
 Gotleb Adam.
 Grelński Józef.
 Grodzki Lubin.
 Idziński Jan.
 Janicki Jan.
 Janicki Mieczysław.
 Jaroszyński Maurycy.
 Jaworski Tomasz.
 Kamiński Michał, ksiądz.
 Hr. Krukowiecki Aleksand.
 Kulmatycki Michał, ksiądz.
 Lewicki Mieczysław.
 Łuszczyński Grzegorz.
 Mahan Albin.
 Małeckie Michał.
 Masiuk Leopold.
 Mochnacki Maurycy.
 Obmiński Napoleon.
 Olszewski Tyburcyusz.
 Osiecimski Hipolit.
 Piskorski Jan, ksiądz.
 Rayski Albin.
 Stankiewicz Antoni.
 Titz Józef.
 Uleniecki Kwiryn.
 Wąsowski Jan, ks.
 Weiss Franciszek, ks.
 Wierzchlejski Kazimierz.
 Wiszniewski Henryk.
 Wiszniewski Karol.
 Wiśniowski Szczepan, ks.
 Witosławski Bronisław, ks.
 Zbrożek Piotr.
 Żaba Franciszek, ksiądz.
 Żurkowski August.
 Zurowski Stanisław.

51

d) członkowie płacący niżej 5 zł. wkładki.

Bilewicz Kazimierz.
 Błocki Michał.
 Bosakowski Jan.
 Chabátowski Wojciech.

Domaracki Jan.
 Emperl Aleksander.
 Karabanik Jan.
 Kos Michał.
 Leszczyński Jan.
 Melski Piotr.
 Olszewski Benedykt.
 Piaskowski Jan.
 Polański Dyonizy.
 Strzyżowski Julian.
 Swiężyński Romuald.
 Swiszcowski Paweł.
 Walow Jan.
 Wiwer Józef.
 Wojtowicz Jan.
 Żaba Ignacy.
 Żebrowski Maryan.
 Żuławski Achilles.

c) członkowie uwolnieni od wkładki.

Cossa Henryk.
 Czajkowski Eliasz.
 Czołowski Mikołaj.
 Fandarys Tomasz.
 Godzieliński Leopold.
 Gross Piotr.
 Hładki Daniel.
 Hryniowiecki Jan, ksiądz.
 Jędrzyjowski Bazyli.
 Krawiec Józef.
 Kucy Teodor.
 Kujbida Gabriel.
 Kurczyński Cyryl.
 Kuryło Michał.
 Maksymowicz Modest.
 Mayer Karol.
 Mucyn Michał.
 Ostrowski Władysław.
 Pasternak Jerzy.
 Piskorski Stanisław.
 Prześlakiewicz Łukasz.
 Rondziak Grzegorz.
 Stecki Aleksander.
 Szul Michał.
 Ujejski Franciszek.
 Wasilewski Piotr.
 Winiarski Jan.
 Winnicki Jan.
 Zygłowicz Karol, ks.

17. Oddział Sambor-Staremiasto-Turka.

a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki.

Dolański Ludwik.
 Hr. Dunin Jan.
 Katyński Stanisław.
 Hr. Komorowski Piotr.
 Napadiewicz Aleksander.
 Serwatowski Maciej.

22

29 126

6

b) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki.

Balicki Ludwik, przewodn.
 Barański Feliks.
 Baraniecki Jan.
 Bobowski Jan.
 Chmielewski Ambroży.
 Czarniański Michał.
 Dyhdalewicz Marcelli.
 Kędzierski Izidor.
 Kędzierski Kazimierz.
 Hr. Komorowski Emil.
 Majewski Józef.
 Mudejewski Ksawery.
 Mandyk Józef.
 Pawlikowski Konstanty.
 Pawliński Karol.
 Pilatowski Marcelli.
 Podolski Feliks.
 Rubieszewski Henryk.
 Smalawski.
 Strzelecki Albert.
 Stenzl Gustaw.
 Szymonowicz Józef.
 Tchórzniński Kazimierz.

23

c) członkowie płacący niżej 5 zlr. wkładki.

Kuszyk Jędrzej.
 Lewandowski Antoni.
 Sereżyński Jan.

3 32

18. Oddział Sanocki.

a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki.

Janowski Ferdynand.
 Ostaszewski Teofil.
 Pohorecki Feliks.
 Skrzyński Ksawery.
 Wiktor Jan.

5

b) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki.

Bobczyński Aleksander.
 Bobczyński Konstanty.
 Hr. Bukowski Bonawent.
 Czaszyński Franciszek, ks.
 Dąbrowski Wincenty.
 Dwernicki Wincenty.
 Dworski Kazimierz.
 Dybowski Zygmunt.
 Dydyński Jan Kanty.
 Dydyński Edmund.
 Fihauser Stanisław.
 Gaszyński Hipolit.
 Gniewosz Antoni, przew.
 Gniewosz Feliks.
 Gniewosz Franciszek.
 Grodzicki Leon.
 Grotowski Leon.
 Janowski Zygmunt.

Jarożelski Józef.		Hr. Komorowski Francis.		Burzyński Jan.	
Jordan Józef.		Kownacki Tadeusz.		Gluchowski.	
Kahane Filip.		Kruszewski Henryk.		Gumiński Bronisław.	
Kostrzycki Marcei.		Krzyżanowski Jan.		Jabłonowski Pruss Józef.	
Kraiński Edmund.		Kuczyński Leon.		Jaroszyński Zygmunt, prze-	
Kraiński Władysław.		Lomnicki Karol.		wodniczący.	
Hr. Krasicki Edmund.		Mroczkowski Michał.		Krzeczułowicz Wiktor.	
Leszczyński Wojciech.		Münter Herman.		Mochnacki Seweryn.	
Br. Lewartowski.		Nikorowicz Edward.		Rodakowski Aleksander.	
Łepkowski Maksymilian.		Obertyński Stanisław.		Skwareczyński Paweł, Dr.	
Łepkowski Rafał.		Obertyński Feliks.		Zakrzewski Adolf.	12
Matliński Leonard.		Obertyński Zdzisław.			
Morze Wincenty.		Oleksiński Michał.		b) członkowie płacący po 10 złr.	
Nanowski Józef.		Osmulski Władysław.		wkładki.	
Nowodworski Piotr.		Polanowski Feliks, przewo-			
Obst Jan.		dniczący.		Krasucki Karol.	1
Okniński Adam, ks.		Polanowski Stanisław.			
Piękos Feliks, ks.		Rylski Henryk.		c) członkowie płacący po 5 złr.	
Hr. Potocki Stanisław.		Rylski Władysław,		wkładki.	
Romer Hieronim.		Semenetz Franciszek.			
Skrzyński Wicenty.		Sufezyński Stanisław.		Barta Jan.	
Soldraczyński Tomasz.		Szeligowski Antoni.		Cetwiński Klemens.	
Stanecki Zenon.		Wiśniewski Tadeusz.	31	Cerkiewicz Cyryl, ks.	
Stasiński Bronisław.				Czołowski Aleksander.	
Stoczkowski Jan,		b) członkowie płacący po 5 złr.		Deskur Bronisław.	
Studziński Leon.		wkładki.		Glass Nikodem, ks.	
Świątkiewicz Piotr.				Gromadka Grzegorz, ks.	
Szwabe Stanisław.		Decykiewicz Jan.		Hoszowski Mikołaj, ks.	
Trzeciecki Zbigniew.		Hr. Dzieduszycki Włodzim.		Jastrzębski Rudolf.	
Trzeciecki Adam.		Falkowski Stanisław.		Kawalec Jerzy.	
Truszkowski Marcei.		Janiszewski Jan.		Leszczyszyn Hryń.	
Wasilewski Wiktor.		Kapliński Bolesław.		Łękowski Jan.	
Wiktor Adam.		Karczewski Henryk.		Łopatyński Izydor.	
Wiktor Jakób.		Korytyński Tytus.		Milerowicz Alojzy.	
Wiktor Kazimierz.		Kwieciński Ignacy.		Mochnacki Tymoteon.	
Zaklika Jarosław.		Lipiński Bolesław.		Piotrowski Antoni-	
Zbyszewski Franciszek, Dr.		Ławrowski Dyonizy.		Poznański Józef.	
Zbyszewski Ludwik.		Majewski Adolf.		Poznański Albin.	
Zurowski Teofil.	57	Münter Alfred.		Rozwadowski Kazimierz.	
		Obreński Nikodem.		Rodakowski Wacław.	
c) członkowie płacący niżej		Pochmarski Jan.		Sanojca Piotr, ks.	
5 złr. wkładki		Potworowski Kazimierz.		Skibiński Kazimierz.	
Cypcar Bartłomiej.		Siedmiograj Józef.		Szmigielski Józef, ks.	
Faykiel Leopold.		Szoenfeld Izrael.		Święcicki Zygmunt.	
Władyka Adam.	3	Szymanowski Aleksander.		Tebinka Aleksander.	
		Ziętkiewicz Ludwik.		Wiśniewski Alojzy.	26
		Zukiewicz Józef-	20		
				d) członkowie płacący niżej 5 złr.	
		c) członkowie uwolnieni od		wkładki.	
		wkładki.		Dubel Andrzej.	
		Steciuk Wawrzyniec.		Katyński Józef.	2
		Wojtowicz Łukasz.	2		
			53	c) członkowie uwolnieni od	
		20. Oddział Stanisła-		wkładki.	
		wowski.		Eminowicz Marcei.	
		a) członkowie płacący po 15 złr.		Lityński Jan.	2
		wkładki.			43
		Borecki Józef.			
		Hr. Borkowski Stanisław.			

21. Oddział Tarnopolski.

a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki

Delinowski Antoni, Dr.
Fedorowicz Alojzy.
Garapich Michał.
Dr. Grocholski Kazimierz.
Jasieński Henryk, Dr.
Kopczyński Ignacy.
Korytowski Juliusz.
Hr. Koziebrodzki Szcześniey,
przewodniczący.

Mochnacki Ignacy.
Hr. Piniński Leonard.
Br. Romaszkan August.
Rościszewski Franciszek.
Serwatowski Teodor.
Strzałkowski Stanisław.
Szeliski Kazimierz.
Ujejski Aleksander 20 zlr.
Vivien Jan.
Wszelaczyński Kajetan.
Wszelaczyński Maciej.
Zabielski Ignacy.

20

b) członkowie płacący po 10 zlr. wkładki.

Wolfarth Wiktor.

1

c) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki.

Askenazy Dawid.
Ceglecki Antoni.
Chojecki Zygmunt.
Ciepielowski Władysław.
Czerwiński Stanisław.
Czerwiński Gustaw.
Dzierżanowski Zygmunt.
Glogier Konrad.
Głowacki Władysław.
Głowiński Joachim.
Grünseid Litman.
Janicki Ryszard.
Kaczała Stefan, ks.
Kamieński Feliks.
Br. Konopka Kazimierz.
Kopczyński Ignacy.
Kopczyński Julian.
Kopczyński Stanisław.
Kosticha Antoni.
Kozłowski Aleksander.
Lipski Józef.
Maniewski Marian.
Malina Wincenty.
Missberger Michał.
Morawski Alojzy.
Morawski Soter.
Olszański Alojzy.

Peltz Teofil, ks.
Rozwadowski Edward.
Rozwadowski Erazm.
Rozwadowski Stanisław.
Hr. Starzeński August.
Sternklar Majer.
Sobolewski Mikołaj.
Sochanik Juliusz.
Stopeczyński Artur.
Sozański Jan.
Winfeld Jan.
Woroszyński Władysław
Jan.
Wszelaczyński Władysław.

40

d) członkowie uwolnieni od wkładki.

Lic Michał, ks.
Lysy Mikołaj.

2 63

22. Oddział Tłumacki.

a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki.

Abgarowicz Teodor.
Aslan Paweł.
Brett.
Dobrowolski Alfred.
Dobrowolski Bronisław.
Dobrowalski Zenon.
Hr. Dzieduszycki Wojciech.
Gumiński August.
Hr. Lanckoroński Teodor.
Ładomirski Konstanty.
Łukasiewicz Grzegorz.
Morawski Maksymilian.
Nikorowicz Paweł, prze-
wodniczący.
Ochanowicz Jan.
Pienczykowski Stanisław.
Puzyna Julian.
Rokossowski Mieczysław.
Rozwadowski Ryszard.
Rylski Eustachy.
Sawa Franciszek, ks.
Wereszczyński Henryk.
Zawadzki Julian.

22

b) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki.

Korytowski Bazyli, ks.
Mazaraki Eugeniusz.

2 24

23. Oddział Złoczowski.

a) członkowie płacący po 15 zlr. wkładki.

Augystynowicz Bolesław,
przewodniczący.
Hr. Baworowski Wacław.

Bochdan Hipolit.
Bogucki Tomasz, ks.
Chrząszcz Tadeusz.
Drzewicki Jan.
Gnoiński Wincenty.
Jaworski Apolinary.
Kriegslaber Ferdynand.
Hr. Łączyński Henryk.
Obertyński Kazimierz.
Poten Karol.
Rojowski Konstanty.
Schnell Oskar.
Hr. Wodzicki Kazimierz.

15

b) członkowie płacący po 5 zlr. wkładki.

Axentowicz Ludwik.
Bastgen Roman.
Byczkowski Józef.
Cholodecki Izidor.
Dolnicki Jędrzej, ks.
Drozdowski Władysław, ks.
Hr. Dzieduszycki Włodzim.
Frankowski Stanisław.
Fraenkel Ignacy.
Garapich Stanisław.
Garapich Michał.
Jasiński Feliks.
Jaworski Kazimierz.
Kamieński Henryk.
Kokurewicz Michał.
Komarnicki Bolestaw.
Komarnicki Mieczysław.
Korczyński Aleksander, ks.
Kriegslaber Antoni.
Kulakowski Ferdynand.
Kwiatkiewicz Aleksander.
Lewicki Karol, ks.
Listowski Aleksander.
Lotringer Mojżesz.
Hr. Łoś August.
Malinowski Władysław.
Mazaraki Jędrzej.
Hr. Olizar Erazm.
Ostaszewski Kajetan.
Plnschk Ferdynand.
Podlewski Szymon.
Posochowski Franciszek, ks.
Rojowski Kazimierz.
Rychalski Józef.
Rychalski Władysław.
Smochowski Ludwik.
Stecker Ferdynand.
Strzelecki Krzysztof.
Sznajder Józef.
Thurhaus Izak.
Treter Konstanty.
Wartarasiewicz Marian.
Wojciech Feliks.
Zawadzki Karol.

44

c) członkowie płaćcy niżej 5 złr. wkładki.					
Zahorejko Eliasz.	1		Komarnicki Stanisław. Korzeliński Seweryn. Kunaszewski Maciej. Kurtz Józef, ks. Opolski Edmund. Pietruski Jan.		Gromnicki Michał, ks. Jablonowski Franciszek. Janowski Józef. Janiszewski Erazm. Kłossowski Henryk. Kolodkiewicz Platon. Leczyński Czesław. Lewicki Konstanty, ks. Hr. Łoś Emil. Pawłowski Kornel. Słotwiński Ludwik. Wilczyński Włodzimierz.
d) członkowie uwolnieni od wkładki.					
Kokurewicz Józef. Kostrów Ignacy.	2	62	Pietruski Konstanty. Podlewski Wincenty. Prek Tadeusz. Rozwadowski Bartłomiej. Rozwadowski Franciszek. Sobota Karol. Szamota Michał, ks.	19	Zelner Włktor.
24. Oddział Żurawieński.					
a) członkowie płaćcy po 15 złr. wkładki.					
Chajęcki Tadeusz, przewod. Cieński Bolesław. Czajkowski Michał. Hr. Dzieduszycki Aleksand. Hr. Dzieduszycki Karol. Jelowicki Julian.			b) członkowie płaćcy po 5 złr. wkładki.		c) członkowie uwolnieni od wkładki.
			Blicharski Józef. Domański Feliks.		Brodowicz Józef. Dittmarsch Jonatan.
					15
					2 36

Zestawienie wszystkich członków czynnych c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego według stanu z końcem roku 1874.

L.	Nazwa oddziału	Ilość członków płacących po zlr.						Razem członków	Suma wkładek zlr.	U w a g i
		20	15	10	5	niżej 5	uwolnionych			
1	Bircza	—	5	—	13	—	—	18	140	
2	Bóbrka	—	12	—	41	50	—	103	492	
3	Borszczów	—	9	—	7	—	—	16	170	
4	Brody	—	13	—	25	—	1	39	320	
5	Brzeżany	—	23	—	51	—	1	75	600	
6	Buczacz	—	34	—	7	—	—	41	545	
7	Drohobycz	—	3	—	20	3	—	26	150	
8	Horodenka	—	30	4	60	—	4	98	790	
9	Jarosław	—	5	—	43	17	—	65	308	
10	Kamionka	1	15	—	17	1	26	60	332	
11	Lwów	—	41	3	21	—	38	103	751	
12	Przemyśl	—	21	—	52	4	3	80	579	
13	Przemyślany	—	7	—	25	12	1	45	254	
14	Rawa	—	18	—	25	—	4	47	395	
15	Rohatyn	—	9	—	30	5	—	44	296	
16	Rudki	—	23	1	51	22	29	126	643	
17	Sambor	—	6	—	23	3	—	32	211	
18	Sanok	—	5	—	57	3	—	65	364	
19	Sokal	—	31	—	20	—	2	53	565	
20	Stanisławów	—	12	1	26	2	2	43	324	
21	Tarnopol	1	19	1	40	—	2	63	515	
22	Tłumacz	—	22	—	2	—	—	24	340	
23	Złoczów	—	15	—	44	1	2	62	442	
24	Żurawno	—	19	—	15	—	2	36	360	
Razem		2	397	10	715	123	117	1364	9886	

Ogólne zestawienie wszystkich członków Towarzystwa.

I.	Członków honorowych	21
II.	Członków korespondentów	142
III.	Członków czynnych :	
	a) po za obrębem oddziałów	9
	b) w oddziałach	1364
	Razem	1536

Suma wkładek . . . . . 10021 zlr. w. a.

No.	Date	Particulars	Rs.	P.	Total
1	1870	...	...	...	...
2	1871	...	...	...	...
3	1872	...	...	...	...
4	1873	...	...	...	...
5	1874	...	...	...	...
6	1875	...	...	...	...
7	1876	...	...	...	...
8	1877	...	...	...	...
9	1878	...	...	...	...
10	1879	...	...	...	...
11	1880	...	...	...	...
12	1881	...	...	...	...
13	1882	...	...	...	...
14	1883	...	...	...	...
15	1884	...	...	...	...
16	1885	...	...	...	...
17	1886	...	...	...	...
18	1887	...	...	...	...
19	1888	...	...	...	...
20	1889	...	...	...	...
21	1890	...	...	...	...
22	1891	...	...	...	...
23	1892	...	...	...	...
24	1893	...	...	...	...
25	1894	...	...	...	...
26	1895	...	...	...	...
27	1896	...	...	...	...
28	1897	...	...	...	...
29	1898	...	...	...	...
30	1899	...	...	...	...
31	1900	...	...	...	...
32	1901	...	...	...	...
33	1902	...	...	...	...
34	1903	...	...	...	...
35	1904	...	...	...	...
36	1905	...	...	...	...
37	1906	...	...	...	...
38	1907	...	...	...	...
39	1908	...	...	...	...
40	1909	...	...	...	...
41	1910	...	...	...	...
42	1911	...	...	...	...
43	1912	...	...	...	...
44	1913	...	...	...	...
45	1914	...	...	...	...
46	1915	...	...	...	...
47	1916	...	...	...	...
48	1917	...	...	...	...
49	1918	...	...	...	...
50	1919	...	...	...	...
51	1920	...	...	...	...
52	1921	...	...	...	...
53	1922	...	...	...	...
54	1923	...	...	...	...
55	1924	...	...	...	...
56	1925	...	...	...	...
57	1926	...	...	...	...
58	1927	...	...	...	...
59	1928	...	...	...	...
60	1929	...	...	...	...
61	1930	...	...	...	...
62	1931	...	...	...	...
63	1932	...	...	...	...
64	1933	...	...	...	...
65	1934	...	...	...	...
66	1935	...	...	...	...
67	1936	...	...	...	...
68	1937	...	...	...	...
69	1938	...	...	...	...
70	1939	...	...	...	...
71	1940	...	...	...	...
72	1941	...	...	...	...
73	1942	...	...	...	...
74	1943	...	...	...	...
75	1944	...	...	...	...
76	1945	...	...	...	...
77	1946	...	...	...	...
78	1947	...	...	...	...
79	1948	...	...	...	...
80	1949	...	...	...	...
81	1950	...	...	...	...
82	1951	...	...	...	...
83	1952	...	...	...	...
84	1953	...	...	...	...
85	1954	...	...	...	...
86	1955	...	...	...	...
87	1956	...	...	...	...
88	1957	...	...	...	...
89	1958	...	...	...	...
90	1959	...	...	...	...
91	1960	...	...	...	...
92	1961	...	...	...	...
93	1962	...	...	...	...
94	1963	...	...	...	...
95	1964	...	...	...	...
96	1965	...	...	...	...
97	1966	...	...	...	...
98	1967	...	...	...	...
99	1968	...	...	...	...
100	1969	...	...	...	...

